

การเปรียบเทียบผลของการใช้แม่แบบเพื่อนชาย และแม่แบบเพื่อนหญิง
เพื่อเปลี่ยนแปลงทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ของนักเรียนชาย
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดเกาะสุวรรณาราม
เขตสายไหม กรุงเทพมหานคร

ปริญญานิพนธ์
ของ
ปิยะธิดา เกษสุวรรณ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา
พฤษภาคม 2542
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

.....ประธาน
(รองศาสตราจารย์กมลรัตน์ กรีทอง)

.....กรรมการ
(อาจารย์ทัศนาก ทอภักดี)

คณะกรรมการสอบ

.....ประธาน
(รองศาสตราจารย์กมลรัตน์ กรีทอง)

.....กรรมการ
(อาจารย์ทัศนาก ทอภักดี)

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(อาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา)

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ยุวดี เทียมประสิทธิ์)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)

วันที่ 13 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2542

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้โดยได้รับความกรุณาและช่วยเหลือจากรองศาสตราจารย์ กมลรัตน์ กรีทอง ประธานควบคุมปริญญานิพนธ์ อาจารย์ทัศนากาญจน์ ทองภักดี กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ อาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภณและผู้ช่วยศาสตราจารย์ยุวดี เทียมประสิทธิ์ กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม ได้ให้คำปรึกษาแนะนำ ข้อเสนอแนะตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่ง

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภณ อาจารย์ไพศาล อันประเสริฐ และอาจารย์อัปสร พุกลานนท์ ที่กรุณาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ให้คำแนะนำ ข้อคิดเห็นต่าง ๆ ตลอดจนตรวจปรับปรุงและแก้ไขเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ คณะครูและนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดเกาะสุวรรณาราม ที่ให้ความช่วยเหลือและร่วมมือในการทดลองเป็นอย่างดี

ขอขอบคุณผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ คณะครูและนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนการเคหะทุ่งสองห้องวิทยา 1 ที่ให้ความร่วมมือในการทดลองเครื่องมือก่อนนำไปใช้ในการวิจัย

ขอขอบคุณอาจารย์จรรยา กล่าวสุนทร คุณอรณี จันทรเนตร คุณธิดาภรณ์ เกษสุวรรณ คุณวิไล พังสอาด คุณกรรณิการ์ ปาตี๋ คุณสุภา วรรณศิลป์ น้องๆ และเพื่อนๆ นิสิตปริญญาโท วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษาทุกคนที่คอยให้ความช่วยเหลือและให้กำลังใจเป็นอย่างดียิ่งตลอดมา

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอโน้มรำลึกถึงพระคุณอันยิ่งใหญ่ของ คุณพ่อ คุณแม่ และคุณวรพล เกษสุวรรณ ซึ่งให้ทั้งชีวิต ความรัก ความอบอุ่นและความห่วงใยทำให้ผู้วิจัยมีความมานะ บากบั่น เข้มแข็ง อดทนและมีกำลังใจในการเผชิญอุปสรรคต่างๆ จนกระทั่งประสบความสำเร็จในการศึกษาครั้งนี้ ประโยชน์อันใดที่จะได้จากปริญญานิพนธ์เล่มนี้ ขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณของ คุณพ่อ คุณแม่และคุณครูอาจารย์ ผู้ประสิทธิ์ประสาทความรู้ในการอบรมสั่งสอนผู้วิจัยมาจนบัดนี้

ปิยะธิดา เกษสุวรรณ

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	4
สมมุติฐานของการศึกษาค้นคว้า.....	4
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า.....	4
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้แม่แบบ.....	8
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการใช้แม่แบบ.....	8
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้แม่แบบ.....	17
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์.....	22
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์.....	22
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์.....	33
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	35
ประชากร.....	35
กลุ่มตัวอย่าง.....	35
เครื่องมือในการศึกษาค้นคว้า.....	35
วิธีดำเนินการสร้างเครื่องมือ.....	35
แบบแผนการทดลอง.....	40
การดำเนินการทดลอง.....	40
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	41
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	41
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	42
สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	42
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	42

บทที่	หน้า
5 บทย่อ สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	50
บทย่อ.....	50
ความหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	50
สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า.....	50
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	50
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	51
การดำเนินการทดลอง.....	51
การจัดกระทำข้อมูล.....	52
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า.....	53
อภิปรายผล.....	54
ข้อเสนอแนะ.....	57
บรรณานุกรม.....	59
ภาคผนวก.....	65
ภาคผนวก ก.....	66
ภาคผนวก ข.....	107
ภาคผนวก ค.....	120
ภาคผนวก ง.....	126
รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	143
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	144

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	แสดงแบบแผนการทดลองแบบ Randomized Pretest-Posttest Design.....	40
2	เปรียบเทียบทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ โดยส่วนรวมและแต่ละด้าน นักเรียนชายกลุ่มทดลองที่ 1 ก่อนและหลังได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนชาย.....	44
3	เปรียบเทียบทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ โดยส่วนรวมและแต่ละด้าน ของนักเรียนชายกลุ่มทดลองที่ 2 ก่อนและหลังได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนหญิง	46
4	เปรียบเทียบผลต่างของทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ โดยส่วนรวมและ แต่ละด้านของนักเรียนชายกลุ่มทดลองที่ 1 ที่ได้รับการใช้แม่แบบเพื่อชาย กับกลุ่มทดลองที่ 2 ที่ได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนหญิง.....	48
5	แสดงคะแนนทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ของนักเรียนชายกลุ่มทดลอง ที่ 1 ก่อนและหลังได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนชาย	108
6	แสดงคะแนนทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ ด้านความรู้ของนักเรียนชาย กลุ่มทดลองที่ 1 ก่อนและหลังได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนชาย.....	109
7	แสดงคะแนนทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ ด้านความรู้สึกของนักเรียน ชายกลุ่มทดลองที่1 ก่อนและหลังได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนชาย.....	110
8	แสดงคะแนนทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ด้านการแสดงพฤติกรรมของ นักเรียนชายกลุ่มทดลองที่1 ก่อนและหลังได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนชาย.....	111
9	แสดงคะแนนทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ของนักเรียนชายกลุ่มทดลอง ที่ 2 ก่อนและหลังได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนหญิง.....	112
10	แสดงคะแนนทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ ด้านความรู้ของนักเรียนชาย กลุ่มทดลองที่ 2 ก่อนและหลังได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนหญิง.....	113
11	แสดงคะแนนทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ ด้านความรู้สึกของนักเรียน ชายกลุ่มทดลองที่ 2 ก่อนและหลังได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนหญิง.....	114
12	แสดงคะแนนทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ด้านการแสดงพฤติกรรมของ นักเรียนชายกลุ่มทดลองที่ 2 ก่อนและหลังได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนหญิง.....	115

13	แสดงผลต่างของคะแนนทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ของนักเรียนชาย กลุ่มทดลองที่ 1 ที่ได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนชายกับกลุ่มทดลองที่ 2 ที่ได้รับ การใช้แม่แบบเพื่อนหญิง.....	116
14	แสดงผลต่างของคะแนนทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ ด้านความรู้ของ ของนักเรียนชายกลุ่มทดลองที่ 1 ที่ได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนชาย กับกลุ่ม ทดลองที่ 2 ที่ได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนหญิง.....	117
15	แสดงผลต่างของคะแนนทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ ด้านความรู้สึก ของนักเรียนชาย กลุ่มทดลองที่ 1 ที่ได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนชาย กับกลุ่ม ทดลองที่ 2 ที่ได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนหญิง.....	118
16	แสดงผลต่างของคะแนนทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ ด้านการแสดง พฤติกรรมของนักเรียนชายกลุ่มทดลองที่ 1 ที่ได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนชาย กับกลุ่มทดลองที่ 2 ที่ได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนหญิง.....	119
17	แสดงค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบวัดทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์	125

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

นาฏศิลป์ไทยเป็นศิลปะสำคัญประเภทหนึ่งที่มีส่วนสรรค์สร้าง และเชิดชูเอกลักษณ์ของชนชาวไทย ให้เป็นที่ชื่นชมของนานาชาติ การแสดงนาฏศิลป์ไทยนั้นเป็นสื่อสำคัญอย่างหนึ่ง ที่แสดงให้เห็นถึงความเจริญทางด้านวัฒนธรรม คุณธรรม เจตคติ ตลอดจนอารมณ์ของคนไทยที่มีวิวัฒนาการอย่างต่อเนื่องมาตลอดเวลา ศิลปะการละคร และฟ้อนรำนั้น เป็นแบบแผนของการแสดงฟ้อนรำเป็นสิ่งที่คนไทยประดิษฐ์ขึ้นมาด้วยความประณีตงดงามจึงได้ชื่อว่า“นาฏ” แปลว่า นางละคร นางฟ้อนรำ และคำว่า“ศิลป์” แปลว่า ฝีมือ ซึ่งเกิดจากความเชี่ยวชาญจัดเจนของมนุษย์ เมื่อรวมเข้าด้วยกันเป็นนาฏศิลป์จึงหมายถึง ศิลปะในการละคร (สมถวิล วิเศษสมบัติ.2525:111)

การอนุรักษ์ศิลปะและวัฒนธรรมของชาติให้คงความเป็นไทยอยู่ จึงเป็นสิ่งจำเป็นเร่งด่วนมากทั้งนี้เพื่อมิให้ศิลปะและวัฒนธรรมของชาติอื่นเข้ามาแทนที่วัฒนธรรมเป็นสิ่งละเอียดอ่อน มีความหมายทั้งที่เป็นเชิงรูปธรรมและนามธรรม เป็นความคิดเห็น ความรู้สึก ความประพฤติ กิริยาอาการหรือการกระทำใดๆ ของมนุษย์ในส่วนรวมลงรูปเป็นพิมพ์เดียวกัน และสำแดงให้ปรากฏออกมาเป็นภาษาศิลป์ ความเชื่อถือ ระเบียบ ประเพณี มนุษย์เป็นผู้รับมรดกทางวัฒนธรรมจากบรรพบุรุษของตนในอดีต และมนุษย์จะต้องมีความรับผิดชอบถ่ายทอดวัฒนธรรมแห่งชาติ แก่ลูกหลานในอนาคตได้สืบต่อและถ่ายทอดสิ่งที่ดั่งามเพิ่มเติมต่อเนื่องกันไป จนเป็นวัฒนธรรมประจำชาติ (พระยาอนุมานราชธน.2516:9) วัฒนธรรมของแต่ละประเทศ เป็นเครื่องแสดงความเป็นชาติ ความเป็นอิสระ ชาติที่มีวัฒนธรรมเป็นของตนเองอย่างมั่นคงนั้น โอกาสที่จะถูกกลืนชาติ ย่อมเป็นไปได้ยาก ถ้าวัฒนธรรมของชาติตายชาติก็ตายแต่ถ้าชาติตายวัฒนธรรมของชาติ บางอย่างอาจจะไม่ตายก็ได้(จำนง ทองประเสริฐ.2517:90) ด้วยลักษณะสำคัญดังกล่าว ศิลปะและวัฒนธรรมจึงเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติที่ต้องมีผู้รับผิดชอบ ในการอนุรักษ์ให้ยั่งยืนเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาพลเมืองของประเทศให้มีคุณภาพตลอดไป

การจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา ตามหลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521(ฉบับปรับปรุง พ.ศ 2533) กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนา ค่านิยม เจตคติพฤติกรรมและบุคลิกภาพเน้นการเป็นคนช่างคิดช่างทำและปรับตัวเข้ากับ การเปลี่ยนแปลงได้โดยใช้กิจกรรม จริยศึกษา ศิลปศึกษา พลศึกษา ดนตรีและนาฏศิลป์ ลูกเสือ-เนตรนารี ยุวกาชาดและผู้นำเพื่อประโยชน์ (กระทรวงศึกษาธิการกรมวิชาการ. 2535 : 57) กิจกรรมนาฏศิลป์เป็นกิจกรรมหนึ่ง ในกลุ่มสร้างเสริมคุณลักษณะนิสัย

ซึ่งมีความสำคัญมากเพราะนอกจากจะสร้างเสริมคุณลักษณะดังกล่าวแล้ว ยังมีส่วนสร้างเสริมเอกลักษณ์ของชาติให้สืบต่อไป มีเป้าหมายเพื่อสร้างเสริมลักษณะนิสัยที่ดีแก่ผู้เรียน และสร้างความรู้ความเข้าใจ ในเรื่องดนตรี นาฏศิลป์ จุดประสงค์ของการสอนส่วนใหญ่ เน้นการสร้างลักษณะนิสัยเพื่อนำไปสู่การพัฒนาอารมณ์ สังคมและบุคลิกภาพของผู้เรียน การสอนจึงต้องเน้นการปฏิบัติจริง กิจกรรมนาฏศิลป์ เป็นการส่งเสริมจินตนาการของผู้เรียนให้สามารถแสดงออกให้ผู้อื่นเข้าใจด้วยท่าทาง ซึ่งจะปูพื้นฐานที่ละน้อยจนถึงการแสดงเป็นชุด (กระทรวงศึกษาธิการ กรมวิชาการ. 2534:141-156) จากการศึกษาเนื้อหาวิชากิจกรรมนาฏศิลป์ ตามหลักสูตรประถมศึกษา พบว่า ได้แบ่งเนื้อหาเพื่อให้นักเรียนจดจำหมายของหลักสูตรไว้ดังนี้คือ การใช้วาระต่าง ๆ ของร่างกายร่ายรำเบื้องต้น เช่น จีบ ตั้วง จรด ฯลฯ การใช้ภาษาท่าเฉพาะของนาฏศิลป์ไทย แสดงความหมายและความรู้สึก การใช้ภาษาท่าเฉพาะของนาฏศิลป์ไทยตีบทการแสดงง่าย ๆ เป็นหมู่หรือเดี่ยว

เมื่อพิจารณาด้านการเรียนการสอนเนื้อหาดังกล่าวนี้ ครูส่วนใหญ่ใช้การสอนแบบสาธิตประกอบการบรรยายเป็นการสอนโดยใช้ครูเป็นศูนย์กลาง เน้นพัฒนาการทางทักษะและปฏิบัติตามคำสั่ง ผู้สอนต้องเป็นผู้ที่มีความสามารถทางดนตรีนาฏศิลป์จึงจะสอนได้จึงทำให้เกิดปัญหาที่ทำให้นักเรียนขาดการส่งเสริม เพื่อให้บรรลุตามจุดประสงค์ของหลักสูตร ในเรื่องนี้ ดุษฎี บริพัตร ณ อยุธยา (สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ศึกษาพิเศษ. 2527:3) กล่าวว่าดนตรีนาฏศิลป์ไม่ใช่สำหรับเด็กที่อยู่ในท้องถิ่นที่เจริญหรือมีฐานะดีเท่านั้น แต่เป็นกิจกรรมที่ฝึกฝนให้ดีขึ้นได้ทุกคน แม้จะไม่เท่าเทียมกันหมดก็ตาม วัตถุประสงค์อันสำคัญคือ เพื่อความเบิกบานใจ เพื่อสุขภาพจิต เพื่อความรู้ ความเข้าใจศิลปอันล้ำค่า และเพื่อความสมบูรณ์แห่งชีวิต ถือว่าเป็นกิจกรรมพื้นฐานเสมอกับการอ่านออกเขียนได้และทำเลขได้ ไม่ควรถือว่าเป็นกิจกรรมที่เรียนเพื่อการประกอบอาชีพเท่านั้น โดยเฉพาะเด็กในชั้นประถมศึกษานั้น ไม่ควรตั้งหน้าฝึกฝนให้นักเรียนเป็นนักเต้น นักรำ และนักดนตรี ควรฝึกทักษะอันเป็นพื้นฐานพอสมควร ซึ่งเราจะแต่งเติมเสริมต่อได้โดยง่ายในภายหลัง ควรจะถือเป็นกิจกรรมที่สร้างเสริมลักษณะอันพึงประสงค์ เช่น ให้มีความรู้สึกประณีต ละเอียดย่ออ่อน ให้มีความเยือกเย็นและอ่อนโยน ให้มีความคิดสร้างสรรค์ เป็นต้น

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น ล้วนแล้วแต่ต้องการส่งเสริมให้นักเรียนเป็นผู้ที่มีคุณลักษณะตามที่หลักสูตรต้องการ จากการสังเกตของผู้วิจัยพบว่านักเรียนชายส่วนใหญ่ โดยเฉพาะนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6 จะไม่ค่อยชอบเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ โดยมีพฤติกรรมไม่ตั้งใจเรียนดังนี้ ส่งเสียงดังในห้องขณะสอน ไม่ปฏิบัติตามครูผู้สอน ไม่ฟังการบรรยายเนื้อหา เมื่อผู้วิจัยสัมภาษณ์นักเรียนชายชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6 ดังกล่าว นักเรียนชายชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6 ร้อยละ 72 และ 75 ตามลำดับ

ตอบว่ากิจกรรมนาฏศิลป์เป็นวิชาที่ไม่มีประโยชน์ เป็นวิชาที่น่าเบื่อเรียนไปแล้วไม่รู้จะนำไปใช้เมื่อใด ซึ่งข้อความดังกล่าวแสดงถึงการมีทัศนคติไม่ดีต่อกิจกรรมนาฏศิลป์เพราะทัศนคติประกอบด้วย ความคิด ความรู้สึกและแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมต่อสิ่งต่าง ๆ ดังนั้น จึงทำให้นักเรียนชายมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่เป็นที่น่าพอใจ จากการสำรวจพบว่าตั้งแต่ปีการศึกษา 2536-2540 นักเรียนหญิงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์คิดเป็นร้อยละ 57.21 , 62.29 , 67.71 , 70.25 และ 72.38 ตามลำดับ ส่วนนักเรียนชายมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคิดเป็นร้อยละ 38.16 , 35.23, 40.25, 21.16และ22.35ตามลำดับ(งานวิชาการโรงเรียนวัดเกาะสุวรรณาราม. 2535-2539 : 6-7) ซึ่งมีคะแนนไม่ถึงเกณฑ์มาตรฐานคือร้อยละ 60 จากข้อมูลดังกล่าว จะเห็นว่านักเรียนชายชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์มากที่สุด

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงเห็นว่ามีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเปลี่ยนแปลงทัศนคติในการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ ของนักเรียนชายชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งการเปลี่ยนแปลงทัศนคตินั้นสามารถทำได้หลายวิธี เช่นการใช้เทคนิคแม่แบบสถานการณ์จำลอง บทบาทสมมติ กรณีตัวอย่าง การเสริมแรง เป็นต้น ในที่นี้ผู้วิจัยสนใจที่จะใช้เทคนิคแม่แบบ ซึ่งการใช้เทคนิคแม่แบบนี้ สามารถใช้ตัวแบบที่มีชีวิต (Live Models) หรือตัวแบบในรูปสัญลักษณ์ (Symbolic Models) ก็ได้ การเรียนรู้ส่วนใหญ่ของเด็กเกิดจากการทำตามผู้อื่น เด็กจะเรียนรู้จากแม่แบบโดยแม่แบบจะทำหน้าที่เป็นสิ่งที่เร้า ให้ผู้เรียนสังเกต และเลียนแบบพฤติกรรมที่เป็นเป้าหมาย ซึ่งวิธีการเรียนรู้โดยการสังเกตเป็นวิธีการเรียนรู้แบบพื้นฐานให้ประโยชน์กว้างขวาง เด็กจะเลียนแบบสังเกตพฤติกรรมของแม่แบบที่เขาสนใจ (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2530:61;อ้างอิงจาก Bandura.1968) และจากการศึกษาผลของการใช้แม่แบบของ วีระ อุสาหะ (2534:48) และอัจฉรา ชีวาพัฒนานวงศ์ (2536:56) ซึ่งใช้แม่แบบเป็นวิดิทัศน์ต่างให้ผลสอดคล้องกันว่า การสอนโดยการให้แม่แบบสามารถทำให้นักเรียนเลียนแบบและเกิดพฤติกรรมที่พึงประสงค์ได้ นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับผลการวิจัย ของสุปรียา อันทิวโรทัย(2529:48) ซึ่งใช้แม่แบบเป็นวิดิทัศน์พบว่านักเรียนสามารถพัฒนาพฤติกรรมการเรียนและทัศนคติในการเรียนดีขึ้นและเมื่อได้ศึกษาผลของการใช้แม่แบบของฮิคส์ (Hicks.1965:95-100)ซึ่งได้ทดลองใช้ตัวแบบสัญลักษณ์ประเภทภาพยนตร์ศึกษาพฤติกรรมการเลียนแบบที่เกิดจากการเห็นตัวแบบที่ก้าวร้าว ผลการทดลอง พบว่าเด็กจะแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวตามตัวแบบที่เป็นเด็กชายวัยเดียวกันมากที่สุด ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมีความประสงค์ที่จะศึกษาเปรียบเทียบผลของการใช้แม่แบบเพื่อนชาย และแม่แบบเพื่อนหญิง เพื่อเปลี่ยนแปลงทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ของนักเรียนชายชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดเกาะสุวรรณาราม เขตสายไหม กรุงเทพมหานคร

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อเปรียบเทียบทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ โดยส่วนรวมและแต่ละด้านของนักเรียนชายก่อนและหลังได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนชาย
2. เพื่อเปรียบเทียบทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ โดยส่วนรวมและแต่ละด้านของนักเรียนชายก่อนและหลังได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนหญิง
3. เพื่อเปรียบเทียบทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ โดยส่วนรวมและแต่ละด้านของนักเรียน ก่อนและหลังได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนชายและนักเรียนชายที่ได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนหญิง

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. นักเรียนชายมีทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ โดยส่วนรวมและแต่ละด้านดีขึ้นหลังจากได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนชาย
2. นักเรียนชายมีทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ โดยส่วนรวมและแต่ละด้านดีขึ้นหลังจากได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนหญิง
3. นักเรียนชายที่ได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนชาย และนักเรียนชายที่ได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนหญิงมีทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์โดยส่วนรวมและแต่ละด้านแตกต่างกัน

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อครูผู้สอนกิจกรรมนาฏศิลป์ ซึ่งมีความสามารถในการใช้เทคนิคแม่แบบเป็นอย่างดีและนำเทคนิคแม่แบบไปเปลี่ยนแปลงทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร

ประชากร เป็นนักเรียนชายที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดเกาะสุวรรณาราม เขตสายไหม กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2541 ที่มีทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ที่ 25 ลงมา จำนวน 30 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชายที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดเกาะสุวรรณาราม เขตสายไหม กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2541 ที่มีทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ที่ 25 ลงมา จำนวน 16 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จากประชากร แล้วสุ่มอย่างง่ายอีกครั้งหนึ่งเป็นกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 กลุ่มละ 8 คน

3. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

3.1 ตัวแปรอิสระคือ วิธีการเปลี่ยนแปลงทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ ซึ่งแบ่งเป็น 2 วิธีได้แก่

3.1.1 การใช้แม่แบบเพื่อนชาย

3.1.2 การใช้แม่แบบเพื่อนหญิง

3.2 ตัวแปรตามคือ ทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การใช้แม่แบบเพื่อนชาย หมายถึงกระบวนการที่ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ โดยการสังเกตพฤติกรรมและการปฏิบัติกิจกรรมนาฏศิลป์ของแม่แบบผลจากการสังเกตและการเลียนแบบ จะทำให้นักเรียนมีแนวโน้มที่จะมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ได้ โดยแบ่งเป็น 3 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นนำ ผู้วิจัยนำเข้าสู่การเสนอแม่แบบ โดยสนทนาซักถามนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องที่ต้องการให้นักเรียนสังเกตและปฏิบัติในครั้งนั้น ๆ

ขั้นที่ 2 ขั้นเสนอแม่แบบ

1. ผู้วิจัยเสนอแม่แบบ ให้นักเรียนสังเกตและปฏิบัติตามแม่แบบเพื่อนชาย ซึ่งเป็นนักเรียนชายที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2541 เป็นบุคคลที่เพื่อน ๆ ให้ความสนใจในด้านต่าง ๆ ได้แก่ การเรียน กีฬา การแสดงออกในด้านต่าง ๆ ซึ่งครูได้สอนร้องเพลงและทำรำจนสามารถปฏิบัติได้ดี

2. ผู้วิจัยให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายซักถามเกี่ยวกับสิ่งที่สังเกตและให้เลียนแบบพฤติกรรม

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุป ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปผลที่ได้รับจากการเรียนรู้จากการใช้แม่แบบเพื่อนชายแล้ว ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม และมอบหมายให้กลับไปฝึกปฏิบัติต่อที่โรงเรียนและที่บ้าน

วิธีนี้ใช้กับกลุ่มทดลองที่ 1

2. การใช้แม่แบบเพื่อนหญิง หมายถึง กระบวนการที่ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ โดยการสังเกตพฤติกรรมและการปฏิบัติกิจกรรมนาฏศิลป์ของแม่แบบ ผลจากการสังเกตและการเลียนแบบ จะทำให้นักเรียนมีแนวโน้มที่จะมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ได้ โดยแบ่งเป็น 3 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นนำ ผู้วิจัยนำเข้าสู่การเสนอแม่แบบโดยสนทนากลุ่มนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องที่ต้องการให้นักเรียนสังเกตและปฏิบัติในครั้งนั้น ๆ

ขั้นที่ 2 ขั้นเสนอแม่แบบ

1. ผู้วิจัยเสนอแม่แบบซึ่งเป็นนักเรียนหญิง ซึ่งเป็นนักเรียนหญิงอยู่ในชั้นเดียวกัน มีความสามารถในการปฏิบัติกิจกรรมนาฏศิลป์เป็นที่ยอมรับของเพื่อนร่วมห้อง และเป็นนักเรียนหญิงที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2541 เป็นบุคคลที่เพื่อนให้ความสนใจในด้านต่าง ๆ ได้แก่ การเรียน กีฬา การแสดงออกทางด้านต่าง ๆ ซึ่งครูได้สอนร้องเพลงและทำรำจนสามารถปฏิบัติได้ดี

2. ผู้วิจัยให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายซักถามเกี่ยวกับสิ่งที่สังเกตและให้เลียนแบบพฤติกรรม

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุป ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปผลที่ได้รับจากการเรียนรู้จากการใช้แม่แบบเพื่อนหญิงแล้ว ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติมและมอบหมายให้ไปฝึกปฏิบัติต่อที่โรงเรียนและที่บ้าน

วิธีนี้ใช้กับกลุ่มทดลองที่ 2

3. ทศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ หมายถึง ความรู้ ความรู้สึก และความตั้งใจที่จะแสดงพฤติกรรมของนักเรียนชายต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ ในด้านความเข้าใจ การเห็นคุณค่าและประโยชน์ของกิจกรรมนาฏศิลป์ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

3.1 ทศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ด้านความรู้ ได้แก่ความสามารถในการร้องเพลง การแสดง การเห็นคุณค่าและประโยชน์ของการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ มีความรู้และบอกรายละเอียดต่าง ๆ เกี่ยวกับเนื้อหาวิชา สนใจเกี่ยวกับเรื่องราวต่าง ๆ ของนาฏศิลป์และอ่านหรือชมภาพเกี่ยวกับนาฏศิลป์

3.2 ทศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ด้านความรู้สึก ได้แก่ ความรู้สึกภูมิใจที่ได้รับยกย่องและยอมรับว่าการมีความรู้ เป็นความสามารถในด้านนาฏศิลป์เป็นความสามารถพิเศษเฉพาะตัวของบุคคล

3.3 ทศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ด้านการแสดงพฤติกรรม ได้แก่ การนำมาใช้ในการแสดงในสังคม ซึ่งเป็นกิจกรรมการแสดงในโรงเรียนในชุมชนและมีโอกาสเป็นตัวแทนของสังคมในการเผยแพร่นาฏศิลป์ไทย

บทที่ 2
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเทคนิคแม่แบบ และทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ โดยจัดลำดับหัวข้อดังนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้แม่แบบ

1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการใช้แม่แบบ

- 1.1.1 ความหมายของเทคนิคแม่แบบ
- 1.1.2 กระบวนการเรียนรู้จากแม่แบบ
- 1.1.3 ลักษณะของแม่แบบ
- 1.1.4 กลวิธีในการเรียนรู้จากตัวแบบ
- 1.1.5 วิธีการให้ตัวแบบ
- 1.1.6 การเห็นผลตอบแทนที่ตัวแบบได้รับ
- 1.1.7 อิทธิพลของแม่แบบที่มีต่อผู้สังเกต
- 1.1.8 ข้อดีและข้อจำกัดของวิธีการให้ตัวแบบ

1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้แม่แบบ

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์

2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์

- 2.1.1 ความหมายของทัศนคติ
- 2.1.2 ลักษณะสำคัญของทัศนคติ
- 2.1.3 การเกิดทัศนคติ
- 2.1.4 องค์ประกอบของทัศนคติ
- 2.1.5 การเปลี่ยนแปลงทัศนคติ
- 2.1.6 การวัดทัศนคติ
- 2.1.7 ทัศนคติในการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์

2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเทคนิคแม่แบบ

1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเทคนิคแม่แบบ

1.1.1 ความหมายของแม่แบบ (Models)

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2530 : 61) แม่แบบหรือ ตัวแบบ หมายถึง สิ่งที่เป็นแบบอย่างที่ดีเป็นบรรทัดฐานเป็นแบบ หรือให้เห็นเพื่อเป็นแนวทางในการเปรียบเทียบและเป็นแบบอย่างในการเลียนแบบ

สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต (2528 : 79) กล่าวถึง การใช้เทคนิคแม่แบบว่าเป็น กระบวนการที่บุคคลที่สังเกต ฟัง หรืออ่านเกี่ยวกับพฤติกรรมของบุคคล หรือสัญลักษณ์ แทนบุคคลแล้วประมวลเป็นข้อมูลในการแสดงพฤติกรรมของตนต่อไป

แบนดูรา (Bandura. 1968 : 99-108) กล่าวว่าเทคนิคแม่แบบ หมายถึง กลวิธี ในการสร้าง หรือสอนพฤติกรรมใหม่ โดยผู้สังเกตหรือประสงคฺจะเลียนแบบสังเกตพฤติกรรมจากตัวแบบที่ผู้สังเกตหรือผู้ที่ประสงคฺจะเลียนแบบสนใจ

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้น พอสรุปได้ว่าแม่แบบ หมายถึง สิ่งที่เป็นแบบอย่างที่ดี เป็นบรรทัดฐาน ใช้เป็นแนวทางในการเลียนแบบ โดยมีกระบวนการหรือกลวิธีซึ่งใช้ในการสังเกต ฟัง หรืออ่านแล้วประมวลเป็นข้อมูลในการแสดงพฤติกรรมของตนต่อไป

1.1.2 กระบวนการเรียนรู้จากแม่แบบ

แบนดูรา (Bandura. 1977 : 22 - 27) กล่าวถึง กระบวนการเรียนรู้ของมนุษย์ว่า เป็นกระบวนการที่สลับซับซ้อนมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งพฤติกรรมที่เกิดจากการเรียนรู้จากแม่แบบโดยกระบวนการสังเกต (Observation Learning) ได้แก่ การสังเกต พฤติกรรมและผลที่เกิดขึ้นจากการกระทำของผู้อื่นเช่น การได้ยินคำบอกเล่า การได้ข่าวสาร บ้านทึก ซึ่งเป็นการเรียนรู้ทางอ้อม และจะเป็นข้อมูลที่บุคคลนำมาพิจารณาสำหรับการกระทำ พฤติกรรมใหม่ในอนาคต ผู้ที่ช่างสังเกตและช่างคิดก็จะมีโอกาสเข้าใจสิ่งต่าง ๆ ได้มากกว่า และลึกซึ้งกว่าและผู้เรียนที่ประสบตัวอย่าง หรือแบบอย่างที่แตกต่างกัน ก็เกิดการเรียนรู้ ที่ต่างกันด้วย เมื่อบุคคลได้เห็นตัวแบบ ก็จะสามารถรับรู้สัญลักษณ์ของการกระทำนั้นและ สัญลักษณ์เหล่านี้จะชี้ให้เห็นแสดงพฤติกรรมได้อย่างเหมาะสมการเรียนรู้จากแม่แบบประกอบด้วยองค์ประกอบ 4 ประการคือ

1. ความสนใจ (Attention Process) เป็นกระบวนการรับรู้ ลักษณะสำคัญของตัวแบบอย่างละเอียดที่สุดโดยการสังเกต และรวบรวมสิ่งที่รับรู้มาเป็นขั้นตอน บุคคล จะไม่สามารถเรียนรู้ได้เลย ถ้าขาดความสนใจและขาดความรู้พฤติกรรมที่แม่แบบแสดงออก สิ่งที่มีอิทธิพลต่อกระบวนการนี้คือ

1.1 ลักษณะของแม่แบบ แม่แบบที่มีความเด่นชัด จดจำง่ายมีความดึงดูดใจสูงไม่ซับซ้อนจะมีโอกาสทำให้ผู้สังเกตสนใจได้มากนอกจากนี้ถ้าพฤติกรรมกิจกรรม และลักษณะของแม่แบบมีความสำคัญใกล้เคียงกับผู้สังเกต จะโน้มน้าวจิตใจให้ผู้สังเกตสนใจมากขึ้น

1.2 ลักษณะของผู้สังเกต กระบวนการนี้จะขึ้นอยู่กับความสามารถใน ด้านการสังเกต การรับรู้ การรวบรวมและตีความจากพฤติกรรมของแม่แบบรวมทั้งความสนใจพฤติกรรมของแม่แบบ

2. การเก็บจำ (Retention Process) ในการเรียนรู้โดยการสังเกต บุคคลไม่สามารถจะเรียนรู้ได้มากถ้าปราศจากการเก็บจำ กระบวนการนี้เป็นการรวบรวมรูปแบบพฤติกรรมของแม่แบบที่ได้สังเกตทุกครั้ง แล้วนำมาวางรูปแบบของพฤติกรรมที่เด่นชัดในรูปสัญลักษณ์ (Symbolic Coding) ที่จะช่วยให้จำพฤติกรรมของตัวแบบได้แม้จะเห็นตัวแบบในช่วงระยะเวลาสั้น ๆ ก็ตาม การเก็บจำในรูปสัญลักษณ์กระทำได้ 2 ลักษณะ คือ มโนภาพ (Imaginal Coding) และภาษา (Verbal Coding) การเก็บจำในรูปมโนภาพจะง่ายเมื่อมีการเสนอแม่แบบให้เห็นบ่อย ๆ ส่วนการเก็บจำในรูปภาษาพัฒนาดีกว่าและช่วยให้การเรียนรู้ประสบความสำเร็จยิ่งขึ้นเพราะสัญลักษณ์ในรูปภาษาสามารถให้ข้อมูลที่มากพอ และง่ายต่อการสะสมความรู้ที่ได้มา นอกจากนี้การฝึกคิด หรือกระทำตามแม่แบบยังช่วยให้การเรียนรู้จากการสังเกตได้ผลดียิ่งขึ้น การเลียนแบบจึงอาจเกิดขึ้นตามการกระทำของแม่แบบโดยตรงทันที หรืออาจเกิดขึ้นหลังจากสังเกตแม่แบบมาแล้วระยะหนึ่ง

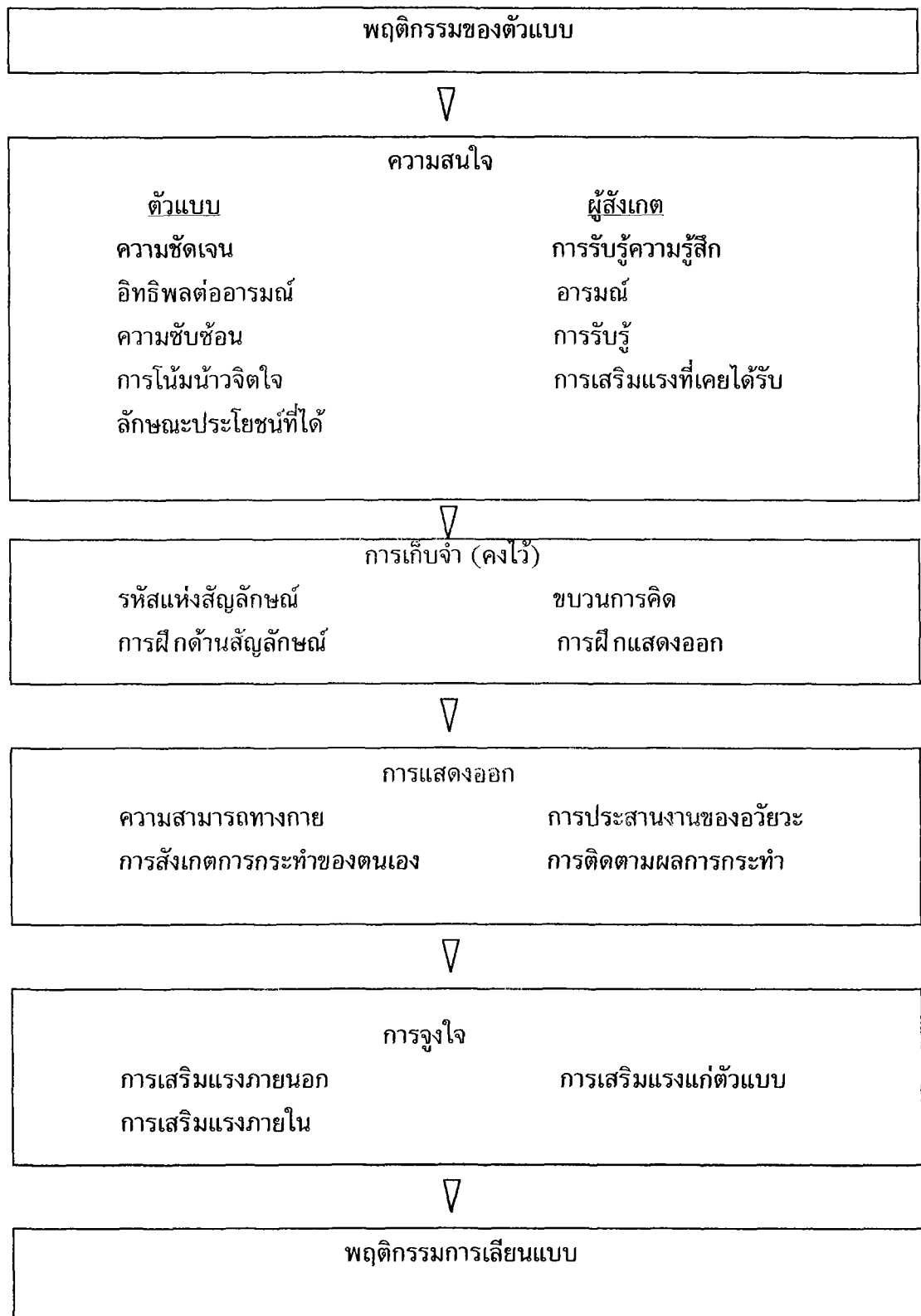
3. การแสดงออก (Motor Reproduction Process) เป็นกระบวนการที่ผู้สังเกตดัดแปลงสัญลักษณ์จากการเก็บจำมา เป็นการกระทำที่เหมาะสม กระบวนการนี้เกี่ยวข้องกับร่างกายและจิตใจพฤติกรรมที่แสดงออกมา เป็นการตอบสนองอย่างดีที่สุดเพื่อให้สอดคล้องกับตัวแบบ ซึ่งจะช่วยให้สามารถเข้าใจบ่อยเกิดและข้อบกพร่องของพฤติกรรมได้ สังเกตจะแสดงพฤติกรรมได้ครบถ้วนตามที่เขาสังเกตได้หรือไม่ขึ้นขึ้นอยู่ระดับความคิด และความซับซ้อนของพฤติกรรม ในระยะแรกการดัดแปลงสัญลักษณ์ให้เป็นการกระทำที่เหมาะสมนั้นทำได้ยาก แต่เมื่อทราบข้อบกพร่องระหว่างสัญลักษณ์กับการดัดแปลงให้เป็นพฤติกรรม ก็จะช่วยให้การกระทำตามตัวแบบในคราวต่อไปถูกต้องมากยิ่งขึ้น การแก้ไขข้อบกพร่องที่เกิดขึ้นเป็นการปรับปรุงทักษะพื้นฐานที่มีอยู่ด้วยการให้ตัวแบบและการฝึกฝน

ในปัจจุบันมีข้อมูลแสดงว่า การเรียนรู้พฤติกรรมใหม่ ๆ ของมนุษย์เกิดจากกระบวนการสังเกตตัวแบบ ซึ่งผู้เรียนค่อย ๆ ปรับพฤติกรรมของตนตามที่ได้พบเห็นทีละขั้นตอนจนพบแบบแผนที่เหมาะสมที่สุด

4. การจูงใจ (Motivational Process) ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม แสดงให้เห็นความแตกต่างระหว่างสิ่งที่ได้เรียนรู้มากับการแสดงออก เพราะในชีวิตจริงบุคคลไม่สามารถจะกระทำตามแม่แบบได้ทั้งหมด บุคคลจึงเลือกที่จะกระทำตามแม่แบบเมื่อการกระทำนั้นก่อให้เกิดผลดีมากกว่าพฤติกรรมที่ก่อให้เกิดผลเสีย การประเมินคุณค่าของพฤติกรรมของแม่แบบโดยผู้สังเกต เป็นไปในรูปของการรับเอาสิ่งที่ตนพอใจและไม่ยอมรับสิ่งที่ตนไม่เห็นด้วย

กระบวนการนี้มีบทบาทสำคัญต่อการเรียนรู้โดยการสังเกตเป็นอย่างมาก การเห็นตัวแบบมีพฤติกรรมเหมาะสมและได้รับผลตอบแทนที่ดีจากพฤติกรรมนั้น จะก่อให้เกิดการเลียนแบบ รวมทั้งพฤติกรรมที่ทำซ้ำแล้วซ้ำอีกและพยายามปรับปรุงข้อบกพร่องจนได้รับรางวัลเป็นการตอบแทน ก็ช่วยให้เกิดการเลียนแบบในสังคมส่วนใหญ่ด้วย

สถานการณ์ของการเรียนรู้ด้วยการสังเกตหรือการเรียนรู้จากตัวแบบต้องประกอบด้วยองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องทั้งหลายดังกล่าวมาแล้ว พฤติกรรม การเลียนแบบที่สมบูรณ์ จะเกิดขึ้นได้ด้วยการจัดวางรูปแบบองค์ประกอบการเรียนรู้จากตัวแบบอย่างเหมาะสมโดยกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจตัวแบบอย่างแท้จริงจนสามารถจดจำและสร้างสัญลักษณ์แทนพฤติกรรมของตัวแบบได้ และประกอบกับการตั้งใจอย่างเหมาะสม และเพียงพอจะทำให้ผู้เรียนแสดงการตอบสนองคือการเลียนแบบ เลียนแบบพฤติกรรมของตัวแบบได้ในที่สุด องค์ประกอบของการเรียนรู้โดยการสังเกตทั้ง 4 ประการ เขียนเป็นแผนภูมิได้ดังนี้

ภาพประกอบ 1 องค์ประกอบของการเรียนรู้ด้วยการสังเกตตามทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของแบนดูรา (Bandura. 1977 : 23)

1.1.3 ลักษณะของแม่แบบ

การเรียนรู้ของเด็กจากแม่แบบนั้น เด็กจะเรียนรู้โดยแม่แบบทำหน้าที่เป็นสื่อและเป็นสื่อกลางให้ผู้เรียนสังเกต และเลียนแบบพฤติกรรมที่เป็นเป้าหมาย แบนดูรา (Bandura. 1977 : 40 - 51) แบ่งแม่แบบเป็น 2 ชนิด คือแม่แบบจากตัวจริงกับแม่แบบที่เป็นสัญลักษณ์ ซึ่งอาจเป็นคำพูด เอกสารหรือใช้สื่อบันทึกวัสดุ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ สไลด์ หรือวีดิทัศน์ เป็นต้น

1.1.4 กลวิธีในการเรียนรู้จากตัวแบบ

ในการนำทฤษฎีแม่แบบของแบนดูราไปใช้เพื่อให้ผู้สังเกตเลียนแบบพฤติกรรมต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้นนั้น แบล็คแมน และซิลเบอร์แมน (Blackman and Silberman. 1975 : 57) ได้สรุปเพื่อนำไปใช้ดังนี้

1. กำหนดพฤติกรรมที่ต้องการให้ผู้สังเกตเรียนรู้
2. มีแบบซึ่งแสดงพฤติกรรมที่ต้องการให้ผู้สังเกตเรียนรู้ที่เหมาะสม
3. ให้แรงเสริมกับแม่แบบ เมื่อแม่แบบสามารถแสดงพฤติกรรมที่ต้องการจะให้ผู้สังเกตเรียนรู้หรือ ทรัพย์มี (2525 : 121 - 123) สรุปหลักการเรียนรู้จากตัวแบบไว้ดังนี้
 1. ให้ผู้สังเกตได้เรียนรู้พฤติกรรมใหม่จากการสังเกตพฤติกรรมของแม่แบบ ซึ่งจะช่วยให้ผู้สังเกตได้เรียนรู้ทักษะในการก่อให้เกิดพฤติกรรมใหม่
 2. ผู้สังเกตอาจจะรับรู้วิธีการที่จะนำมาสู่พฤติกรรมที่พึงปรารถนามาก่อนแล้วแต่ยังไม่ได้ทำหรือคาดว่าจะทำไม่ได้ จากการสังเกตพฤติกรรมที่แม่แบบแสดงจะช่วยกระตุ้นให้ผู้สังเกตได้แสดงพฤติกรรมที่เรียนรู้มาแล้วนั้น
 3. แม่แบบจะต้องมีลักษณะน่าสนใจ เพื่อเป็นแรงจูงใจหรือส่งเสริมให้ผู้สังเกตเลียนแบบ
 4. หลังจากผู้สังเกตได้สังเกตพฤติกรรมของแม่แบบแล้ว จะจดจำไว้ในความทรงจำ เพื่อนำไปแสดงในอนาคต ควรให้โอกาสผู้สังเกตฝึกฝนพฤติกรรมนั้นแล้วผู้ควบคุมเป็นผู้ให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้สังเกต

ได้มีผู้นำกลวิธีการเรียนรู้จากตัวแบบไปใช้ในการปรับพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ด้านต่าง ๆ โดยให้ผู้สังเกตตัวแบบที่แสดงลักษณะที่พึงประสงค์ และตัวแบบได้รับแรงเสริมจากการแสดงพฤติกรรมนั้น ซึ่งกลวิธีการเรียนรู้จากตัวแบบสามารถทำได้หลายรูปแบบ

1.1.5 วิธีการให้ตัวแบบ

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2530 : 61 – 69) กล่าวว่าวิธีการให้ตัวแบบ โดยเสนอตัวแบบที่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เพื่อให้ผู้สังเกตได้สังเกตพฤติกรรม ตลอดทั้งกิจกรรมต่าง ๆ ของตัวแบบ ผลจากการสังเกตจะทำให้บุคคลนั้นเลียนแบบ พฤติกรรมของตัวแบบหรือเกิดพฤติกรรมใหม่ ๆ ที่พึงประสงค์

วิธีการให้ตัวแบบอย่างมีประสิทธิภาพ จะต้องพิจารณาองค์ประกอบ ต่อไปนี้

1. การคัดเลือกตัวแบบ

1.1 ตัวแบบจะต้องมีชื่อเสียง มีความน่าเชื่อถือ และเป็นตัวแบบ ที่ได้รับการคัดเลือกแล้วว่าเป็นตัวอย่างที่ดีเหมาะสม และสอดคล้องกับเป้าประสงค์ ซึ่ง จะทำให้ผู้เลียนแบบมั่นใจที่จะเลียนแบบตัวแบบนั้นมากยิ่งขึ้น

1.2 ตัวแบบและผู้เลียนแบบควรจะมี ความคล้ายคลึงกัน หรือ มีลักษณะหรือคุณสมบัติร่วมกัน ซึ่งจะช่วยให้ดึงดูดความสนใจของผู้สังเกตและจะช่วย ให้ประสิทธิภาพของการเลียนแบบสูงขึ้น เช่น อยู่ในวัยเดียวกัน เป็นเพื่อนกัน เป็นต้น

1.3 ลักษณะของกิจกรรมที่เลียนแบบ ควรจะเป็นกิจกรรม ที่ประกอบด้วยพฤติกรรมที่ไม่สลับซับซ้อน จะทำให้การเลียนแบบเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว และดึงดูดความสนใจของผู้สังเกตได้เป็นอย่างดี

2. การเสนอตัวแบบ มีวิธีการดังต่อไปนี้

2.1 เสนอตัวแบบควบคู่กับการเสริมแรง โดยจะต้องให้แรงเสริม แก่ตัวแบบ และแก่ผู้สังเกตเมื่อสามารถแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ได้เช่นเดียวกับ ตัวแบบ หรือเกิดพฤติกรรมใหม่ ๆ อย่างเหมาะสม

2.2 เสนอตัวแบบควบคู่กับสิ่งเร้าที่จำแนกความแตกต่าง โดย สิ่งเร้าที่จำแนกความแตกต่างจะทำหน้าที่เป็นสัญญาณบอกให้ผู้สังเกตรู้ว่า ถ้าแสดง พฤติกรรมที่พึงประสงค์แล้วจะได้รับการเสริมแรง สิ่งเร้าประเภทนี้ควรเสนอควบคู่ กับการเสริมแรงจะทำให้การเลียนแบบเกิดขึ้นอย่างคงทนถาวร และมีประสิทธิภาพ

2.3 เสนอตัวแบบควบคู่กับสิ่งเร้าที่จำแนกความแตกต่าง การ เสริมแรงทางบวกและการให้ข้อมูลย้อนกลับ สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต(2528 : 408) กล่าวถึงหลักการที่จะใช้ตัวแบบในการเสริมสร้างพฤติกรรมให้มีประสิทธิภาพดังนี้คือ ต้องกำหนดพฤติกรรมที่ต้องการจะให้ตัวแบบแสดงเพื่อให้บุคคลสังเกต และ เลียนแบบให้ชัดเจน ซึ่งความชัดเจนของพฤติกรรมนั้นต้องหมายถึงการสังเกตเห็น

วัดได้โดยใช้คนตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปและพฤติกรรมที่ตัวแบบแสดงนั้นจะต้องอยู่ในระดับความสามารถที่จะกระทำได้ มิฉะนั้นจะก่อให้เกิดความคับข้องใจในการเรียนรู้ ผู้สังเกตจะต้องสังเกตพฤติกรรมของตัวแบบอย่างตั้งใจ เมื่อผู้สังเกตเลียนแบบพฤติกรรมของตัวแบบได้ถูกต้องหรือใกล้เคียงแล้วควรให้แรงเสริมทันที ผู้ดำเนินโปรแกรมจะต้องไม่ควบคุมความสนใจของผู้สังเกตด้วยวิธีการรุนแรงเช่นตีหรือดุด่า

1.1.6 การเห็นผลตอบแทนที่ตัวแบบได้รับ

แบนดูรา (Bandura. 1977 : 117 - 121) ได้สรุปเกี่ยวกับการเสริมแรงแม่แบบไว้ว่า ในชีวิตประจำวันคนจะสังเกตเห็นการกระทำและผลที่เกิดจากการกระทำของบุคคลอื่น ซึ่งมีทั้งผลกรรมที่เป็นรางวัล การลงโทษและการไม่สนใจใยดี คนจึงได้ประโยชน์จากการเรียนรู้วิธีการที่นำมาซึ่งความสำเร็จ และวิธีการที่จะก่อให้เกิดความผิดพลาดจากบุคคลอื่นพอ ๆ กับการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง การได้เห็นผลจากการกระทำของบุคคลอื่น สามารถทำให้บุคคลเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมได้ เช่นเดียวกันกับการที่บุคคลนั้นได้ลงมือกระทำพฤติกรรมนั้นด้วยตนเอง การได้เห็นความสำเร็จจากการกระทำของบุคคลอื่น ทำให้แนวโน้มในการกระทำพฤติกรรมนั้นสูงขึ้น ส่วนการได้เห็นความล้มเหลวจากการกระทำของผู้อื่นทำให้แนวโน้มในการกระทำพฤติกรรมนั้นลดต่ำลง

1.1.6.1 การเสริมแรงที่เกิดจากการเห็นตัวแบบได้รับแรงเสริม (Vicarious Reinforcement) การเสริมแรงแบบนี้เกิดขึ้นเมื่อผู้สังเกตเห็นว่า บุคคลอื่นกระทำพฤติกรรมเช่นนี้แล้วได้รับแรงเสริม ผลจากการศึกษาจำนวนมากแสดงให้เห็นว่า การที่ได้เห็นพฤติกรรมของตัวแบบได้รับรางวัล ย่อมมีประสิทธิภาพกว่าการเห็นตัวแบบแสดงพฤติกรรมเช่นนั้นอย่างเดียว ผลกรรมทางบวกที่บุคคลสังเกตเห็นเป็นตัวส่งเสริมให้บุคคลรับเอาพฤติกรรมนั้นมาเป็นของตน บุคคลจะแสดงพฤติกรรมออกมา เมื่อมีสิ่งจูงใจให้เขากระทำเช่นนั้น

1.1.6.2 การเสริมแรงที่เกิดจากการเห็นตัวแบบถูกลงโทษ (Vicarious Punishment) จากการสังเกตเห็นผลกระทบบของตัวแบบ สามารถทำให้พฤติกรรมนั้นเพิ่มขึ้นหรือลดลงได้ การได้เห็นผลกรรมทางลบจะมีผลให้แนวโน้มของการกระทำทำนองนั้นหรือการกระทำที่ใกล้เคียงกับพฤติกรรมนั้นลดลง ปรากฏการณ์เช่นนี้พบมากที่สุดในการศึกษาพฤติกรรมก้าวร้าวทางกาย การได้เห็นว่าการกระทำที่ก้าวร้าวได้รับการลงโทษทำให้การแสดงควมก้าวร้าวเกิดน้อยกว่าการได้เห็นว่าการกระทำนั้นได้รับรางวัล หรือไม่ได้รับผลกรรมใดเลย (Bandura. 1977 ; citing Bandura. 1973)

บุคคลอาจได้เห็นตัวอย่างมาก่อนว่า พฤติกรรมของตัวแบบถูกลงโทษทางวาจาหรือทางร่างกายจากบุคคลอื่นและตัวแบบที่แสดงการกระทำที่เป็นการลงโทษตัวเองจากการที่มีพฤติกรรมที่บกพร่อง ซึ่งการได้เห็นตัวแบบกระทำเช่นนั้น มีผลกระทบต่อบุคคลในการยับยั้งการกระทำในทำนองเดียวกันกับตัวแบบ การได้เห็นตัวแบบวิจารณ์การกระทำบางอย่างของตนว่า ไม่สมควรที่จะให้รางวัลตัวเอง จะมีผลในทางลดแนวโน้มที่จะให้รางวัลตัวเองของบุคคล เมื่อกระทำในลักษณะเดียวกัน (Bandura. 1977 ; citing Bandura. 1971)

1.1.7 อิทธิพลของแม่แบบที่มีต่อผู้สังเกต

แบนดูรา (Bandura. 1977 : 41 – 45) ได้สรุปอิทธิพลของแม่แบบที่มีต่อผู้สังเกตดังนี้คือ

1. การสร้างพฤติกรรมใหม่ เมื่อผู้สังเกตได้เห็นการกระทำที่ไม่เคยพบเห็นมาก่อนของแม่แบบ ผู้สังเกตจะรวบรวมรูปแบบของการกระทำใหม่นี้ ในรูปของสัญลักษณ์และถ่ายทอดออกมาเป็นพฤติกรรมใหม่

2. การสร้างกฎเกณฑ์หรือหลักการใหม่ จะเกิดขึ้นในสภาพการณ์ที่ผู้สังเกตเห็นการกระทำของแม่แบบ ในลักษณะต่างๆ เช่น การตัดสินใจ รูปแบบทางภาษา เป็นต้น จากนั้นผู้สังเกตจะทดสอบการกระทำตามตัวแบบลักษณะต่างๆ ภายใต้สถานการณ์ต่างๆ และถ้าการตอบสนองส่งผลทางบวกผู้สังเกตจะรวบรวมรูปแบบลักษณะของตัวแปรในรูปแบบต่างๆ แล้วนำมาสร้างเป็นกฎเกณฑ์หรือหลักการใหม่

3. การสอนความคิดและพฤติกรรมสร้างสรรค์ การมีตัวแบบจะช่วยสนับสนุนการพัฒนาเชิงสร้างสรรค์ เพราะเมื่อมนุษย์เห็นตัวแบบกระทำพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่ง มนุษย์อาจใช้ประสบการณ์ต่าง ๆ ที่มีอยู่ประกอบกับการกระทำของตัวแบบมาพัฒนาเป็นความคิด หรือพฤติกรรมใหม่ขึ้นมา อย่างไรก็ตามพฤติกรรมสร้างสรรค์จะไม่มีอิทธิพลต่อการกระทำของผู้สังเกต ถ้ามีประสิทธิภาพไม่พอ หรือผู้สังเกตมีทักษะจำกัด

1.1.8 ข้อดีและข้อจำกัดของวิธีการให้ตัวแบบ

การใช้วิธีการใดก็ตามย่อมมี ทั้งมีผลดีและผลเสีย ดังนั้นจึงควรทราบข้อดีและข้อจำกัดของการใช้แม่แบบก่อนที่จะนำไปใช้ เพื่อป้องกันความผิดพลาด (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2530 : 69)

1.1.8.1. ข้อดีของวิธีการให้ตัวแบบ

(1) ถ้ามีการเสริมแรงแก่ผู้สังเกตภายหลัง ที่ผู้สังเกตสามารถเลียนแบบ หรือแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ได้เช่นเดียวกับ ตัวแบบหรือผู้สังเกต

สามารถแสดงพฤติกรรมใหม่ ๆ ที่เหมาะสม จะทำให้ความถี่ของการเกิดพฤติกรรม
ค่อย ๆ สูงขึ้นและจะคงทนถาวรยิ่งขึ้น

(2) การให้ตัวแบบช่วยให้ผู้สังเกต หรือผู้เลียนแบบเกิด
พฤติกรรมใหม่ที่ไม่เคยเกิดมาก่อน

(3) การให้ตัวแบบช่วยเพิ่มพฤติกรรมที่พึงประสงค์ หรือ
ระงับพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของผู้สังเกตหรือผู้เลียนแบบ

(4) การให้ตัวแบบช่วยเอื้ออำนวยให้พฤติกรรมของผู้สังเกต
เคยเรียนรู้มาก่อนแล้วมีแนวโน้มที่จะแสดงออกมา

1.1.8.2. ข้อจำกัดของวิธีการให้ตัวแบบ

(1) การให้ตัวแบบแต่เพียงอย่างเดียว ทำให้การเกิด
พฤติกรรมใหม่มีความล่าช้า ด้วยเหตุนี้ควรให้ตัวแบบควบคู่กับการเสริมแรงทาง
บวก การให้ข้อมูลย้อนกลับและสิ่งเร้าที่จำแนกความแตกต่าง เพื่อให้พฤติกรรมที่
พึงประสงค์ที่ต้องการสร้างหรือสอนนั้นเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว

(2) การคัดเลือกตัวแบบตลอดทั้งกิจกรรมที่จะให้เลียนแบบ
ผู้คัดเลือกจะต้องตระหนักถึงความสำคัญของเรื่องดังกล่าวนี้ เพราะมีจะนั้นจะทำให้
เสียเวลาในการทดลอง

1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเทคนิคแม่แบบ

งานวิจัยในต่างประเทศ

แบนดูรา รอส และรอส (Bandura, Ross and Ross. 1963 : 3) ได้
ศึกษาผลของการใช้แม่แบบต่อการเลียนแบบพฤติกรรมก้าวร้าว โดยจัดแบ่งแม่
แบบเป็น 3 ลักษณะ คือแม่แบบที่เป็นจริง แม่แบบที่เป็นภาพยนตร์แสดงด้วยคน
จริงและแม่แบบที่ทำเป็นภาพยนตร์การ์ตูน กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กก่อนวัยเรียน ผล
การทดลองพบว่าเด็กที่ได้รับแม่แบบก้าวร้าวมีพฤติกรรมก้าวร้าวมากขึ้น ส่วนกลุ่ม
ที่ไม่ได้รับแม่แบบไม่ค่อยมีพฤติกรรมก้าวร้าวปรากฏ และแม่แบบที่เป็นภาพยนตร์
มีผลต่อพฤติกรรมของผู้สังเกตที่ดัดเทียมกับแม่แบบที่เป็นจริง

ฮิคส์ (Hicks. 1965 : 95 – 100) ได้ทดลองใช้ตัวแบบสัญลักษณ์
ประเภทภาพยนตร์ ศึกษาพฤติกรรมและการเลียนแบบที่เกิดจากการเห็นตัวแบบที่ก้าว
ร้าว (Aggressive Models) กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กอายุ 3 ปี 5 เดือน – 6 ปี 4 เดือน
จำนวน 60 คน ชาย 30 คน หญิง 30 คน แบ่งเป็น 5 กลุ่ม กลุ่มที่ 1 ให้เห็นตัวแบบ
เป็นผู้ใหญ่ชาย กลุ่มที่ 2 ให้เห็นตัวแบบเป็นผู้ใหญ่หญิง กลุ่มที่ 3 ให้เห็นตัวแบบ
เป็นเด็กชายวัยเดียวกัน กลุ่มที่ 4 ให้เห็นตัวแบบเป็นเด็กหญิงวัยเดียวกัน กลุ่มที่ 5

เป็นกลุ่มควบคุมผลการทดลอง พบว่า เด็กจะแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวตามตัวแบบที่เป็นเด็กชายวัยเดียวกันมากที่สุด และจะแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวตามตัวแบบที่เป็นผู้ใหญ่ชายน้อยที่สุด

แบนดูรา กรูเซ็ก และเมนเลฟ (Bandura , Grusec and Menlove. 1967 : 16 - 23) ได้ทำการทดลองเพื่อปรับพฤติกรรมด้วยการใช้ตัวแบบกับเด็กที่กลัวสุนัข โดยแบ่งเด็กออกเป็น 4 กลุ่ม

กลุ่มที่ 1 ให้ดูตัวแบบที่เล่นกับสุนัขในงานวันเกิด

กลุ่มที่ 2 ให้ดูตัวแบบที่เล่นกับสุนัขในบรรยากาศปกติ

กลุ่มที่ 3 ให้ดูสุนัขที่อยู่ในงานวันเกิดโดยไม่มีตัวแบบ

กลุ่มที่ 4 ให้ดูบรรยากาศในงานวันเกิดโดยมีสุนัขและตัวแบบ

ผลการทดลองปรากฏว่า เด็กที่ได้ดูตัวแบบแสดงการปะทะสัมพันธ์กับสุนัขในงานเลี้ยงและบรรยากาศปกติมีความกลัวลดลงมากกว่ากลุ่มที่ไม่ได้ดูตัวแบบ

โอ คอร์เนอร์ (O'Connor. 1969 : 15 - 22) ได้ศึกษาการปรับพฤติกรรมของเด็กที่แยกตนเอง ผลปรากฏว่าการใช้ตัวแบบในรูปสัญลักษณ์ทำให้เด็กเปลี่ยนแปลงเป็นคนที่ไม่แยกตัวเองได้รวดเร็วกว่ากระบวนการแต่งพฤติกรรมของครูในชั้นเรียน

แจฟฟี และคาร์ลสัน (Jaffe and Carlson. 1972 : 329 - 339) ได้ศึกษาบทบาทของตัวแบบที่มีประสิทธิภาพในการลดความวิตกกังวลในการสอบ พบว่าผู้ถูกทดลองทั้ง 4 กลุ่ม ที่ได้ดูตัวแบบมีความวิตกกังวลลดลงมากกว่ากลุ่มควบคุม

ดัลตัน ซันเบลล์ และฮิลเบ็ต (Dalton , Sunblad and Hylbett. 1973 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการฝึกความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง โดยวิธีการให้ตัวแบบเปรียบเทียบกับวิธีอ่านปรากฏว่าผู้รับการทดลองที่ฝึกโดยการให้ตัวแบบสามารถตอบสนองที่สื่อถึงความเข้าใจอย่างลึกซึ้งได้ในระดับที่สูงกว่ากลุ่มที่ใช้การอ่าน และกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

มิดลาร์สกี ไบรอัน และบริคแมน (Midlarsky, Bryan and Brickman. 1975 : 321 - 328) ได้ศึกษาผลของการใช้แม่แบบและรางวัลที่มีต่อพฤติกรรมเอื้อเฟื้อ การทดลองใช้สถานการณ์โดยให้เล่นเกม พบว่า แม่แบบและรางวัลที่เป็นคำพูดยกย่องมีอิทธิพลต่อการปลุกฝังให้เกิดพฤติกรรมเอื้อเฟื้อ

ซิมเบอร์แมน และแจฟเฟอร์ (Zimberman and Jaffer. 1977 : 733-788) ได้ศึกษาผลของแม่แบบที่มีต่อความสามารถในการเรียนรู้ กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กชาย 18 คน และเด็กหญิง 18 คน อายุระหว่าง 6 ปี 8 เดือน ถึง 8 ปี 6 เดือน โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 3 กลุ่มให้สังเกตแม่แบบแสดงการจัดจำแนกประเภท

ของภาพจากบัตรภาพ 4 ชุดรวม 12 ภาพ กลุ่มที่ 1 ให้ดูผลจากการจัดภาพของแม่แบบเท่านั้น กลุ่มที่ 2 ให้ดูวิธีการจัดภาพของแม่แบบ กลุ่มที่ 3 ให้ดูวิธีการจัดภาพอย่างละเอียดแล้วให้ทดลองจัดภาพตามแบบ ผลการทดลองพบว่า กลุ่มที่ 3 มีความสามารถในการจัดภาพสูงกว่ากลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

พอช และคนอื่น ๆ (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2530: 65 ; อ้างอิงมาจาก Poch and others. 1981) ได้ศึกษาการสอนพฤติกรรมการป้องกันตนเอง โดยการใช้ตัวแบบกลุ่มตัวอย่างเป็น เด็กหญิง 1 คน เด็กชาย 2 คน อายุระหว่าง 3- 5 ปี ตัวแบบเป็นชาย 2 คน อายุ 20 ปี และ 35 ปี แสดงแบบเป็นผู้ลักพาตัวคนหนึ่ง และเป็นนักเรียนคนหนึ่ง ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมการป้องกันตัวอย่างเหมาะสมตอนหลังแม้ไม่ได้ฝึกอีก พฤติกรรมดังกล่าวก็ยังคงอยู่ สอดคล้องกับอีกลและคนอื่น ๆ (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2530 : 65 – 67 ; อ้างอิงมาจาก Egel and others. 1981) ซึ่งศึกษาการใช้ตัวแบบที่เป็นเพื่อนร่วมชั้นเรียน และอยู่ในวัยเดียวกันกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเด็กออทิสติก (Autistic) จำนวน 4 คน เป็นชาย 2 คน และหญิง 2 คน อายุระหว่าง 5 ปีถึง 7 ปี 9 เดือน ตัวแบบเป็นนักเรียนระดับเขavnปัญญาปกติ อายุระหว่าง 6 – 9 ปี เป็นชาย 3 คนหญิง 1 คน ซึ่งเป็นเพื่อนร่วมชั้นกับกลุ่มตัวอย่าง กิจกรรมที่จะให้กลุ่มตัวอย่างแต่ละคนเลียนแบบแตกต่างกัน ตัวแบบจึงแสดงพฤติกรรมเป้าหมายแตกต่างกันตามชนิดของกิจกรรมที่กำหนด สำหรับกลุ่มตัวอย่างแต่ละคน ผลการศึกษาพบว่า การใช้ตัวแบบที่อยู่ในวัยเดียวกัน เพศเดียวกัน อายุใกล้เคียงกัน ทำให้การเลียนแบบพฤติกรรมที่พึงประสงค์เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพสูง

นอกจากนี้ แวน เดล พอล และคนอื่น ๆ (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์.2530: 67 – 68 ; อ้างอิงมาจาก Van Del Pol and others. 1981) ได้ใช้ตัวแบบสัญลักษณ์ที่เป็นสไลด์ สอนทักษะการรับประทานอาหารในภัตตาคาร 4 ทักษะคือ 1. ทักษะการหาสถานที่ตั้งของภัตตาคาร 2. ทักษะการสั่งอาหาร 3. ทักษะการรับประทานอาหารและ 4. ทักษะการชำระค่าอาหารและหาทางออกจากภัตตาคาร กลุ่มตัวอย่างเป็นชาย 3 คน อายุ 17- 20 ปี มีระดับเขavnปัญญาระหว่าง 46 ~75 โดยให้กลุ่มตัวอย่างดูสไลด์แล้วแสดงบทบาทสมมติตามผลการ ศึกษาพบว่า ทักษะต่าง ๆ สามารถเกิดขึ้นได้ และมีความคงทนแม้จะไม่ได้รับการฝึกอีกหลังการทดลอง

งานวิจัยในประเทศ

ได้มีผู้นำเทคนิคแม่แบบมาใช้ศึกษาค้นคว้าดังนี้

ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจันปัจจนิก (2520 : 3- 6) ได้ศึกษาจริยธรรมของเยาวชนไทย เพื่อหาสาเหตุและผลของพฤติกรรมซื่อสัตย์ในสถานการณ์ยั่วยุ กลุ่มตัวอย่างเป็นวัยรุ่นชายอายุระหว่าง 13 -15 ปี เล่นเกมเสี่ยงโชคเพื่อชิงรางวัลในสถานการณ์ซึ่งผู้เล่นอาจโกงคะแนนได้ โดยไม่คาดว่าจะมีผู้รู้เห็นในขณะที่เล่นจัดให้พบกับตัวแบบที่มีลักษณะต่าง ๆ ดังนี้ 1. อับอายผู้อื่นและดีใจที่ตนไม่ได้โกง 2. ละอายใจตนเองและดีใจที่ตนไม่ได้โกง 3. อับอายผู้อื่นและเสียใจที่ตนไม่ได้โกง 4. ละอายใจตนเองและเสียใจที่ตนไม่ได้โกง 5. กลุ่มที่ไม่ได้พบตัวแบบ ผลการทดลองสรุปได้ว่าการมีหรือไม่มีตัวแบบที่กระทำความดีมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของเด็กมากกว่าลักษณะทางจริยธรรมในตัวเด็กเอง ส่วนผู้ที่มีจริยธรรมต่ำไม่ค่อยยอมรับอิทธิพลของตัวแบบ

กรรณิการ์ สิทธิศักดิ์ (2522 : 46 -51) ได้ศึกษาผลของตัวแบบและการเสริมแรงที่มีต่อพฤติกรรมการเล่นแบบ ผลการทดลองปรากฏว่า ตัวแบบที่แสดงพฤติกรรมการจัดภาพอย่างละเอียดส่งเสริมการเล่นแบบได้ดีกว่าตัวแบบที่แสดงพฤติกรรมการจัดภาพอย่างไม่ละเอียดและพบว่า การเสริมแรง แก่ตัวแบบและเด็กส่งเสริมการเล่นแบบได้ดีที่สุด

กาญจน์ แก้วทอง (2522 : 3 - 35) ได้ทดลองใช้แม่แบบเพื่อเปลี่ยนแปลงมโนภาพแห่งตน ผลการศึกษาพบว่า การใช้แม่แบบมีผลทำให้ผู้รับแม่แบบมีมโนภาพแห่งตน แตกต่างจากกลุ่มที่ไม่ได้รับแม่แบบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5

ประเสริฐศรี เอื้อนครินทร์ (2524 : 52 - 53) ศึกษาผลของการใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อพัฒนาจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ ผลปรากฏว่ากลุ่มทดลองซึ่งได้รับแม่แบบมีจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุนีย์ ชินศักดิ์ชัย (2525 : 33 -35) ที่ทดลองใช้หุ่นเชิดมือเป็นแม่แบบเพื่อพัฒนาจริยธรรมด้านความเอื้อเฟื้อ พบว่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

กัญญา ประสงค์เจริญ (2526 : 31 - 32) ได้ศึกษาการใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อพัฒนามโนภาพในตนเองด้านความรับผิดชอบ ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่ากลุ่มทดลองมีการพัฒนาด้านความรู้สึกรับผิดชอบสูงกว่านักเรียนในกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สุปรียา อันทิวโรทัย (2529 : 68 - 71) ศึกษาการใช้แม่แบบในการพัฒนาพฤติกรรมการเล่นและทัศนคติในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

โรงเรียนจันทร์ประดิษฐารามวิทยาคม กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2528 จำนวน 36 คน ผลการศึกษาพบว่า ความแตกต่างของพฤติกรรมการเรียนและทัศนคติในการเรียนก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลองแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมการเรียนและทัศนคติในการเรียนระหว่างกลุ่มทดลอง กับกลุ่มควบคุมหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ศรินยา ชัยเพียรเจริญกิจ (2530 : 42) ศึกษาผลของการใช้เทคนิคแม่แบบที่มีต่อการประหยัดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนชลกันยานุกูล จังหวัดชลบุรี กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 คน สุ่มอย่างง่ายเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 20 คน โดยกลุ่มทดลองสอนโดยใช้เทคนิคแม่แบบ กลุ่มควบคุมใช้การสอนแบบปกติ หลังการทดลองพบว่านักเรียนในกลุ่มทดลองมีการประหยัดสูงขึ้นกว่าเดิมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และการสอนโดยใช้เทคนิคแม่แบบทำให้นักเรียนมีการประหยัดสูงกว่าการสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ดวงจันทร์ หนูทอง (2533 : 85 - 89) ศึกษาผลของการใช้แม่แบบหนังสือที่มีต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความรับผิดชอบ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดมณีเจริญมิตรภาพที่ 227 จังหวัดนครศรีธรรมราชที่ใช้ภาษาท้องถิ่นที่บ้าน และมีคะแนนแบบสอบถามการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความรับผิดชอบต่ำกว่าชั้นที่ 13 ลงมาจำนวน 24 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมกลุ่มละ 12 คน ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความรับผิดชอบสูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนกลุ่มทดลองมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความรับผิดชอบสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นอกจากนี้ วีระ อุสาหะ (2534 : 66 - 69) ศึกษาผลของการใช้เทคนิคแม่แบบที่มีต่อมารยาท ในชั้นเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสรรพวิทยวิทยา จังหวัดชัยนาท ปีการศึกษา 2535 กลุ่มตัวอย่างมีจำนวน 16 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมกลุ่มละ 8 คน ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้เทคนิคแม่แบบ และการให้ข้อเสนอแนะมารยาทในชั้นเรียนดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 ตามลำดับ ส่วนนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้เทคนิคแม่แบบ มีการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับมารยาทในชั้นเรียนดีขึ้นมากกว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้ข้อเสนอแนะอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากงานวิจัยในต่างประเทศและในประเทศ จะเห็นว่ามีผู้นำแม่แบบไปใช้เพื่อพัฒนาลักษณะต่าง ๆ อย่างแพร่หลาย เช่น การพัฒนาจริยธรรม ทักษะ ทักษะความสามารถในการเรียน การประหยัด ความซื่อสัตย์ และการปรับตัวทางสังคม นอกจากนี้ยังนำแม่แบบไปใช้เพื่อลดพฤติกรรมบางอย่าง เช่น ความวิตกกังวล ความกลัว ความก้าวร้าว และพฤติกรรมที่เกิดขึ้นมีความคงทน สำหรับงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยสนใจที่จะทดลองใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อนชาย และเพื่อนหญิง เพื่อเปลี่ยนแปลงทัศนคติต่อการเรียน กิจกรรมนาฏศิลป์ของนักเรียนชายชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดเกาะสุวรรณาราม สำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์

2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติ

2.1.1 ความหมายของทัศนคติ

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2535 : 328) ได้ให้ความหมายของ ทัศนคติไว้ว่า เป็นท่าทีหรือความรู้สึกของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งสมบูรณ์ ชิตพงศ์ (2519 : 14) ก็ได้ให้ความหมายที่สอดคล้องกันว่า ทัศนคติเป็นความคิดเห็น ท่าที ความรู้สึกเอนเอียงทางจิตใจของบุคคลที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดภายหลังจากที่ให้บุคคลมีประสบการณ์ต่อสิ่งนั้น พฤติกรรมเช่นนี้ไม่อาจสามารถวัดได้โดยตรง แต่สามารถสังเกต และวัดได้จากพฤติกรรมที่บุคคลแสดงออกต่อสิ่งนั้น โดยอาจแสดงให้เห็นได้ในลักษณะความเชื่อ ท่าทาง ความคิดเห็น

โยธิน ศันสนยุทธ์ และคนอื่น ๆ (2533 : 339) ได้ให้ความหมายของ ทัศนคติว่าเป็นความชอบหรือไม่ชอบความพอใจต้องการเกี่ยวข้องกับหรือความรังเกียจต่อสถานการณ์ วัสดุ สิ่งของ บุคคลและส่วนหนึ่งส่วนใดที่สามารถจำแนกได้ ทัศนคติจะแสดงออกซึ่งความรู้สึกที่เชื่อมโยงกับปัญญา หรือความรู้ ความเข้าใจ โดยเฉพาะกับความเชื่อเกี่ยวกับเป้าหมายของทัศนคตินั้น ๆ

พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2530 : 193) ได้ให้ความหมายของทัศนคติว่า หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ อันเป็นผลเนื่องมาจากการเรียนรู้ ประสบการณ์และเป็นตัวกระตุ้นทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรม หรือแนวโน้มที่จะตอบสนองต่อสิ่งเร้านั้น ๆ ไปในการสนับสนุนหรือคัดค้านก็ได้

กมลรัตน์ หล้าสูงษ์ (2528 : 172) ก็ได้กล่าวว่า ทัศนคติ คือ ความรู้สึกของบุคคลที่ได้จากการเรียนรู้ ประสบการณ์และแสดงสภาวะของร่างกายและจิตใจที่แสดง ความพร้อมที่จะเข้าหา เมื่อเกิดความรู้สึกชอบ เรียกว่า ทัศนคติที่ดีหรือทัศนคติทางบวก

หรือแสดงความพร้อมที่จะหลีกเลี่ยง เมื่อเกิดความรู้สึกไม่ชอบ เรียกว่า ทศนคติที่ไม่ดี หรือทศนคติทางลบ

วารินทร์ สายโอบเอื้อ (2522 : 125) กล่าวว่า ทศนคติ หมายถึงความรู้สึก และท่าทีของคนเราที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งอาจจะเป็นความรู้สึกในทางชอบ ไม่ชอบและมีผลทำให้บุคคลพร้อมที่จะตอบสนองต่อสิ่งนั้นตามความรู้สึกดังกล่าว

พัชนี วรกวิน (2522 : 60) กล่าวว่า ทศนคติ คือ ความรู้สึก ความคิดเห็น ความเชื่อ หรือแนวโน้มที่พร้อมที่จะกระทำต่อสิ่งแวดล้อม ในการตอบสนองในลักษณะที่ชอบหรือไม่ชอบ ซึ่งสอดคล้องกับ โรคีย์ (Rokeach, 1970 : 112) ที่กล่าวว่า ทศนคติเป็นการผสมผสาน หรือจัดระเบียบความเชื่อที่มีต่อสิ่งหนึ่ง หรือสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง ผลรวมของความเชื่อนี้จะเป็นตัวกำหนดแนวโน้มของบุคคลในการที่จะมีปฏิกิริยาตอบสนองในลักษณะที่ชอบหรือไม่ชอบ

กฤษฎา ศักดิ์ศรี (2530 : 184) สรุปว่า ทศนคติ คือ การลงความเห็นของความรู้สึกจากการที่ได้รับรู้ว่า สิ่งใด คนใด สถานการณ์ใด สถาบันใด ตัวใดดีหรือไม่ดีเพียงใด

ศักดิ์ สุนทรเสณี (2531 : 2) ได้อธิบายความหมายของทศนคติไว้ดังนี้

1. ทศนคติ หมายถึง ความสลับซับซ้อนของความรู้สึก ความอยาก ความกลัว ความเชื่อมั่น ความลำเอียง หรือการมีอคติของบุคคล ในการที่จะสร้างความพร้อมที่จะกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งตามประสบการณ์ของบุคคลนั้นที่ได้รับมา

2. ทศนคติ หมายถึง ความโน้มเอียงที่จะมีปฏิกิริยาต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งในทางที่ดีหรือต่อต้านสภาพแวดล้อมที่จะมาถึงทางหนึ่งทางใด

3. ทศนคติ หมายถึง การเตรียมตัวหรือความพร้อมในการที่จะตอบสนอง

คอมบี้ (Comb, 1954 : 128) ให้ความคิดเห็นว่า ทศนคติเป็นความรู้สึกเอนเอียงของจิตใจ มีต่อประสบการณ์ที่มนุษย์เราได้รับเข้ามา ทศนคติจะส่งผลต่อการแสดงออกของพฤติกรรม 2 ลักษณะ คือ การแสดงออกในลักษณะของความพอใจ เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย เทอร์สโตน (Thurstone, 1967 : 479) มีความคิดเห็นที่สอดคล้องกับข้างต้นกล่าวคือ ทศนคติเป็นความโน้มเอียงทางด้านจิตใจและจะแสดงออกให้เห็นโดยแสดงออกทางพฤติกรรม และนอกจากนั้น เทอร์สโตน (Thurstone) ได้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมว่า ทศนคติเป็นตัวแปรทางจิตวิทยาชนิดหนึ่งที่ไม่สามารถสังเกตได้โดยง่าย ดังนั้นการวัดทศนคติจึงวัดโดยตรงไม่ได้ แต่สามารถวัดได้ในรูปของความคิดเห็น หรือการแสดงออกทางภาษาและการวัดนี้ อาจจะไม่เกิดความไม่แน่นอนได้ หากผู้ตอบบิดเบือนหรือตอบไม่ตรงกับความจริง

กูด (Good. 1959 : 48) ให้ความหมายของทัศนคติว่า เป็นความพร้อมที่บุคคลจะแสดงพฤติกรรมใด ๆ ออกมาในขณะใดขณะหนึ่ง ต่อสภาพการณ์หนึ่ง ๆ อาจเป็นการเข้าหาหรือต่อต้านก็ได้ ซึ่งขึ้นกับความรู้สึกที่บุคคลมีต่อสภาพการณ์นั้น

จากความหมายของทัศนคติดังกล่าว สรุปได้ว่า ทัศนคติ หมายถึง ความรู้สึกนึกคิด ความคิดเห็น ความเชื่อ และแนวโน้มพฤติกรรม หรือทำที่ที่จะตอบสนองต่อประสบการณ์หรือต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งทั้งในแง่ดีและในแง่ไม่ดี ในแง่ดี ได้แก่ การเห็นคุณค่าและประโยชน์ ความรู้สึกพอใจ ความต้องการ ความตั้งใจที่จะกระทำต่อสิ่งนั้นหรือต่อประสบการณ์นั้น ในแง่ไม่ดี ได้แก่ การไม่เห็นคุณค่า ความรู้สึกไม่พอใจ ความรู้สึกไม่ต้องการ อยากหลีกเลี่ยงจากสิ่งนั้น ๆ

2.1.2 ลักษณะสำคัญของทัศนคติ

โยธิน ศันสนยุทธ และคนอื่น ๆ (2533 : 339 - 340) กล่าวถึงลักษณะที่เป็นหัวใจสำคัญหรือแก่นของทัศนคติอยู่ 3 ประการ คือ

1. ทัศนคติต้องมีเป้าหมาย (Objective)
2. ทัศนคติต้องมีการประเมิน (Evaluation)
3. ทัศนคติดังกล่าวจะค่อนข้างยืนยง (Enduring)

นักจิตวิทยาบางท่าน อาจรวมลักษณะที่สี่ของทัศนคติไว้ด้วย ลักษณะนั้นคือ แนวโน้มสู่การกระทำ (Predisposition towards Action) ด้วยการเชื่อมโยงทัศนคติกับความพร้อมในการตอบสนองนั้น คือ ทัศนคติจะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมในปัจจุบันหรือในอนาคตต่อเป้าหมายนั้น ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติกับพฤติกรรมยังเป็นเรื่องไม่เด่นชัดนัก การทำนายพฤติกรรมโดยอาศัยข้อมูลทางทัศนคติดังกล่าวจะถูกต้อง แต่ก็ไม่แน่นอนเสมอไป เพราะพฤติกรรมยังขึ้นกับปัจจัยอื่นๆ รวมด้วย

2.1.3 การเกิดทัศนคติ

ธีระพร อูวรรณโณ (2521 : 1 -17) ศึกษาและสรุปเกี่ยวกับการเกิดทัศนคติไว้ดังนี้คือ

1. จากอิทธิพลของพ่อแม่ อาจเรียกได้ว่า เป็นแหล่งที่มีอิทธิพลสูงสุดโดยเฉพาะกับเด็กก่อนวัยเรียนเด็กจะพัฒนาค่านิยม ความเชื่อ และความรู้สึกนึกคิดขึ้นมาในกรอบของครอบครัว ซึ่งมีพ่อแม่เป็นหลัก
2. อิทธิพลจากกลุ่มต่างๆ ในโรงเรียน ครูและเพื่อน จะมีอิทธิพลต่อการสร้างทัศนคติของเด็กโรงเรียน ที่วางระเบียบกฎเกณฑ์ให้นักเรียนปฏิบัติหรือหนังสือ ที่ใช้ในการเรียนการสอนจะมีอิทธิพลต่อการสร้างทัศนคติของเด็กไม่น้อย นักเรียนที่มีครูเป็นแบบอย่างที่ดี การพัฒนาทัศนคติก็จะเป็นไปในทางที่ดี

3. อิทธิพลจากประสบการณ์ส่วนตัว ประสบการณ์ที่รุนแรงหรือกระทบกระเทือนใจหรือประสบการณ์ของความสำเร็จจะทำให้คนมีทัศนคติที่แตกต่างกันไป

4. อิทธิพลจากสื่อมวลชน เช่น วิทยุ โทรทัศน์ จะมีผลต่อการเกิดและการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ

2.1.4 องค์ประกอบของทัศนคติ

แมคไควว์ (McQuire. 1969 : 11 - 15) สรุปว่า ทัศนคติมีองค์ประกอบสำคัญ 3 ด้าน คือ

1. ความรู้ความเข้าใจ (Cognitive Component) เป็นการตอบสนองของบุคคลในลักษณะของการรับรู้ อันเนื่องมาจากความคิดความเชื่อที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดหรือปรากฏการณ์ใด

2. ความรู้สึก (Affective Component) เป็นลักษณะทางอารมณ์ของบุคคลที่คล้อยตามความคิดความเชื่อ ถ้าบุคคลมีทัศนคติในแง่ดีต่อสิ่งใดก็จะมีความรู้สึกที่ดีต่อสิ่งนั้น ทัศนคติจะแสดงออกมาในรูปของ ความรัก ความโกรธ ความชอบ ความพอใจ เป็นต้น

3. พฤติกรรม (Behavior Component) คือความพร้อมที่จะกระทำอันเป็นผลเนื่องมาจาก ความคิดและความรู้สึก ซึ่งออกมาในรูปของการประพฤติปฏิบัติ โดยการยอมรับหรือปฏิเสธ และเป็นการกระทำที่สามารถสังเกตได้

2.1.5 การเปลี่ยนแปลงทัศนคติ

ไพบูลย์ อินทริวิชา (2517 : 49) กล่าวว่า การเปลี่ยนแปลงทัศนคติของบุคคลนั้น อาจทำได้โดยวิธีการต่าง ๆ 4 ประการดังนี้ คือ

1. บุคคลเปลี่ยนแปลงทัศนคติได้โดยอาศัยแรงจูงใจ
2. บุคคลเปลี่ยนแปลงทัศนคติโดยอาศัยเทคนิคอันเหมาะสม
3. บุคคลเปลี่ยนแปลงทัศนคติโดยหลักการกระทำหรือการปฏิบัติจริง
4. บุคคลเปลี่ยนแปลงทัศนคติได้โดยหลักการแห่งเหตุ-ผล

ขณะเดียวกันการเปลี่ยนแปลงทัศนคติทุกครั้ง จะต้องคำนึงถึงองค์ประกอบ 3 ประการ ดังต่อไปนี้

1. ผู้สื่อสารข่าวสาร (Communicator) คือ ตัวผู้พูดหรือผู้สื่อข้อความ ซึ่งจะต้องมีคุณลักษณะที่สำคัญ 3 ประการ ที่จะทำให้การเปลี่ยนแปลงทัศนคติเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ คือ

1.1 ความมีศักดิ์ศรี หมายถึง มีความรู้ความเชี่ยวชาญในเรื่องที่จะเปลี่ยนคนอื่นและเป็นคนที่มีความน่าไว้วางใจได้

1.2 ความมีเสน่ห์ดึงดูดใจ หมายถึง ความคล้ายคลึงกันของผู้พูดและผู้ฟังและความเป็นที่ชอบพอของผู้ฟัง

1.3 อำนาจ ถ้าผู้พูดมีอำนาจเหนือผู้ฟัง ผู้ฟังมักจะปฏิบัติตามในสิ่งที่ผู้พูดขอร้องหรือชักชวน

2. การสื่อสารข้อความ (Communication) หมายถึงว่า การเปลี่ยนทัศนคตินั้น ผู้พูดจะใช้ข้อความว่าอย่างไร และจะใช้ช่องทาง หรือวิธีการอย่างไรบ้างที่จะสื่อข้อความนั้นไปยังบุคคล หรือกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการเปลี่ยนทัศนคติ

3. ผู้ฟังหรือกลุ่มเป้าหมาย (Audience or Target Group) ในการเปลี่ยนทัศนคติ ควรคำนึงถึงคุณลักษณะต่าง ๆ ของผู้ฟัง เช่น อายุ เพศ ระดับการศึกษา บุคลิกภาพ และประสบการณ์ที่มีมาก่อนแล้วของผู้ฟัง เป็นต้น

2.1.6 การวัดทัศนคติ

เนื่องจากทัศนคติเป็นการสันนิษฐาน (Hypothetical Construct) จึงไม่สามารถสังเกตได้โดยตรง แต่ต้องอนุมานจากการแสดงออกทางความคิดด้วยภาษาพูดหรือพฤติกรรมภายนอกและอาจจะวัดทัศนคติที่แสดงออกมานี้โดยวิธีการต่าง ๆ ดังนี้เช่น

1. การถามแต่ละคนโดยตรง เกี่ยวกับความรู้สึกที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง
2. ถามให้แต่ละคนตรวจสอบ ข้อความในรายการต่าง ๆ ที่กำหนดให้ว่ามีข้อความใดบ้างที่เขาเห็นด้วย
3. ถามให้แต่ละคนระบุระดับความเห็นกับข้อความ ที่กำหนดให้ว่ามีมากน้อยเพียงใด
4. ให้หาข้อสรุปของความรู้สึกจากสถานการณ์ที่กำหนดขึ้น

นอกจากการวัดดังกล่าวนี้ ยังมีผู้คิดค้นสร้างวิธีและมาตราวัดทัศนคติแบบต่าง ๆ ขึ้นใช้กันอย่างแพร่หลายเช่น มาตราการวัดทัศนคติของเทอร์สโตน (Thurstone) ลิเคิร์ต (Likert) หรือ ออสกู๊ด (Osgood) เป็นต้น

1. มาตรฐานมาตรภาพปรากฏเท่ากัน (Equal-Appearing Interval Scale)

เป็นวิธีการวัดทัศนคติที่สร้างขึ้น โดย เฮอร์สโตน (ฮีระพร อูวรรณโณ. 2528 ก : 142 ; อ้างอิงมาจาก Thurstone. 1928) การสร้างมาตรภาพนี้ ใช้ขั้นแรก จะต้องสร้างข้อความ หรือประโยค ประมาณ 50- 30 ข้อความ ที่แสดงทัศนคติต่อเป้าหมายกลุ่มนโยบายสถานการณ์หรือสถาบันต่างๆแตกต่างกัน ข้อความเหล่านี้อาจจะได้มาจาก ข้อมูลในโครงการทดลอง บทความการวิจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง หรือจากแหล่งอื่นๆ ข้อความที่สร้างขึ้นนี้ควรจะสั้น ไม่กำกวมและมักจะมีทั้งที่เป็นบวกอย่างมาก เป็นกลาง หรือเป็นทางลบอย่างมากต่อเป้าหมาย หลังจากสร้างข้อความเหล่านี้เสร็จแล้วก็พิมพ์ ลงในบัตรข้อความละใบแล้วนำไปให้คณะบุคคลจำนวนหนึ่ง ซึ่งมีอย่างน้อยประมาณ 50 คน ทำการพิจารณาอย่างอิสระ โดยแต่ละข้อความจะมีช่วงการวัด จากชอบมากที่สุด จนถึงไม่ชอบมากที่สุดรวม 11 ช่วงหรือ 11 ระดับ ดังรูป

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
ทัศนคติทางบวก					เป็นกลาง		ทัศนคติทางลบ			

จากรูป ระดับความรู้สึกจะแบ่งเป็น 11 ระดับ โดยระดับต้นคือระดับที่ 1-5 เป็นทิศทางบวกเช่น ความรู้สึกชอบ พอใจ เห็นด้วย โดยมีระดับต่ำสุดคือ 1 ไปเรื่อย ๆ จนถึงระดับสูงสุดคือ 5 สำหรับระดับ 6 จะเป็นระดับความรู้สึกเฉย ๆ หรือเป็นกลางอยู่ระหว่างทัศนคติทางบวก และทางลบ และระดับท้ายคือ ระดับที่ 7-11 เป็นทัศนคติทางลบ เช่น ความรู้สึกไม่ชอบ ไม่พอใจ ไม่เห็นด้วย ผู้ตัดสินใจจะต้องพิจารณาตัดสินข้อความแต่ละข้อ โดยไม่ให้ทัศนคติของตนเอง เข้ามามีอิทธิพลต่อการแบ่ง

2. มาตรฐานประเมินค่า (Summated Rating Scale)

วิธีนี้สร้างขึ้นโดย ลิเคิร์ท (Likert. 1932 : 140) บางครั้งจึง เรียกว่า แบบลิเคิร์ท (Likert Method) วิธีการวัดแบบนี้ แบ่งความรู้สึกออกเป็นระดับดังรูป

เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

จากรูป จะเห็นได้ว่าระดับความรู้สึกมีค่า ตั้งแต่ 1 - 5 คือค่า 1 และ 2 ทศนคติทางลบ โดยค่า 1 เป็นระดับความรู้สึกสูงที่สุด และค่า 2 เป็นระดับ ความรู้สึก ร่องลงมา สำหรับค่า 3 เป็นระดับความรู้สึกที่กำกวม ระหว่างทศนคติทางบวกและ ทศนคติทางลบ คือ ความรู้สึกไม่แน่ใจ นอกนั้นคือค่า 4 และ 5 เป็นทศนคติทางบวก โดยค่า 5 เป็นค่าระดับความรู้สึกสูงที่สุด และค่า 4 เป็นระดับความรู้สึกร่องลงมา คือ ความรู้สึกเห็นด้วยอย่างยิ่งและเห็นด้วยในแบบวัดของลิเคิร์ทนี้ยังได้กำหนดให้ข้อความ ทุกข้อ มีความสำคัญเท่ากันหมด คะแนนของผู้ตอบแต่ละคนในแบบวัดทศนคติ คือ ผลรวมของคะแนนทุกข้อในแบบวัดทศนคติที่ลิเคิร์ทถือว่า ผู้ที่มีทศนคติที่ดีต่อสิ่งใด ก็ย่อมจะมีโอกาสที่จะตอบเห็นด้วยกับข้อที่สนับสนุนนั้นมากและโอกาสที่จะตอบเห็นด้วย กับข้อความต่อต้านสิ่งนั้นก็จะมีน้อย ในทำนองเดียวกันผู้ที่มีทศนคติที่ไม่ดีต่อสิ่งใดนั้น โอกาสที่จะเห็นด้วยกับข้อความที่สนับสนุนสิ่งนั้นก็จะมีน้อย และโอกาสที่จะต้องเห็นด้วย กับข้อความที่ต่อต้านสิ่งนั้นก็จะมีมาก คะแนนรวมของทุกข้อจะเป็นเครื่องชี้ให้เห็นถึง ทศนคติของผู้ตอบในแบบวัดทศนคติของแต่ละคน

1. มาตรฐานวัดทศนคติโดยใช้ความหมายของคำของออสกูต

(Osgood's Semantic Differential Scale)

ชาร์ล ออสกูต (Charles Osgood) แห่งมหาวิทยาลัยอิลลินอยส์ เป็นผู้พัฒนาเทคนิคการสร้างมาตรฐานวัดทศนคติแบบนี้ขึ้น และได้ตีพิมพ์ในปี ค.ศ. 1957 โดย ออสกูต (Osgood) , ซูซี (Suci) และเทนเนนบวม (Tennenbaum) วิธีนี้อาศัย ทฤษฎีและผลการวิจัยเกี่ยวกับการวัดความหมายของคำ โดยให้บุคคลแสดงท่าที ความ รู้สึก ต่อคำ (Words) หรือความคิดรวบยอด (Concepts) ต่างๆ เพื่ออธิบายความ หมายของความคิดรวบยอดนั้น

1) ถ้าพิจารณา “คำ” หรือ “ความคิดรวบยอด” ต่างๆ ที่มีอยู่ทั่วไปนั้น จะพบว่า มีความหมายอยู่ 2 ประเภทคือ Denotative Meaning คือ ความหมายตรงๆตาม พยัญชนะหรือพจนานุกรม

2) Connotative (Emotive) Meaning คือ ความหมายที่แฝงอยู่ ในคำๆ นั้น มีอารมณ์หรือความรู้สึกทั้งทางดีและเลว ซึ่งสามารถประเมินค่าออกมาได้ ออสกูต จึงใช้หลักมาเป็นเครื่องมือ สร้างแบบทดสอบวัดทศนคติต่อความคิดรวบ ยอดต่าง ๆ

จากการวิจัย เขาพบว่า ถ้อยคำทั้งหลายมีความหมายที่แฝงอยู่เป็นพื้นฐาน 3 องค์ประกอบ คือ

1) องค์ประกอบของความหมายทางการประเมินค่า (Evaluation Factor) มีลักษณะเป็นการให้คุณค่า ต่อความคิดรวบยอดต่าง ๆ คำคุณตรงข้ามที่ใช้ในองค์ประกอบนี้มีมากมาย เช่น ดี-เลว มีประโยชน์-ไร้ประโยชน์ ฉลาด-โง่ สะอาด-สกปรก สวย-น่าเกลียด ซื่อสัตย์-โกง คุณ-โทษ ฯลฯ

2) องค์ประกอบของความหมายทางพลังอำนาจ (Potential Factor) มีลักษณะเป็นการแสดงออกถึงพลังอำนาจ ความแข็งแกร่ง เช่น เข้มแข็ง-อ่อนแอ อิทธิพลมาก-อิทธิพลน้อย ใหญ่-เล็ก บอบบาง-หนาแน่น ทรงพลัง-ไร้พลัง ใจแข็ง-ใจอ่อน กลัว-กล้า บารมีมาก-บารมีน้อย

3) องค์ประกอบของความหมายในทางกิจกรรม (Activity Factor) มีลักษณะที่แสดงออกถึงกิริยาอาการ การเคลื่อนไหว เช่น เร็ว-ช้า ว่องไว-เฉื่อยชา ก้าวหน้า-ถอยหลัง เจริญ-เสื่อม แสดงตัว-เก็บตัว เงียบ-พลุกพล่าน ฯลฯ

นอกจากนี้ยังมีองค์ประกอบอื่นๆ อีก เช่น องค์ประกอบทางพยากรณ์ (Prediction) ความมั่นคง (Security) ฯลฯ แต่มีไม่มากเท่ากับ 3 องค์ประกอบข้างต้น และจาก 3 องค์ประกอบข้างต้นนี้ องค์ประกอบที่สำคัญที่สุดและมีมากกว่าร้อยละ 70 ของความแปรปรวน ก็คือองค์ประกอบทางการประเมินค่าเพราะคล้ายคลึง หรือ ใกล้เคียงที่สุดกับองค์ประกอบทางความรู้สึก (Affection) ของทัศนคติ

ดังนั้นออสกู๊ด(Osgood) จึงสร้างมาตราวัดชนิดนี้ขึ้น โดยนำเอาเฉพาะองค์ประกอบทางการประเมินค่ามาสร้างเป็นมาตราวัดทัศนคติ ทั้งนี้โดยอาศัยฐานสมมติที่ว่า ทัศนคติก็คือการประเมินค่าสิ่งต่าง ๆ ไปในทางดี-เลว คุณ-โทษ และชอบ-ไม่ชอบนั่นเอง เพราะฉะนั้นวิธีการนี้จึงเป็นการวัดที่เน้นทางด้านความรู้สึก เพื่อให้สามารถโยงเข้ากับองค์ประกอบของทัศนคติได้

ตัวอย่างมาตราวัดจึงอาจเป็นแบบใดแบบหนึ่งดังนี้

แบบที่ 1 1 มีประโยชน์ : 3 : 2 : 1 : 0 : -1 : -2 : -3 : ไร้ประโยชน์
2 จริงใจ : 3 : 2 : 1 : 0 : -1 : -2 : -3 : ไม่จริงใจ

ฯลฯ

แบบที่ 2 1 มีประโยชน์ : 7 : 6 : 5 : 4 : 3 : 2 : 1 : ไร้ประโยชน์
2 จริงใจ : 7 : 6 : 5 : 4 : 3 : 2 : 1 : ไม่จริงใจ

ฯลฯ

แบบที่ 3	1 มีประโยชน์ : 2 : 1 : 0 : -1 : -2 :	ไร้ประโยชน์
2 จริงใจ	: 2 : 1 : 0 : -1 : -2 :	ไม่จริงใจ

แบบที่ 4	1 มีประโยชน์ : 5 : 4 : 3 : 2 : 1 :	ไร้ประโยชน์
2 จริงใจ	: 5 : 4 : 3 : 2 : 1 :	ไม่จริงใจ

ฯลฯ

2.1.7 ทศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์

2.1.7.1 ความหมายของนาฏศิลป์

นาฏศิลป์ หมายถึง ศิลปะการฟ้อนรำ หรือความรู้ที่เป็นแบบแผนของการฟ้อนรำเป็นสิ่งที่มนุษย์ประดิษฐ์ขึ้น ด้วยความปราณีตงดงาม (พจนานุกรมศัพท์ สสวท.2526:7) นาฏศิลป์หมายถึง ศิลปะการละครและการฟ้อนรำ(เต็มสิริ บุญยสิงห์ และเจื้อย สตะเวทิน. 2526:96)

นาฏศิลป์ เป็นคำนาม นาฏ แปลว่า นางละคร นางฟ้อนรำ ศิลปะ แปลว่า ฝีมือ ซึ่งเกิดจากความเชี่ยวชาญ จัดเจนของมนุษย์ และเมื่อรวมเข้าด้วยกันเป็นนาฏศิลป์ แปลว่า ศิลปะในการละคร (สมถวิล วิเศษสมบัติ.2525:111)

นาฏศิลป์ กล่าวอย่างกว้าง ๆ มีอยู่ 2 ชนิด คือ การแสดงเรื่องเช่น ละคร ชนิดหนึ่ง และการแสดงบทฟ้อนรำ หรือที่เรียกว่า ระบำ อีกชนิดหนึ่ง (หลวงวิจิตรวาทการ.2519:29)

เรื่องลักษณะของนาฏศิลป์ไทยนั้น เต็มสิริ บุญยสิงห์ และเจื้อย สตะเวทิน ให้ความเห็นว่า“นาฏศิลป์ไทยมีลักษณะเฉพาะตัวและมีความเป็นไทยในตัวเอง ไม่ซ้ำหรือเหมือนของชาติอื่น นับได้ว่าเป็นสมบัติอันเป็นวัฒนธรรมของชาติที่น่าภูมิใจยิ่ง” (เต็มสิริ บุญยสิงห์ และเจื้อย สตะเวทิน.2526:96)

ส่วน สมถวิล วิเศษสมบัติ (2525:112) กล่าวว่า ลักษณะของนาฏศิลป์ไทยมี องค์ประกอบที่สำคัญ คือ

1. นาฏศิลป์ไทยจะต้องมีท่าร่าอ่อนช้อย งดงาม และแสดงอารมณ์ตามลักษณะที่แท้จริง
2. จะต้องมิดนตรีประกอบ ดนตรีนี้จะแทรกอารมณ์ หรือกำกับเพลงที่มีแต่ทำนองก็ได้
3. คำร้องหรือเนื้อร้องจะต้องเป็นคำประพันธ์ส่วนมากจะเป็นกลอนแปด
4. เครื่องแต่งกายจะแตกต่างกับชาติอื่นๆ มีแบบอย่างเป็นของตนเอง โดยเฉพาะขนาดยืดหยุ่นได้ตามขนาดรูปร่าง เพราะการสวมจะใช้ตรึงด้วยด้ายแทนการเย็บสำเร็จรูป

2.1.7.2 ความสำคัญของการสอนนาฏศิลป์ในโรงเรียน

การสอนนาฏศิลป์ในโรงเรียน เพื่อต้องการส่งเสริมให้เด็กได้แสดงออก ด้วยความสนุกสนานเพลิดเพลินและเป็นการเสริมสร้างลักษณะนิสัยที่ดีให้แก่เด็ก ดังจะ เห็นได้ว่า นาฏศิลป์ช่วยในการพัฒนาด้านต่าง ๆ (กรมวิชาการ.2522: 84-85) คือ

1. พัฒนาบุคลิกภาพ การได้มีโอกาสแสดงออกด้านความสนุกสนาน อย่างสม่ำเสมอและมีความเชื่อมั่นในการแสดงออก
2. พัฒนาอารมณ์ การแสดงออกด้วยการร้องรำทำเพลง ทำจังหวะ อย่างมีขอบเขตที่เหมาะสมและทำโดยสม่ำเสมอจะช่วยให้เด็กเป็นคนร่าเริงและเปิดเผย
3. พัฒนาสังคม เมื่อได้มีโอกาสแสดงออกร่วมกันกับคนอื่น ในทาง นาฏศิลป์
4. พัฒนาเจตคติถ้าในการสอนกิจกรรมนาฏศิลป์เป็นไปได้อย่างถูกต้อง สามารถพัฒนาเจตคติ ความคิดเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมของเด็กได้มาก

2.1.7.3 ความหมายของทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์

ศิริรัตน์ ภูสกลเจริญศักดิ์ (2529 : 31) ได้ให้ความหมายของ ทัศนคติต่อการเรียนว่า หมายถึงความคิดเห็น หรือความรู้สึกเอนเอียงของจิตใจที่มีต่อ ประสบการณ์ในเรื่องการเรียนรู้เกี่ยวกับตัวครู การศึกษาและเพื่อน และแสดงออกในรูป พฤติกรรม 2 ลักษณะ คือ

1. ทัศนคติที่ดีต่อการเรียนหรือทัศนคติทางบวก (Positive Attitude)
นักเรียนจะแสดงออกในลักษณะความพอใจในการเรียนสนใจการเรียนมีความรู้สึกว่าเป็นบุคคลที่น่าเคารพ สามารถถ่ายทอดความรู้ได้ดี เห็นคุณค่าของการศึกษา และ เห็นว่าเพื่อนให้ความช่วยเหลือในเรื่องการเรียน
2. ทัศนคติที่ไม่ดีต่อการเรียนหรือทัศนคติทางลบ (Negative Attitude)
นักเรียนจะแสดงออกในลักษณะไม่พอใจ ไม่ชอบการเรียน ไม่ชอบเพื่อน ทำให้เกิด ความท้อแท้ เบื่อหน่าย ขาดเรียนบ่อย ๆ

สุดฤทัย มุขยวงศา (2533 : 7) ได้อธิบายทัศนคติในการเรียนว่า เป็นสภาพทางอารมณ์ ความรู้ ความรู้สึก ความคิด ความเชื่อ และพฤติกรรมที่บุคคล แสดงออกเพื่อตอบสนองต่อครู โรงเรียนและระบบการศึกษาเกิดขึ้นจากประสบการณ์ และการเรียนรู้ ซึ่งอาจแสดงออกได้ 2 ด้าน คือ

1. ทักษะที่ดีต่อการเรียน นักเรียนจะแสดงออกในลักษณะของความพึงพอใจ สนใจมาเรียนอย่างสม่ำเสมอ ยอมรับความสามารถ และวิธีการสอนของครู เห็นคุณค่าของการศึกษา

2. ทักษะที่ไม่ดีต่อการเรียน นักเรียนจะแสดงออกในลักษณะที่ไม่พึงพอใจ ไม่เห็นด้วย ไม่ชอบครู ไม่ตั้งใจเรียน ขาดเรียนบ่อย ๆ ไม่เห็นคุณค่าของการศึกษา

จารุลักษณ์ พินพรหมราช (2528 : 8) กล่าวว่า ทักษะดีทางการเรียนหมายถึง ความรู้สึกที่ดีต่อการเรียน โดยเฉพาะความรู้สึกที่มีต่อครู และการยอมรับคุณค่าของการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ วิชชุดา เทียวกุล (2529 : 14) ที่กล่าวว่า ทักษะดีทางการเรียนหมายถึง ความรู้สึก ความคิดเห็นที่มีต่อครู ต่อการศึกษา ทั้งทางด้านการเรียนและการสอน ครอบคลุมเนื้อหา 2 ประการ คือ การยอมรับตัวครู และการยอมรับคุณค่าทางการศึกษา ซึ่งวัดได้โดยแบบสำรวจทัศนคติทางการเรียน

ทัศนีย์ เลิศเจริญ (2538 : 29) สรุปความหมายของทัศนคติต่อการเรียนว่าหมายถึง ความรู้สึก ความคิด ความเชื่อของนักเรียนที่มีต่อประสบการณ์ที่เกี่ยวกับการเรียนไม่ว่าจะเป็นครู เพื่อน วิชาเรียน สภาพที่เอื้อต่อการเรียนที่โรงเรียนและที่บ้าน ซึ่งส่งผลให้แสดงพฤติกรรมออกมา 2 ลักษณะ คือ

1. ทักษะที่ดีต่อการเรียน นักเรียนจะแสดงออกในลักษณะของความพึงพอใจ เห็นด้วย สนใจมาเรียนสม่ำเสมอ ยอมรับความสามารถและพฤติกรรมของการศึกษา

2. ทักษะที่ไม่ดีต่อการเรียน นักเรียนจะแสดงออกในลักษณะของการติ ไม่เห็นด้วย ไม่สนใจ ขาดเรียนบ่อย ๆ ไม่ชอบ และไม่ยอมรับความสามารถและพฤติกรรมของครู ไม่เห็นคุณค่าของการศึกษา

จากความหมายของทัศนคติ ลักษณะองค์ประกอบของทัศนคติ และความหมายของทัศนคติในการเรียนที่กล่าวมาแล้ว พอสรุปความหมาย ของทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ได้ว่า หมายถึง ความคิดเห็น ความรู้สึก และท่าทีที่กระทำหรือแนวโน้มพฤติกรรม ที่แสดงต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ ทั้งในด้านเนื้อหาวิชา ตัวครูผู้สอน วิธีการสอนของครู สถานที่รวมทั้งบรรยากาศในชั้นเรียน และกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ ทั้งในแง่บวกและในแง่ลบ ในแง่บวก ได้แก่ การเห็นคุณค่า และประโยชน์ของการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ ความรู้สึกพอใจ ความต้องการ ความตั้งใจที่จะกระทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนนาฏศิลป์ ในแง่ลบ ได้แก่ การไม่เห็นถึงคุณค่าหรือประโยชน์ของการเรียน ความรู้สึกไม่พอใจไม่ต้องการ อยากหลีกเลี่ยงที่จะทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนนาฏศิลป์

2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์

จากการศึกษางานวิจัยยังไม่มีงานวิจัยใดที่ศึกษาถึงทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์โดยตรง พบแต่งานวิจัยที่กล่าวถึงการเรียนการสอนวิชาดนตรีนาฏศิลป์ ดังนี้

วิญญู ทรัพย์ประภา (2524 : 175) ได้ศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 วิชาดนตรีและนาฏศิลป์ของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 210 คน และครูผู้สอนดนตรี-นาฏศิลป์ จำนวน 210 คน ผลของการศึกษาพบว่า

ในด้านความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนดนตรีและนาฏศิลป์เกี่ยวกับการปฏิบัติในการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 วิชาดนตรี-นาฏศิลป์ ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานครมีดังนี้

1. การแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนดนตรีและนาฏศิลป์ มีความคิดเห็นว่าการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์น้อยทุกเรื่องกล่าวคือในเรื่องการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร การปรับแผนการสอนให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น การจัดทำกำหนดการสอนและการจัดทำตารางสอน

2. การจัดปัจจัยและสภาพต่าง ๆ ภายนอกโรงเรียนเพื่อการใช้หลักสูตร ผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นว่าการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มาก ส่วนครูผู้สอนดนตรีและนาฏศิลป์มีความคิดเห็นว่าการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์น้อยในด้านอาคารสถานที่ ทั้งนี้ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนดนตรีและนาฏศิลป์มีความคิดเห็นว่าการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์น้อยในด้านสื่อการเรียนการสอนและด้านความสัมพันธ์กับชุมชน สำหรับในด้านวิชาการผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นว่าการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์น้อย ส่วนครูผู้สอนดนตรีและนาฏศิลป์ มีความคิดเห็นว่าการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์น้อยที่สุด

3. การสอนของครู ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนดนตรีและนาฏศิลป์มีความคิดเห็นว่าการเตรียมตัวของครูผู้สอนก่อนการสอนกิจกรรมการเรียนการสอนและการวัดประเมินผลมีการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มาก แต่มีความคิดเห็นว่าการสอนมีการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์น้อย สำหรับเรื่องกิจกรรมเสริมหลักสูตรผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นว่าการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มากแต่ครูผู้สอนดนตรีและนาฏศิลป์มีความคิดเห็นว่าการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์น้อย

วิภาวดี ยงเจริญ (2525 : 111) ได้ศึกษาปัญหาการสอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนราษฎร์ในเขตการศึกษา 1 โดยใช้แบบสอบถามกับตัวอย่างประชากร 336 คน ซึ่งเป็นผู้บริหาร 160 คน และครู

ผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 176 คน ผลของการศึกษาในด้านการเรียนการสอนดนตรีและนาฏศิลป์พบว่า ผู้บริหารเห็นการสอนดนตรีและนาฏศิลป์มีปัญหาในเรื่องการจัดหา หรือผลิตสื่อการเรียนจากเศษวัสดุในท้องถิ่นที่เหมาะสมตามเนื้อหา สอดคล้องตามจุดประสงค์ การใช้เทปเครื่องดนตรี รูปภาพ แผนภูมิ ฯลฯ ประกอบการสอนหรือสาธิตของครูในระดับปานกลางในเรื่องการสอนให้ครบตามแผนการสอน ภายในเวลาที่กำหนดให้

จากเอกสารและงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิชาดนตรี-นาฏศิลป์ ซึ่งอยู่ในกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย มีความสำคัญต่อบุคลิกภาพ เจตคติของนักเรียน แต่การเรียนการสอนยังไม่บรรลุวัตถุประสงค์ ซึ่งส่วนหนึ่งน่าจะเกิดจากทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ของนักเรียน

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า

แหล่งข้อมูลและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักเรียนชายชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดเกาะสุวรรณาราม เขตสายไหม กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2541 ที่มีทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ที่ 25 ลงมา จำนวน 30 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักเรียนชายชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดเกาะสุวรรณาราม เขตสายไหม กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2541 ที่มีทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ที่ 25 ลงมา จำนวน 16 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่ายจากประชากร โดยมีขั้นตอนการสุ่มตัวอย่าง ดังนี้

2.1 ผู้วิจัยให้นักเรียนชายชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 120 คน ทำแบบสอบถามทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์

2.2 ผู้วิจัยตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด แล้วนำคะแนนของนักเรียนทุกคน มาเรียงลำดับจากสูงลงมาต่ำ และคัดเลือกเฉพาะ ผู้ที่มีทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ที่ 25 ลงมา ได้จำนวน 30 คน

2.3 ผู้วิจัยสอบถามความสมัครใจนักเรียนจาก ข้อ 2.2 ปรากฏว่านักเรียนสมัครใจทุกคน ผู้วิจัยจึงทำการสุ่มอย่างง่ายเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 16 คน แล้วสุ่มอย่างง่ายอีกครั้งหนึ่งเป็นกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 กลุ่มละ 8 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

1. โปรแกรมการใช้แม่แบบเพื่อนชาย
2. โปรแกรมการใช้แม่แบบเพื่อนหญิง
3. แบบสอบถามทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์

วิธีดำเนินการสร้างเครื่องมือ

1. โปรแกรมการใช้แม่แบบเพื่อนชาย
 - 1.1 ศึกษาเอกสารงานวิจัยและโปรแกรมที่เกี่ยวข้องกับการใช้แม่แบบ
 - 1.2 สร้างโปรแกรมการใช้แม่แบบเพื่อนชายให้สอดคล้องกับความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1.3 นำโปรแกรมการใช้แม่แบบเพื่อนชาย ไปหาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ โดยนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน ได้แก่อาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา อาจารย์ไพศาล อ้นประเสริฐ และอาจารย์อัปสร พุกลานนท์ ตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์ วิธีการดำเนินการ ตลอดจนนัยามศัพท์เฉพาะก่อนนำไปใช้ในการวิจัย

1.4 นำโปรแกรมที่แก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิไปทดลองใช้กับนักเรียนชาย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดเกาะสุวรรณาราม เขตสายไหม กรุงเทพมหานคร จำนวน 8 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อดูความเหมาะสมกับวัตถุประสงค์ และวิธีดำเนินการตลอดทั้งเวลาที่ใช้ในการทดลอง

สำหรับโปรแกรมการใช้แม่แบบเพื่อนชาย ใช้เวลาในการทดลอง 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ครั้ง รวม 12 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที ในวันจันทร์และวันพุธ ตั้งแต่เวลา 15.40 - 16.30 ตั้งแต่วันที่ 4 มกราคม 2542 ถึงวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2542 (ดังรายละเอียดในภาคผนวก)

2. โปรแกรมการใช้แม่แบบเพื่อนหญิง

2.1 ศึกษาเอกสารงานวิจัยและโปรแกรมที่เกี่ยวข้องกับการใช้แม่แบบ

2.2 สร้างโปรแกรมการใช้แม่แบบเพื่อนหญิง ให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

2.3 นำโปรแกรมการใช้แม่แบบเพื่อนหญิง ไปหาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ โดยนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิชุดเดิม จำนวน 3 คน ตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์ วิธีดำเนินการ ตลอดจนนัยามศัพท์เฉพาะก่อนนำไปใช้ในการวิจัย

2.4 นำโปรแกรมที่สร้างขึ้นมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ ของผู้ทรงคุณวุฒิ แล้วนำไปทดลองใช้กับนักเรียนชายชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดเกาะสุวรรณาราม เขตสายไหม กรุงเทพมหานคร จำนวน 8 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างเพื่อดูความเหมาะสมของวัตถุประสงค์ และวิธีดำเนินการตลอดทั้งเวลาที่ใช้ในการทดลอง

สำหรับโปรแกรมการใช้แม่แบบเพื่อนหญิงใช้เวลาในการทดลอง 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ครั้ง รวม 12 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที ในวันอังคาร และวันพฤหัสบดี ตั้งแต่เวลา 15.40 - 16.30 ตั้งแต่วันที่ 5 มกราคม 2542 ถึงวันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2542 (ดังรายละเอียดในภาคผนวก)

3. แบบสอบถามทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์

3.1 ศึกษาเอกสารงานวิจัยและโปรแกรมที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติ

3.2 ให้นัยามศัพท์เฉพาะของทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์

3.3 สร้างแบบสอบถามทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ โดยปรับปรุงและดัดแปลงจากแบบสอบถามทัศนคติต่อนาฏศิลป์ไทย ของ สมชาย พูลพัฒน์ (2529:8-9) โดยการปรับปรุงภาษาให้เหมาะสมกับวัยและสอดคล้องกับนัยามศัพท์ -

เฉพาะ

3.4 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิชุดเดิม 3 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรง โดยให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

3.5 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้ว จำนวน 35 ข้อ ไปทดลองใช้กับนักเรียนชายชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเคหะทุ่งสองห้องวิทยา 1 เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร จำนวน 100 คน ซึ่งเป็นนักเรียนที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างแล้วนำมาตรวจสอบให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด จัดเรียงคะแนนจากสูงลงมาต่ำ หลังจากนั้นนำมาหาค่าจำแนกเป็นรายข้อ โดยใช้ t-test เทคนิค 25% กลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ และพิจารณาเลือกเฉพาะข้อที่มีค่า t ตั้งแต่ 1.75 ขึ้นไป จำนวนทั้งหมด 30 ข้อ ได้ค่า t ระหว่าง 1.80 – 11.22

3.6 นำแบบสอบถามที่คัดเลือกแล้วในข้อ 3.5 มาหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.88 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้านความรู้เท่ากับ 0.80 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้านความรู้สึกเท่ากับ 0.64 และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้านการแสดงพฤติกรรม เท่ากับ 0.71

ลักษณะและวิธีการตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าโดยให้คำตอบว่า เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม้แน่ใจ ไม่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ตัวอย่างแบบสอบถาม

แบบสอบถาม

ทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์

แบบสอบถามทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ แบ่งออก 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ ด้านความรู้สึก และด้านการแสดงพฤติกรรม

ก.ตัวอย่างแบบสอบถามด้านความรู้

คำชี้แจง

ให้นักเรียนเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องใดช่องหนึ่งที่เห็นว่าตรงกับความคิดเห็นที่เป็นจริงในขณะที่เป็นปัจจุบันของนักเรียนมากที่สุด คำตอบที่ได้จะไม่กระทบกระเทือนต่อผลการเรียนของนักเรียน

เห็นด้วยอย่างยิ่ง หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด
 เห็นด้วย หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นของท่านมาก
 ไม่แน่ใจ หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นของท่านบ้าง ไม่ตรงบ้าง
 ไม่เห็นด้วย หมายถึง ข้อความนั้นไม่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมาก
 ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง หมายถึง ข้อความนั้นไม่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ข้อ	ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
0	กิจกรรมนาฏศิลป์ เป็นกิจกรรมที่ล้ำสมัย เซย์ไม่ควรสอน					
00	ข้าพเจ้าคิดว่านาฏ ศิลป์ไทยควรอนุรักษ์ ไว้					

ข. ตัวอย่างแบบสอบถามด้านความรู้สึก

คำชี้แจง

ให้นักเรียนเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องใดช่องหนึ่งที่ท่านเห็นว่าตรงกับความรู้สึก
ที่เป็นจริงในขณะที่เป็นปัจจุบันของนักเรียนมากที่สุด คำตอบที่ได้จะไม่กระทบกระเทือน
ต่อผลการเรียนของนักเรียน

มากที่สุด หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความรู้สึกของท่านมากที่สุด

มาก หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความรู้สึกของท่านมาก

ปานกลาง หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความรู้สึกของท่านบ้าง ไม่ตรงบ้าง

น้อย หมายถึง ข้อความนั้นไม่ตรงกับความรู้สึกของท่านมาก

น้อยที่สุด หมายถึง ข้อความนั้นไม่ตรงกับความรู้สึกของท่านมากที่สุด

ข้อ	ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
0	ข้าพเจ้ารู้สึกดีใจเมื่อถึง ชั่วโมงกิจกรรมนาฏ ศิลป์					
00	ข้าพเจ้ารู้สึกสนุกสนาน เมื่อเรียนกิจกรรม นาฏศิลป์					

ค.ตัวอย่างแบบสอบถามด้านการแสดงพฤติกรรม

คำชี้แจง

ให้นักเรียนเขียนเครื่องหมาย✓ ลงในช่องใดช่องหนึ่งที่เห็นว่าตรงกับแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมที่เป็นจริงในขณะที่เป็นปัจจุบันของนักเรียนมากที่สุด คำตอบที่ได้จะไม่กระทบกระเทือนต่อผลการเรียนของนักเรียน

เป็นประจำ หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับพฤติกรรมของท่านมากที่สุด

บ่อยครั้ง หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับพฤติกรรมของท่านมาก

บางครั้ง หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับพฤติกรรมของท่านบ้าง ไม่ตรงบ้าง

นาน ๆ ครั้ง หมายถึง ข้อความนั้นไม่ตรงกับพฤติกรรมของท่านมาก

น้อยครั้งที่สุด หมายถึง ข้อความนั้นไม่ตรงกับพฤติกรรมของท่านมากที่สุด

ข้อ	ข้อความ	เป็นประจำ	บ่อยครั้ง	บางครั้ง	นาน ๆ ครั้ง	น้อยที่สุด
0	ถ้าให้เลือกระหว่าง การชมนาฏศิลป์ กับการแสดงคอน เสิร์ต ข้าพเจ้า เลือกชมการแสดง นาฏศิลป์					
00	กิจกรรมนาฏศิลป์ เป็นวิชาที่ข้าพเจ้า ชอบนี้เรียน					

เกณฑ์การให้คะแนนมีดังนี้

ข้อความเชิงนิมานหรือทางบวก

เห็นด้วยอย่างยิ่ง มากที่สุดเป็นประจำ ให้ 5 คะแนน

เห็นด้วย มาก บ่อยครั้ง ให้ 4 คะแนน

ไม่แน่ใจ ปานกลาง บางครั้ง ให้ 3 คะแนน

ไม่เห็นด้วย น้อย นาน ๆ ครั้ง ให้ 2 คะแนน

ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง น้อยที่สุด น้อยครั้งที่สุด ให้ 1 คะแนน

ข้อความเชิงนิเสธหรือทางลบให้คะแนนตรงกันข้าม

4. แบบแผนการทดลอง

ผู้วิจัยใช้แบบแผนการทดลองแบบ Randomized Two Group Pretest - Posttest Design ดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 แสดงแบบแผนการทดลองแบบ Randomized Two Group Pretest- Posttest Design

การกำหนดเข้ากลุ่ม	สอบก่อน	ทดลอง	สอบหลัง
RE ₁	T ₁ E ₁	X ₁	T ₂ E ₁
RE ₂	T ₁ E ₂	X ₂	T ₂ E ₂

สัญลักษณ์ที่ใช้แทนในแบบแผนการวิจัย

R แทน การกำหนดกลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการสุ่ม

E₁ แทน กลุ่มทดลองที่ 1 ซึ่งได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนชาย

E₂ แทน กลุ่มทดลองที่ 2 ซึ่งได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนหญิง

T₁ แทน การสอบก่อนการทดลอง

T₂ แทน การทดสอบหลังการทดลอง

X₁ แทน การฝึกปฏิบัติทำรำนาวาศิลป์โดยการใช้แม่แบบเพื่อนชาย

X₂ แทน การฝึกปฏิบัติทำรำนาวาศิลป์โดยการใช้แม่แบบเพื่อนหญิง

วิธีดำเนินการทดลอง

1. ขั้นก่อนทดลอง ให้นักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 ตอบแบบสอบถามทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ แล้วนำคะแนนตอบแบบสอบถาม ดังกล่าวเก็บไว้เป็นคะแนนก่อนการทดลอง (Pretest)

2. ขั้นทดลอง ผู้วิจัยดำเนินการทดลองดังนี้

2.1 ผู้วิจัยดำเนินการทดลองกับกลุ่มทดลองที่ 1 ตามโปรแกรมการใช้แม่แบบเพื่อนชาย เป็นเวลา 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ครั้ง รวมทั้งสิ้น 12 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที ในวันจันทร์และวันพุธ เวลา 15.40 - 16.30 น. ตั้งแต่วันที่ 4 มกราคม 2542 ถึงวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2542

2.2 ผู้วิจัยดำเนินการทดลองกับกลุ่มทดลองที่ 2 ตามโปรแกรมการใช้แม่แบบเพื่อนหญิง เป็นเวลา 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ครั้ง รวมทั้งสิ้น 12 ครั้ง

ครั้งละ 50 นาที ในวันอังคารและวันพฤหัสบดี เวลา 15.40 - 16.30 น. ตั้งแต่ วันที่ 5 มกราคม 2542 ถึงวันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2542

3. ระยะเวลาหลังการทดลอง ผู้วิจัยให้นักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม ตอบแบบสอบถาม ที่สนใจต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์อีกครั้งหนึ่ง แล้วเก็บไว้เป็นคะแนนหลังการทดลอง (Posttest)

4. นำคะแนนการตอบแบบสอบถามที่สนใจต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ ก่อนและ หลังการทดลองมาวิเคราะห์ตามวิธีการทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. เปรียบเทียบทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ โดยส่วนรวมและแต่ละ ด้านของนักเรียนชาย ก่อนและหลังได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนชาย

2. เปรียบเทียบทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ โดยส่วนรวมและแต่ละ ด้านของนักเรียนชาย ก่อนและหลังได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนหญิง

3. เปรียบเทียบผลต่างของทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ โดยส่วนรวม และแต่ละด้านของนักเรียนชายที่ได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนชายและแม่แบบเพื่อนหญิง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่

1.1 ค่ามัธยฐาน (Median)

1.2 ค่าความเบี่ยงเบนควอไทล์ (Quartile Deviation)

2. สถิติสำหรับวิเคราะห์คุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่

1.1 หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามที่สนใจต่อการเรียนกิจกรรม นาฏศิลป์ โดยใช้ t-test

1.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามที่สนใจต่อการเรียนกิจกรรมนาฏ- ศิลป์ โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา(α -Coefficient) ของครอนบาค(Cronbach)

3. สถิติสำหรับทดสอบสมมติฐาน

3.1 เปรียบเทียบทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ โดยส่วนรวมและ แต่ละด้านของนักเรียนชาย ภายในกลุ่มก่อนและหลังการทดลอง โดยการทดสอบของ วิลคอกซัน (The Wilcoxon's Matched Pairs Signed - Ranks Test)

3.2 เปรียบเทียบผลต่างของทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ โดยส่วน รวมและแต่ละด้านของนักเรียนชายก่อนและหลังการทดลองระหว่างกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 โดยใช้การทดสอบของ แมน-วิทนี (The Mann-Whitney U Test)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการแปลความหมายผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

N	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
Mdn	แทน	ค่ามัธยฐานของทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์
Mdn _{diff}	แทน	ค่ามัธยฐานของผลต่างของทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์
Q.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนควอไทล์ของทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์
Q.D. _{diff}	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนควอไทล์ของผลต่างของทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์
T	แทน	สถิติที่ใช้ในการทดสอบของ วิลคอกซัน (The Wilcoxon's Matched Pairs Signed - Ranks test)
U	แทน	สถิติที่ใช้ในการทดสอบของ แมน - วิทนี (The Mann - Whitney U test)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาค้นคว้าผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. เปรียบเทียบทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์โดยส่วนรวมและแต่ละด้านของนักเรียนชาย กลุ่มทดลองที่ 1 ก่อนและหลังได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนชาย ดังแสดงในตาราง 2 โดยมีรายละเอียดดังนี้

1.1 เปรียบเทียบทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์โดยส่วนรวมของนักเรียนชาย กลุ่มทดลองที่ 1 ก่อนและหลังได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนชาย

1.2 เปรียบเทียบทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ ด้านความรู้ของนักเรียนชาย กลุ่มทดลองที่ 1 ก่อนและหลังได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนชาย

1.3 เปรียบเทียบทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ ด้านความรู้สึกของนักเรียนชาย กลุ่มทดลองที่ 1 ก่อนและหลังได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนชาย

1.4 เปรียบเทียบทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ ด้านการแสดงพฤติกรรมของนักเรียนชาย กลุ่มทดลองที่ 1 ก่อนและหลังได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนชาย

2. เปรียบเทียบทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ โดยส่วนรวมและแต่ละด้านของนักเรียนชายกลุ่มทดลองที่ 2 ก่อนและหลังได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนหญิง ดังแสดงในตาราง 3 โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.1 เปรียบเทียบทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์โดยส่วนรวมของนักเรียนชาย กลุ่มทดลองที่ 2 ก่อนและหลังได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนหญิง

2.2 เปรียบเทียบทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ ด้านความรู้ของนักเรียนชาย กลุ่มทดลองที่ 2 ก่อนและหลังได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนหญิง

2.3 เปรียบเทียบทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ ด้านความรู้สึกของนักเรียนชาย กลุ่มทดลองที่ 2 ก่อนและหลังได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนหญิง

2.4 เปรียบเทียบทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ ด้านการแสดงพฤติกรรมของนักเรียนชายกลุ่มทดลองที่ 2 ก่อนและหลังได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนหญิง

3. เปรียบเทียบผลต่างของทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ โดยส่วนรวม และแต่ละด้านของนักเรียนชายที่ได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนชายกับนักเรียนชายที่ได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนหญิง ดังแสดงในตาราง 4 โดยมีรายละเอียดดังนี้

3.1 เปรียบเทียบผลต่างของทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ โดยส่วนรวมของนักเรียนชายที่ได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนชาย กับนักเรียนชายที่ได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนหญิง

3.2 เปรียบเทียบผลต่างของทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ ด้านความรู้ของนักเรียนชายที่ได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนชายกับนักเรียนชายที่ได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนหญิง

3.3 เปรียบเทียบผลต่างของทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ ด้านความรู้สึกของนักเรียนชายที่ได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนชายกับนักเรียนชายที่ได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนหญิง

3.4 เปรียบเทียบผลต่างของทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ ด้านการแสดงพฤติกรรมของนักเรียนชายที่ได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนชายกับนักเรียนชายที่ได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนหญิง

ตาราง 2 เปรียบเทียบทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์โดยส่วนรวมและแต่ละด้าน
ของนักเรียนชาย กลุ่มทดลองที่ 1 ก่อนและหลังที่ได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนชาย

กลุ่มทดลองที่ 1	N	Mdn	Q.D.	T
ทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรม				
นาฏศิลป์โดยส่วนรวม				
ก่อนทดลอง	8	62.00	6.00	0**
หลังทดลอง	8	122.50	8.63	
ทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรม				
นาฏศิลป์ด้านความรู้				
ก่อนทดลอง	8	22.00	2.13	0**
หลังทดลอง	8	42.00	1.25	
ทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรม				
นาฏศิลป์ด้านความรู้สึก				
ก่อนทดลอง	8	16.00	4.38	0**
หลังทดลอง	8	39.50	2.75	
ทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรม				
นาฏศิลป์ด้านการแสดงพฤติกรรม				
ก่อนทดลอง	8	21.50	4.25	0**
หลังทดลอง	8	41.00	5.25	

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 2 ปรากฏว่า นักเรียนชายกลุ่มทดลองที่ 1 มีทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์โดยส่วนรวมและแต่ละด้านดีขึ้น หลังจากได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนชาย มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าการใช้แม่แบบเพื่อนชาย ทำให้นักเรียนชายมีทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ดีขึ้น เมื่อพิจารณาแยกแต่ละด้านปรากฏผลดังนี้

ด้านความรู้ นักเรียนชายมีทัศนคติต่อการเรียนนาฏศิลป์ ด้านความรู้ดีขึ้น หลังจากได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนชาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าการใช้แม่แบบเพื่อนชาย ทำให้นักเรียนชายมีทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ ด้านความรู้ดีขึ้น

ด้านความรู้สึก นักเรียนชายมีทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ ด้านความรู้สึกดีขึ้น หลังจากได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนชาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าการใช้แม่แบบเพื่อนชาย ทำให้นักเรียนชายมีทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ด้านความรู้สึกดีขึ้น

ด้านการแสดงพฤติกรรม นักเรียนชายมีทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ ด้านการแสดงพฤติกรรมดีขึ้น หลังจากได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนชาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าการใช้แม่แบบเพื่อนชายทำให้นักเรียนชายมีทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ด้านการแสดงพฤติกรรมดีขึ้น

ตาราง 3 เปรียบเทียบทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ โดยส่วนรวมและแต่ละด้านของนักเรียนชาย กลุ่มทดลองที่ 2 ก่อนและหลังได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนหญิง

กลุ่มทดลองที่ 2	N	Mdn	Q.D.	T
ทัศนคติต่อการเรียน				
กิจกรรมนาฏศิลป์				
ก่อนทดลอง	8	55.00	5.50	0**
หลังทดลอง	8	90.50	7.38	
ทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรม				
นาฏศิลป์ด้านความรู้				
ก่อนทดลอง	8	19.00	2.63	0**
หลังทดลอง	8	29.50	3.25	
ทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรม				
นาฏศิลป์ด้านความรู้สึก				
ก่อนทดลอง	8	14.50	1.75	0**
หลังทดลอง	8	32.50	2.88	
ทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรม				
นาฏศิลป์ด้านการแสดงพฤติกรรม				
ก่อนทดลอง	8	20.00	2.00	0**
หลังทดลอง	8	29.50	1.00	

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 3 ปรากฏว่า นักเรียนชายกลุ่มทดลองที่ 2 มีทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์โดยส่วนรวมและแต่ละด้านดีขึ้น หลังจากได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนหญิงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 แสดงว่าการใช้แม่แบบเพื่อนหญิง ทำให้นักเรียนชายมีทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ดีขึ้น เมื่อพิจารณาแยกแต่ละด้านปรากฏผลดังนี้

ด้านความรู้ นักเรียนชายมีทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ด้านความรู้ดีขึ้น หลังจากได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนหญิง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าการใช้แม่แบบเพื่อนหญิง ทำให้นักเรียนชายมีทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ด้านความรู้ดีขึ้น

ด้านความรู้สึก นักเรียนชายมีทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ ด้านความรู้สึกดีขึ้น หลังจากได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนหญิง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าการใช้แม่แบบเพื่อนหญิง ทำให้นักเรียนชายมีทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ ด้านความรู้สึกดีขึ้น

ด้านการแสดงพฤติกรรม นักเรียนชายมีทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ด้านการแสดงพฤติกรรมดีขึ้น หลังจากได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนหญิง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 แสดงว่าการใช้แม่แบบเพื่อนหญิง ให้นักเรียนชายมีทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรม นาฏศิลป์ด้านการแสดงพฤติกรรมดีขึ้น

ตาราง 4 เปรียบเทียบผลต่างของทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ของนักเรียนชาย โดยส่วนรวมและแต่ละด้าน กลุ่มทดลองที่ 1 ที่ได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนชายกับกลุ่มทดลองที่ 2 ที่ได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนหญิง

กลุ่มทดลองที่ 2	N	Mdn _{diff}	Q.D. _{diff}	U
ทัศนคติต่อการเรียน				
กิจกรรมนาฏศิลป์				
กลุ่มทดลองที่ 1	8	52.00	14.63	6.0*
กลุ่มทดลองที่ 2	8	36.50	11.25	
ทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรม				
นาฏศิลป์ด้านความรู้				
กลุ่มทดลองที่ 1	8	21.00	1.50	11.5*
กลุ่มทดลองที่ 2	8	11.00	6.25	
ทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรม				
นาฏศิลป์ด้านความรู้ลึก				
กลุ่มทดลองที่ 1	8	22.00	5.88	16.5
กลุ่มทดลองที่ 2	8	18.00	4.63	
ทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรม				
นาฏศิลป์ด้านการแสดงพฤติกรรม				
กลุ่มทดลองที่ 1	8	20.00	6.50	10.5*
กลุ่มทดลองที่ 2	8	11.00	3.63	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 4 ปรากฏว่า นักเรียนชายที่ได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนชาย และนักเรียนชายที่ได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนหญิง มีทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่านักเรียนชายกลุ่มทดลองที่ 1 ที่ได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนชายกับกลุ่มทดลองที่ 2 ที่ได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนหญิงมีทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาแยกแต่ละด้านปรากฏผลดังนี้

ด้านความรู้ นักเรียนชายที่ได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนชาย และนักเรียนชายที่ได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนหญิงมีทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ ด้านความรู้แตกต่างกันอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 แสดงว่านักเรียนชายที่ได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนชาย และนักเรียนชายที่ได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนหญิง มีทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ด้านความรู้แตกต่างกัน

ด้านความรู้สึก นักเรียนชายที่ได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนชาย และนักเรียนชายที่ได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนหญิง มีทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ด้านความรู้สึกแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติแสดงว่า นักเรียนชายที่ได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนชายและนักเรียนชายที่ได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนหญิง มีทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ด้านความรู้สึกไม่แตกต่างกัน

ด้านการแสดงพฤติกรรม นักเรียนชายที่ได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนชาย และนักเรียนชายที่ได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนหญิง มีทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ด้านการแสดงพฤติกรรมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่านักเรียนชายที่ได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนชาย และนักเรียนชายที่ได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนหญิงมีทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ด้านการแสดงพฤติกรรมแตกต่างกัน

บทที่ 5

บทย่อ สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

บทย่อ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เปรียบเทียบทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ โดยส่วนรวมและแต่ละด้านของนักเรียนชาย ก่อนและหลังการได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนชาย
2. เปรียบเทียบทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ โดยส่วนรวมและแต่ละด้านของนักเรียนชาย ก่อนและหลังการได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนหญิง
3. เปรียบเทียบทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ โดยส่วนรวมและแต่ละด้านของนักเรียนชาย ก่อนและหลังการได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนชาย และการได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนหญิง

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. นักเรียนชายมีทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์โดยส่วนรวมและแต่ละด้านดีขึ้น หลังการได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนชาย
2. นักเรียนชายมีทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์โดยส่วนรวมและแต่ละด้านดีขึ้น หลังการได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนหญิง
3. นักเรียนชายที่ได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนชาย และนักเรียนชายที่ได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนหญิง มีทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์โดยส่วนรวมและแต่ละด้านแตกต่างกัน

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

ประชากร

เป็นนักเรียนชายที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดเกาะสุวรรณาราม เขตสายไหม กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2541 ที่มีทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ที่ 25 ลงมา จำนวน 30 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชายที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดเกาะสุวรรณาราม เขตสายไหม กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2541 ที่มีทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ที่ 25 ลงมา จำนวน 16 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จากประชากร แล้วสุ่มอย่างง่ายอีกครั้งหนึ่งเป็นกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 กลุ่มละ 8 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือในการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. โปรแกรมการใช้แม่แบบเพื่อนชาย
2. โปรแกรมการใช้แม่แบบเพื่อนหญิง
3. แบบสอบถามทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์

การดำเนินการทดลอง

การทดลองครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการทดลองด้วยตนเองทั้งสองกลุ่ม ใช้เวลาดำเนินการทดลอง 6 สัปดาห์ ตั้งแต่วันที่ 4 มกราคม 2542 ถึงวันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2542 ดังรายละเอียดต่อไปนี้คือ

1. ขั้นก่อนทดลอง ให้นักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 ตอบแบบสอบถามทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์แล้วนำคะแนนตอบแบบสอบถามทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ก่อนการทดลองเก็บไว้เป็นคะแนนก่อนการทดลอง (Pretest)
2. ขั้นทดลอง ผู้วิจัยดำเนินการทดลองดังนี้
 - 2.1 กลุ่มทดลองที่ 1 ใช้โปรแกรมการใช้แม่แบบเพื่อนชาย ใช้เวลาในการทดลองเป็นเวลา 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที รวมทั้งสิ้น 12 ครั้ง ในวันจันทร์และวันพุธ เวลา 15.40 – 16.30 น. ตั้งแต่วันที่ 4 มกราคม 2542 ถึงวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2542
 - 2.2 กลุ่มทดลองที่ 2 ใช้โปรแกรมการใช้แม่แบบเพื่อนหญิงใช้เวลาในการทดลองเป็นเวลา 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที รวมทั้งสิ้น 12 ครั้ง ในวันอังคารและวันพฤหัสบดี เวลา 15.40 – 16.30 น. ตั้งแต่วันที่ 5 มกราคม 2542 ถึงวันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2542
3. ระยะหลังการทดลองผู้วิจัยให้นักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 ตอบแบบสอบถามทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ที่ใช้ทดสอบก่อนการทดลองแล้วและนำคะแนนตอบแบบสอบถามที่ได้หลังการทดลอง (Posttest) เปรียบเทียบทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ก่อนและหลังการทดลอง

การจัดกระทำกับข้อมูล

หลังจากได้คะแนนจากการทดลองแล้วนำมาวิเคราะห์ ดังต่อไปนี้

1. เปรียบเทียบทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์โดยส่วนร่วมและแต่ละด้านของนักเรียนชาย กลุ่มทดลองที่ 1 ก่อนและหลังได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนชายโดยใช้การทดสอบของวิลคอกซัน (T)

3.1 เปรียบเทียบผลต่างของทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ โดย
 ส่วนรวมของนักเรียนชาย กลุ่มทดลองที่ 1 ที่ได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนชายกับกลุ่มทดลอง
 ที่ 2 ที่ได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนหญิง โดยใช้การทดสอบของแมน-วิทนีย์ (U)

3.2 เปรียบเทียบผลต่างของทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ ด้านความรู้ของนักเรียนชายกลุ่มทดลองที่ 1 ที่ได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนชายกับกลุ่มทดลองที่ 2 ที่ได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนหญิง โดยการใช้การทดสอบของ แมน – วิทนี (U)

3.3 เปรียบเทียบผลต่างของทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ ด้านความรู้สึกของนักเรียนชายกลุ่มทดลองที่ 1 ที่ได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนชายกับกลุ่มทดลองที่ 2 ที่ได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนหญิง โดยการใช้การทดสอบของ แมน – วิทนี (U)

3.4 เปรียบเทียบผลต่างของทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ ด้านการแสดงพฤติกรรมของนักเรียนชาย กลุ่มทดลองที่ 1 ที่ได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนชายกับกลุ่มทดลองที่ 2 ที่ได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนหญิงโดยการใช้การทดสอบของ แมน-วิทนี(U)

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปได้ดังนี้

1. นักเรียนชายมีทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์โดยส่วนรวมและแต่ละด้านดีขึ้นหลังจากได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1.1 นักเรียนชายมีทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์โดยส่วนรวมดีขึ้นหลังจากได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนชาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

1.2 นักเรียนชายมีทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ ด้านความรู้ดีขึ้นหลังจากได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนชาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

1.3 นักเรียนชายมีทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ ด้านความรู้สึกดีขึ้นหลังจากได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนชาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

1.4 นักเรียนชายมีทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ ด้านการแสดงพฤติกรรมดีขึ้นหลังจากได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

2. นักเรียนชายมีทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์โดยส่วนรวมและแต่ละด้านดีขึ้น หลังจากได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนหญิง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1 นักเรียนชายมีทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์โดยส่วนรวมดีขึ้นหลังจากได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนหญิง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.2 นักเรียนชายมีทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ด้านความรู้ดีขึ้นหลังจากได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนหญิง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.3 นักเรียนชายมีทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ด้านความรู้สึกดีขึ้นหลังจากได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนหญิง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.4 นักเรียนชายมีทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ด้านการแสดงพฤติกรรมดีขึ้นหลังจากได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนหญิง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. นักเรียนชายที่ได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนชาย และนักเรียนชายที่ได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนหญิงมีทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ โดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านความรู้สึก ดังรายละเอียดต่อไปนี้

3.1 นักเรียนชายที่ได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนชาย และนักเรียนชายที่ได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนหญิงมีทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์โดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.2 นักเรียนชายที่ได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนชาย และนักเรียนชายที่ได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนหญิงมีทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ ด้านความรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.3 นักเรียนชายที่ได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนชาย และนักเรียนชายที่ได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนหญิงมีทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ ด้านความรู้สึกแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.4 นักเรียนชายที่ได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนชาย และนักเรียนชายที่ได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนหญิงมีทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ด้านการแสดงพฤติกรรมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

ผลการศึกษาครั้งนี้เป็นการเปรียบเทียบผลของการใช้แม่แบบเพื่อนชาย และการใช้แม่แบบเพื่อนหญิง เพื่อเปลี่ยนแปลงทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ ของนักเรียนชายชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดเกาะสุพรรณาราม เขตสายไหม กรุงเทพมหานคร ผลของการศึกษาค้นคว้าอภิปรายได้ดังนี้

1. นักเรียนชายมีทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์โดยส่วนรวมและแต่ละด้านดีขึ้นหลังจากได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนชาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 1 และเมื่อเปรียบเทียบแต่ละด้านคือด้านความรู้ ด้านความรู้สึก และด้านการแสดงพฤติกรรมเมื่อพิจารณาจากค่ามัธยฐาน พบว่าการเปลี่ยนแปลงทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ ด้านความรู้สึกมีการเปลี่ยนแปลงดีขึ้นมากที่สุด (ก่อนการทดลอง เท่ากับ 16.00 หลังการทดลอง เท่ากับ 39.50) ด้านความรู้ (ก่อนการทดลอง เท่ากับ 22.00 หลังการทดลอง เท่ากับ 42.00) และด้านการแสดงพฤติกรรม (ก่อนการทดลอง เท่ากับ 21.50 หลังการทดลอง เท่ากับ 41.00) มีการเปลี่ยนแปลงดีขึ้นรองลงมาตามลำดับ แสดงให้เห็นว่า การใช้แม่แบบเพื่อนชายสามารถเปลี่ยนแปลงทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ได้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การใช้แม่แบบซึ่งเป็นเพื่อนและเป็น

เพศเดียวกับนักเรียนจึงดึงดูดความสนใจของนักเรียน และช่วยให้ประสิทธิภาพของการเรียนแบบสูงขึ้น ดังคำกล่าวของ ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2530 : 61 – 69) ที่กล่าวว่า ตัวแบบและผู้เรียนแบบควรจะมีการคล้ายคลึงกัน มีลักษณะหรือคุณสมบัติร่วมกัน จะช่วยดึงดูดความสนใจของผู้สังเกต จะช่วยให้ประสิทธิภาพของการเรียนแบบสูงขึ้น เช่น อยู่ในวัยเดียวกัน เป็นเพื่อนกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุปรียา อันทิวโรทัย (2529 : 68-71) ที่ศึกษาการใช้เทคนิคแม่แบบในการพัฒนาพฤติกรรมการเรียน และทัศนคติในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนจันทน์ประดิษฐาราม วิทยาคม กรุงเทพมหานคร พบว่า นักเรียนที่ได้รับเทคนิคแม่แบบมีคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมการเรียนและทัศนคติของการเรียนสูงขึ้นกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้ข้อสนเทศ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และงานวิจัยของ กาญจน์ แก้วทอง (2523 : 233) ที่ได้ทดลองการใช้แม่แบบซึ่งเป็นสไลด์ประกอบคำบรรยายกับกลุ่มวัยรุ่นในสถานศึกษาสงเคราะห์บ้านศรีธรรมราช ผลปรากฏว่า กลุ่มที่ได้รับเทคนิคแม่แบบจะมีการเปลี่ยนมโนภาพแห่งตนมากกว่ากลุ่มที่ไม่ได้รับเทคนิคแม่แบบ

จากการทดลองครั้งนี้ผู้วิจัยสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนพบว่านักเรียนให้ความร่วมมือกระตือรือร้น และสนใจร่วมกิจกรรมดีมากทั้งผู้เป็นแม่แบบและผู้เรียนแบบ การสรุปอภิปรายเกี่ยวกับการร้องเพลงและทำรำสามารถสรุปได้อย่างกว้างขวางทำให้ผู้เรียนแบบสามารถปฏิบัติได้ดี แสดงว่าการใช้แม่แบบเพื่อนชายสามารถเปลี่ยนแปลงทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ได้

2. นักเรียนชายมีทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์โดยรวมและแต่ละด้านดีขึ้นหลังจากได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนหญิง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 2 โดยเมื่อเปรียบเทียบแต่ละด้าน คือ ด้านความรู้ ด้านความรู้สึก และด้านการแสดงพฤติกรรมโดยพิจารณาจากค่ามัธยฐาน พบว่า การเปลี่ยนแปลงทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ด้านความรู้สึก มีการเปลี่ยนแปลงดีขึ้นมากที่สุด (ก่อนการทดลอง เท่ากับ 14.50 หลังทดลอง เท่ากับ 32.50) ด้านความรู้ (ก่อนการทดลอง เท่ากับ 19.00 หลังทดลอง เท่ากับ 29.50) และด้านการแสดงพฤติกรรม (ก่อนการทดลอง เท่ากับ 20.00 หลังทดลอง เท่ากับ 29.50) มีการเปลี่ยนแปลงดีขึ้นรองลงมาตามลำดับ แสดงให้เห็นว่า การใช้แม่แบบเพื่อนหญิงสามารถเปลี่ยนแปลงทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ได้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในขณะทดลองนักเรียน มีความสนใจ กระตือรือร้น ให้ความร่วมมือ และร่วมกันอภิปรายซักถามเกี่ยวกับสิ่งที่สังเกต ประกอบกับผู้วิจัยให้นักเรียนเรียนแบบพฤติกรรมจนเกิดความเข้าใจ เกิดความรู้ และมีทักษะในการปฏิบัติ จึงทำให้นักเรียนมีความรู้ที่ดีและสามารถปฏิบัติกิจกรรมนาฏศิลป์ได้ดีขึ้น ตลอดจนมีทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ดีขึ้น ดังคำกล่าวของ อีรพร อูวรรณโณ (2521 : 1 – 17) ที่กล่าวว่า อิทธิพลจากกลุ่มต่าง ๆ ในโรงเรียน เช่น ครูและเพื่อน มีอิทธิพลต่อการสร้างทัศนคติของเด็ก และสอดคล้องกับแนวคิด ของ

แบนดูรา (Bandura. 1977:16-22) ที่เสนอว่า แม่แบบที่มีความสำคัญควรใกล้เคียง และเกี่ยวข้องกับผู้สังเกตรวม ทั้งพฤติกรรมที่แม่แบบแสดงออกมีประโยชน์ต่อผู้สังเกตจะ โนม์นำ ให้ผู้สังเกตใส่ใจและเลียนแบบมากขึ้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของ น้ำอ้อย แสงกระจ่าง (2540:57) ที่ศึกษาผลของการใช้เทคนิคแม่แบบควบคู่กับการเสริมแรงแบบ ต่อเนื่อง และการเสริมแรงแบบเว้นระยะเพื่อพัฒนาความสามารถในการรำ และทัศนคติ ที่มีต่อวิชาดนตรี - นาฏศิลป์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดสุทธนาราม เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร พบว่า นักเรียนมีทัศนคติที่มีต่อ วิชาดนตรี-นาฏศิลป์ ดีขึ้น ภายหลังได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบควบคู่กับการเสริมแรงแบบต่อเนื่อง และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ศรีนยา ชัยเพียรเจริญกิจ (2530:42-43) ที่ศึกษา ผลการใช้ เทคนิคแม่แบบที่มีต่อการประหยัดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่1 โรงเรียนชลกันยานุกูล จังหวัดชลบุรี พบว่า การใช้เทคนิคแม่แบบที่เสนอเป็นสไลด์ภาพคนในวัยเดียวกัน กับ ผู้ทดลองเป็นวิธีการหนึ่งที่ทำให้นักเรียนมีการประหยัดสูงขึ้น

จากการทดลองครั้งนี้ ผู้วิจัยสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนพบว่า นักเรียนให้ ความร่วมมือกระตือรือร้น และสนใจร่วมกิจกรรมดีมาก ผู้เป็นแม่แบบกล้าแสดงออกทั้ง การร้องเพลงและการรำได้เป็นอย่างดี การสรุปอภิปรายเกี่ยวกับการร้องเพลง และทำรำ สามารถสรุปได้อย่างกว้างขวาง ทำให้กลุ่มผู้เลียนแบบสามารถปฏิบัติได้ดี แสดงว่าการใช้ แม่แบบเพื่อนหญิงสามารถเปลี่ยนแปลงทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ได้

3. นักเรียนชายที่ได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนชายกับนักเรียนชายที่ได้รับการใช้ แม่แบบเพื่อนหญิงมีทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์โดยส่วนรวมและแต่ละด้าน ยก เว้นด้านความรู้สึกดีขึ้นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้อง กับสมมติฐานข้อ 3 โดยเมื่อเปรียบเทียบแต่ละด้าน คือ ด้านความรู้ ด้านความรู้สึกและ ด้านการแสดงพฤติกรรม พบว่า การเปลี่ยนแปลงทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ ด้านความรู้มีการเปลี่ยนแปลงดีขึ้นแตกต่างกันมากที่สุด (กลุ่มทดลองที่ 1 เท่ากับ 21.00 กลุ่มทดลองที่ 2 เท่ากับ 11.00) และด้านการแสดงพฤติกรรมมีการเปลี่ยนแปลงดีขึ้น แตกต่างกันอย่างลงมา (กลุ่มทดลองที่ 1 เท่ากับ 20.00 กลุ่มทดลองที่ 2 เท่ากับ 11.00) แสดงให้เห็นว่า การได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนชายกับการได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนหญิง ซึ่งเป็นเพื่อน และอยู่ในวัยเดียวกัน สามารถเปลี่ยนแปลงทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรม นาฏศิลป์ของนักเรียนชายได้ดีขึ้นทั้งสองแบบ ส่วนด้านความรู้สึก การได้รับการใช้แม่ แบบเพื่อนชาย กับการได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนหญิงดีขึ้นแตกต่างกันน้อยมากจนไม่มี นัยสำคัญทางสถิติ (กลุ่มทดลองที่ 1 เท่ากับ 22.00 กลุ่มทดลองที่ 2 เท่ากับ 18.00) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้วิจัยได้คัดเลือก แม่แบบเพื่อนชาย และแม่แบบเพื่อนหญิงที่เป็น เพื่อนกับกลุ่มตัวอย่างและเป็นบุคคลที่เพื่อนๆให้ความสนใจอีกด้วย เมื่อพิจารณาโดยส่วน รวม พบว่า การได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนชาย สามารถเปลี่ยนแปลงทัศนคติต่อการเรียน

กิจกรรมนาฏศิลป์ได้ดีกว่าการได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนหญิง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการใช้แม่แบบเพื่อนชายมีคุณลักษณะบางประการคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่าง เช่น เป็นเพศเดียวกัน ซึ่งใกล้ชิดกันมากกว่าเพศตรงข้าม ดังคำกล่าวของ สวนา พรพัฒน์กุล (2525:2-7) ที่กล่าวว่า บุคคลที่เด็กจะเลียนแบบนั้นจะเริ่มต้นจากคนใกล้ชิดที่สุดเป็นตัวแบบ ที่ก่อให้เกิดความพอใจแก่เด็ก อาจเป็นเพื่อนและบุคคลอื่น ๆ ที่แวดล้อมเขาอยู่ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ฮิคส์ (Hicks, 1965:97-100) ได้ทดลองผลการใช้แม่แบบกับพฤติกรรมเลียนแบบ โดยใช้แม่แบบเป็นภาพยนตร์ แสดงความก้าวร้าว พบว่ากลุ่มที่ได้รับแม่แบบที่เป็นเด็กชายวัยเดียวกันมีพฤติกรรมก้าวร้าวมากที่สุด

จากการสำรวจงานวิจัยที่เปรียบเทียบการใช้แม่แบบเพื่อนชาย และการใช้แม่แบบเพื่อนหญิงยังไม่ปรากฏในรายงานการวิจัยฉบับใด พบแต่มีการเปรียบเทียบการใช้เทคนิคแม่แบบเดียวกันเช่น งานวิจัยของ พรพิมล หาญกล้า (2537:41) ที่ศึกษาเปรียบเทียบการใช้เทคนิคแม่แบบโดยการใช้หุ่นเชิดมือกับการใช้วิดีโอต่อความกตัญญูของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนราชวินิต กรุงเทพมหานคร ผลปรากฏว่า นักเรียนที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบโดยหุ่นเชิดมือและนักเรียนที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบโดยการใช้วิดีโอมีความกตัญญูแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

นอกจากนี้ จากการสังเกตของผู้วิจัยตลอดเวลาในการทดลองนักเรียนชายที่ได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนชาย มีความตั้งใจ สนใจ กระตือรือร้น ในการเข้าร่วมการทดลอง มากกว่านักเรียนชายที่ได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนหญิง ดังนั้นทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์โดยส่วนรวมของกลุ่มทดลองที่ 1 จึงได้ผลดีกว่ากลุ่มทดลองที่ 2 มีเพียงด้านความรู้สึกเท่านั้น ที่คำมัยฐานต่างกันเพียงเล็กน้อย ดังกล่าวข้างต้น จึงทำให้แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ก็ยังแตกต่างกัน ถ้าพิจารณาเป็นคะแนนดิบทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักเรียนชายและนักเรียนหญิงที่เป็นแม่แบบ กับนักเรียนชายที่เลียนแบบมีความคุ้นเคยกันจนแทบไม่รู้สึกว่าการเลียนแบบเพื่อนชายหรือเพื่อนหญิงทำให้ความรู้สึกที่จะเลียนแบบไม่แตกต่างกันเพราะเพื่อนชายเป็นบุคคลที่เพื่อน ๆ ให้ความสนใจในด้านต่าง ๆ ได้แก่ การเรียน กีฬา การเป็นประธานนักเรียน ส่วนเพื่อนหญิงก็เป็นผู้ที่เพื่อน ๆ ให้ความสนใจในเรื่องการเรียน การแสดงออกในด้านต่าง ๆ และการให้คำปรึกษาที่ดีจึงทำให้ทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ด้านความรู้สึกไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 จากผลการศึกษาค้นคว้านี้ แสดงให้เห็นว่าการใช้แม่แบบเพื่อนชาย และ การใช้แม่แบบเพื่อนหญิง สามารถนำมาใช้พัฒนาทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ของนักเรียนชายได้ดีขึ้นแตกต่างกัน จึงน่าจะเป็นเครื่องมือ ที่ครู อาจารย์ ตลอดจน

ผู้เกี่ยวข้องได้นำไปทดลองใช้ เพื่อพัฒนาทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ ของนักเรียนชาย และนักเรียนหญิงโดยควรคัดเลือกกว่าการสอนเรื่องท่ารำในภาคปฏิบัติควรใช้เทคนิคแม่แบบโดยตัวแบบควรเป็นเพื่อนรุ่นเดียวกัน และเพศเดียวกันจะทำให้ นักเรียนเกิดความรู้สึกว่าเป็นสิ่งไม่ยากเพราะเพื่อนยังทำได้

1.2 ในการเรียนการสอนในทางนาฏศิลป์ ควรใช้แม่แบบเข้าไปสอดแทรก เพราะเป็นการสอนอย่างมีระบบ มีขั้นตอน และสามารถประเมินได้ชัดเจนตลอดจน นำความรู้ทางด้านจิตวิทยาใช้ควบคู่ด้วย เช่น การเสริมแรงเมื่อนักเรียนแสดงพฤติกรรมได้ถูกต้องและให้กำลังใจสำหรับนักเรียนที่ยังแสดงพฤติกรรมไม่ได้รวมทั้งมีการให้คำแนะนำความรู้ไปเพิ่มพูนทักษะด้วยตนเองนอกห้องเรียน เช่น ที่บ้าน หรือเวลาพักในโรงเรียน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำวิจัยเปรียบเทียบผลของการใช้แม่แบบเพื่อนชาย และแม่แบบเพื่อนหญิง เพื่อเปลี่ยนแปลงทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ของนักเรียนชาย ในกลุ่มตัวอย่างอื่น เช่น ในระดับชั้นมัธยมศึกษา ในกลุ่มวัยรุ่น หรือแยกกลุ่มตามสภาพเศรษฐกิจของครอบครัว เพื่อศึกษาเปรียบเทียบว่าการใช้แม่แบบทั้งสองวิธี ในการเปลี่ยนแปลงทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ ของนักเรียน กลุ่มดังกล่าวได้แตกต่างกันหรือไม่

2.2 ควรทำวิจัยเปรียบเทียบผลของการใช้แม่แบบเพื่อนชาย และแม่แบบเพื่อนหญิงเพื่อเปลี่ยนแปลงในด้านอื่นๆ เช่น การเล่นเกม ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นต้น

2.3 ควรใช้เทคนิคอื่น ๆ ในการเปรียบเทียบผลของ การเปลี่ยนแปลงทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ เช่น สถานการณ์จำลอง บทบาทสมมติ แม่แบบวีดิทัศน์ เป็นต้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรรณิการ์ ลิทธิศักดิ์. อิทธิพลของตัวแบบและภาระเสริมแรงที่มีต่อพฤติกรรมการเลียนแบบของเด็กระดับอนุบาล. ปรินุญานินพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร , 2522. อัดสำเนา.
- กันยา ประสงค์เจริญ. ผลการใช้เทคนิค“แม่แบบ”เพื่อพัฒนาจริยธรรมด้านความรู้สึกับผิดชอบ. ปรินุญานินพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร , 2523 อัดสำเนา.
- กาญจณี แก้วทอง. การใช้เทคนิค “แม่แบบ” เพื่อพัฒนามโนภาพแห่งตนของเด็กวัยรุ่นในสถานสงเคราะห์บ้านศรีธรรมราช. ปรินุญานินพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร , 2522. อัดสำเนา.
- กมลรัตน์ หล้าสูงษ์. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร , 2528.
- กฤษณา ศักดิ์ศิริ. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว วิทยาลัยครูพระนคร บำรุงสาส์น , 2530.
- งานวิชาการ , โรงเรียนวัดเกาะสุวรรณาราม. สรุปผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน. ปีการศึกษา 2536. โรงเรียนวัดเกาะสุวรรณาราม. สรุปผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน. ปีการศึกษา 2537. โรงเรียนวัดเกาะสุวรรณาราม. สรุปผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน. ปีการศึกษา 2538. โรงเรียนวัดเกาะสุวรรณาราม. สรุปผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน. ปีการศึกษา 2539. โรงเรียนวัดเกาะสุวรรณาราม. สรุปผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน. ปีการศึกษา 2540.
- จารุลักษณ์ พินพรหมราช. การเปรียบเทียบทัศนคติทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครที่มีภูมิหลังทางครอบครัวและสิ่งแวดล้อมทางโรงเรียนต่างกัน. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2528. อัดสำเนา.
- จำนงค์ ทองประเสริฐ. “หลักการทางสังคม จริยธรรม วัฒนธรรมและข้อคิดเห็นในการพัฒนาหลักสูตรไทย,” ใน ประมวลการบรรยายเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร. หน้า 16 -18. กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2517.
- เฉลิมพล ศรีหงษ์. และเสถียร เหลืองอร่าม. ทัศนคติของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง , 2521.
- ทันติมา ระเบียบดี. ผลของการใช้เทคนิค “แม่แบบ” โดยใช้สไลด์การ์ตูนเพื่อพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย กรุงเทพมหานคร ปรินุญานินพนธ์ กศ.ม .กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529 อัดสำเนา.

ดวงจันทร์ หนูทอง. ผลของการใช้แม่แบบหนังสือเล่มที่มีต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความ
รับผิดชอบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนมณีเจริญ มิตรภาพที่ 227
จังหวัดนครศรีธรรมราช. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร , 2533. อัดสำเนา.

ดวงเดือน พันธุมนาวิน. และเพ็ญแข ประจันปัจจนึก. จริยธรรมของเยาวชนไทย. รายงาน
การวิจัย. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร , 2520.

ทัศนีย์ เจริญเลิศ. ผลของกิจกรรมกลุ่มที่มีต่อทัศนคติการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนชาณุวิทยา อำเภอชาณุวรลักษบุรี จังหวัดกำแพงเพชร.
ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ,
2538. อัดสำเนา.

ธีระพร อูวรรณโณ. จิตวิทยาสังคมขั้นนำ. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย , 2521.

นิภา ศรีไพโรจน์. สถิติอนุพาราเมตริก. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์ , 2533.

น้ำอ้อย แสงกระจ่าง. ผลของการใช้เทคนิคแม่แบบควบคู่กับการเสริมแรงแบบต่อเนื่อง และ
แรงแบบเว้นระยะเพื่อพัฒนาความสามารถในการรู้ และทัศนคติที่มีต่อวิชาดนตรี –
นาฏศิลป์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดสุวรรณาราม เขตบางกอกน้อย
กรุงเทพมหานคร. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร , 2540. อัดสำเนา.

ประเสริฐศรี เอื้อนครินทร์. การใช้เทคนิค “แม่แบบ” เพื่อพัฒนาจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์.
ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ,
2528. อัดสำเนา.

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. การปรับพฤติกรรมเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : โครงการส่งเสริมการแต่งตำรา
ทบวงมหาวิทยาลัย , 2530.

พรพิมล หาญกล้า. ผลของการใช้เทคนิคแม่แบบที่มีต่อความกตัญญูกตเวที ของนักเรียนชั้นประถม
ศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนราชวินิต กรุงเทพมหานคร. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร , 2537. อัดสำเนา.

พวงรัตน์ ทวีรัตน์. วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบ
ทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร , 2531.

พาณี สีสวย. ดนตรีและนาฏศิลป์. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด ธารการพิมพ์ , 2529.

- พินิต วัฒนโธ. การผลิตรายการโทรทัศน์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร , 2533. อัดสำเนา.
- ไพบูลย์ จันทยศ. "วิดีโอเทปก้าวใหม่ของการสร้างตำราเรียน" สารพัฒนาหลักสูตร.
25 : 42 ; ตุลาคม - พฤศจิกายน 2526.
- ไพบูลย์ อินทริวิชา. หลักและวิธีการจัดเจตคติ. กรุงเทพฯ : กองการวิจัยการศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ , 2517.
- พัชนี วรกวิน. จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สถานสงเคราะห์หญิงปากเกร็ด , 2522.
- โยธิน คันสนยุท และคณะ. จิตวิทยา. กรุงเทพฯ : ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ, 2533.
ระบดวิทยา, กอง. สรุปสถานการณ์โรคเอดส์ ประจำวันที่ 31 มีนาคม 2536.
กรุงเทพฯ : กองระบดวิทยา, 2536.
- ล้วน สายยศ. " มาตรการวัดเจตคติที่มีต่อวิชาชีพครู " ,พัฒนาวัดผล 10. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร , 2517.
- วารินทร์ สายโอบเอื้อ. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยครูพระนคร , 2522.
- วัชร ทรัพย์มี. ทฤษฎีและกระบวนการให้คำปรึกษา. กรุงเทพฯ : ภาควิชาจิตวิทยา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525. อัดสำเนา.
- วิชาการ , กรม กระทรวงศึกษาธิการ. แนวการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521.
โรงพิมพ์ศึกษาการพิมพ์ 2522 , 286 หน้า
- วิชชุดา เตียวกุล. ผลการใช้กิจกรรมการแนะแนวกลุ่มต่อนิสัยในการเรียนและทัศนคติในการ
เรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย , 2528. อัดสำเนา.
- วิญญู ทรัพย์ะประภา. ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรประถมศึกษา
พ.ศ. 2521 วิชาดนตรี-นาฏศิลป์ ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร.
วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2524 . อัดสำเนา.
- วิภาวดี ขงเจริญ. ปัญหาการสอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ชั้น ประถมศึกษาปีที่ 3 ของ
โรงเรียนราษฎร์ในเขตการศึกษา 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย , 2525. อัดสำเนา.

- วิศิษฐ์ สีนุช. การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ จากรายการวิทยุ ประกอบภาพแสดงการเคลื่อนไหวต่อเนื่อง กับการสอนโดยครู. ปรินุณานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530. อัดสำเนา.
- วีระ อุดาหะ. ผลของการใช้เทคนิคแม่แบบที่มีต่อมารยาทในชั้นเรียนของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสรรพวิทยวิทยา จังหวัดชัยนาท ปรินุณานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2534. อัดสำเนา.
- ศักดิ์ สุนทรเสณี. เจตคติ. กรุงเทพฯ : รุ่งวัฒนา, 2531.
- ศรินยา ชัยเพียรเจริญกิจ. ผลการใช้เทคนิคแม่แบบที่มีต่อการประหยัดของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนชลอกลยานุกูล จังหวัดชลบุรี. ปรินุณานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530. อัดสำเนา.
- ศิริรัตน์ ภูัสกลเจริญศักดิ์. ผลการใช้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามทฤษฎีของโรเจอร์ที่มีต่อทัศนคติ ในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนพิบูลประชาสรรค์ ปรินุณานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2537. อัดสำเนา.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2534.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2535.
- ศึกษานิเทศก์, สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา 2527. ความคิดเห็นของครู ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการเรียนนาฏศิลป์. อยุธยา : หน่วยศึกษานิเทศก์, 2527.
- สมถวิล วิเศษสมบัติ. วรรณคดีและการละคร. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัดอักษรบัณฑิต, 2525
- สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต. " การพัฒนาจริยธรรม : การปรับพฤติกรรม ", เอกสารการสอน ชุดวิชาจริยศึกษาหน่วยที่ 6. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2528.
- สมบุรณ์ ชิตพงศ์. การประเมินผลหลักสูตรวิชาคณิตศาสตร์ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ของ สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. ปรินุณานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2519. อัดสำเนา.
- สวนา พรพัฒน์กุล. อธิพลของตัวแบบที่มีต่อพัฒนาการทางด้านความคิดและการเรียนรู้ทางสังคม ของเด็กไทย. รายงานการวิจัยฉบับที่ 3 ภาคจิตวิทยา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัย นครินวิโรฒ ประสานมิตร, 2525.

- สุดฤทัย มุขวงศา. ผลของการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มโดยแนวความคิดแบบพิจารณาความเป็นจริงที่มีต่อนิสัยและทัศนคติในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2533. อัดสำเนา.
- สุนีย์ ชินศักดิ์ชัย. การทดลองใช้หุ่นเชิดมือ แม่แบบเพื่อพัฒนาจริยธรรมด้านความเอื้อเฟื้อของเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ กศม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร , 2525. อัดสำเนา.
- สุปรียา อันทิวโรทัย. ผลการใช้แม่แบบในการพัฒนาพฤติกรรมกรเรียนและทัศนคติในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนจันทร์ประดิษฐารามวิทยาคม. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529. อัดสำเนา.
- อนุমানราชธน , พระยา. วัฒนธรรมและประเพณีต่าง ๆ ของไทย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เจริญ-ธรรม, 2516.
- อัจฉรา ชีวพัฒนานวงศ์. ผลของการใช้เทคนิคแม่แบบที่มีต่อการใช้เวลาในการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดแจ้งร้อน กรุงเทพมหานคร วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2536. อัดสำเนา.
- Bandura, Albert, Ross and Ross. "Imitation of Film – Mediated Aggressive Models," Child Development and Behavior. Freda Rebelsky and Lym Dorman. ed. New York : Alfred A. Knapt, 1963.
- Bandura, Albert. Social Learning Theory. Englewood Cliffs, New Jersey : Prentice–Hall, 197
- Blackman, Carth J. and Adolph Silberman. Modification of Child and Adolescent Behavior. Belmont, California : Wadsworth Publishing Company Inc. , 1975.
- Dalton, Sundblad and Hylbett. "An Application of Principles of Social Learning to Trianing in Communication of Empathy," Journal of Counseling Psychology. 20 ; 1973.
- Good, Calvin S. Dictionary of Education, Prepared under the Anspices of Phi Delta Kappa. 2nd ed. New York : McGraw – Hill Company, 1959.

- Hicks, D.J. "Imitation and Relation of Film Aggressive Peer and Adult Models," Journal of Personality and Social Psychology. 2 : 197 - 200 ; 1965.
- Jaffe, Peter G. and Peter M. Carlson. "Modeling Therapy for Test Anxiety : the Role of Model Effect and Consequences," Behavior Research and Therapy. 10 : 329-339 ; November, 1972.
- O'Conner, Robert D. "Modification of Social Withdrawal Through Symbolic Modeling," Journal of Applied Behavior Analysis. 2 : 15 - 22 ; 1969.
- Zimmerman, Barry J. and Arnold Jaffer. "Teaching Through Demonstration : the Effects of Structuring Imitation and Age," Journal of Educational Psychology. (65) : 773 - 778 ; December, 1977.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

1. โปรแกรมการใช้แม่แบบเพื่อนชาย
2. โปรแกรมการใช้แบบเพื่อหญิง

โปรแกรมการใช้แม่แบบเพื่อนชาย

ครั้งที่	ชื่อเรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
1	ปฐมนิเทศ	1. เพื่อสร้างสัมพันธภาพระหว่างผู้วิจัยกับนักเรียน ที่เข้าร่วมโปรแกรมการใช้แม่แบบเพื่อนชายและระหว่างนักเรียนกับนักเรียน 2. เพื่อให้นักเรียนทราบวัตถุประสงค์การใช้แม่แบบเพื่อนชาย เพื่อเปลี่ยนแปลงทัศนคติ ต่อการเรียนรู้กิจกรรมนาฏศิลป์และขั้นตอนของการทดลอง 3. เพื่อให้นักเรียน ทราบความหมายและลักษณะของทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์	1. ผู้วิจัยแนะนำตัวเองให้นักเรียนรู้จัก และให้นักเรียนแนะนำตนเอง ให้รู้จักซึ่งกันและกัน 2. ให้นักเรียนจับสลากกรุ๊ปหัวใจครึ่งซีก แล้วหาคู่ต่อให้ถูกเพราะมีคำที่เขียนไว้เป็นชื่อพระ - นางในวรรณคดีไทย ในเรื่องเดียวกัน 3. ให้นักเรียนแต่ละคู่พูดคุยซักถามข้อมูลส่วนตัวของกันและกันภายใน 5 นาที เมื่อหมดเวลา ให้นักเรียนพาคู่ของตนออกมาแนะนำหน้าชั้นจนครบทุกคู่แล้ว ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันสรุปว่า มีวัตถุประสงค์อะไร 4. ผู้วิจัยสรุปวัตถุประสงค์ และชี้แจงจุดมุ่งหมาย และวิธีการที่จะใช้ในการทดลองให้นักเรียนทราบ 5. ผู้วิจัยอธิบายความหมายของทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ 6. ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันสรุปความหมายของทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ และจุดมุ่งหมายของการเข้าร่วมการทดลอง เพื่อเปลี่ยนแปลงทัศนคติการเรียนรู้กิจกรรมนาฏศิลป์ 7. ผู้วิจัยนัดหมาย วัน เวลาและสถานที่ที่จะพบกันในการทดลองครั้งต่อไป

โปรแกรมการใช้แม่แบบเพื่อนชาย

ครั้งที่	ชื่อเรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
2	ทัศนคติต่อการเรียนนาฏศิลป์เพลงขอไทยอยู่เป็นไทย ด้านความรู้	1. เพื่อให้นักเรียนมีทัศนคติด้านความรู้ต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ 2. เพื่อให้นักเรียนสามารถร้องเพลงขอไทยอยู่เป็นไทยได้ถูกต้อง 3. เพื่อให้นักเรียน อธิบายความหมายของเพลงได้	ตั้งแต่ครั้งที่ 2 - 11 ผู้วิจัยดำเนินการทดลองเป็นขั้นตอนทุกครั้ง ดังนี้ ขั้นที่ 1. ขั้นนำ ผู้วิจัยนำเข้าสู่การเสนอแม่แบบโดยการสนทนาซักถามนักเรียนเกี่ยวกับ เรื่องที่ต้องการให้นักเรียนสังเกตและปฏิบัติในครั้งนั้น ๆ ขั้นที่ 2. ขั้นเสนอแม่แบบ ผู้วิจัยเสนอแม่แบบ ซึ่งเป็นนักเรียนชายอยู่ในชั้นเดียวกัน มีความสามารถในการปฏิบัติกิจกรรมนาฏศิลป์ เป็นที่ยอมรับของเพื่อนร่วมห้อง และเป็นนักเรียนชายที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2541 เป็นบุคคลที่มีความสามารถในการปฏิบัติกิจกรรมนาฏศิลป์
3	ทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์เพลงขอไทยอยู่เป็นไทยด้านความรู้สึก	1. เพื่อให้นักเรียน มีทัศนคติด้านความรู้สึกต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ 2. เพื่อให้นักเรียนก้าวเท้าได้ตามจังหวะเพลง 3. เพื่อให้นักเรียน ก้าวเท้าได้สัมพันธ์เนื้อเพลง	ซึ่งครูได้สอนร้องเพลง ทำท่าจนสามารถปฏิบัติได้ หลังจากชมแม่แบบเพื่อนชายแล้ว ผู้วิจัยให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายซักถามเกี่ยวกับสิ่งที่สังเกตและให้เลียนแบบพฤติกรรมจนสามารถเลียนแบบได้
4	ทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์เพลงขอไทยอยู่เป็นไทย ด้านการแสดงพฤติกรรม	1. เพื่อให้นักเรียน มีทัศนคติด้านการแสดงพฤติกรรม ต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ 2. เพื่อให้นักเรียน ร้องเพลงท่าทางประกอบและเดินเท้าได้ 3. เพื่อให้นักเรียน ปฏิบัติท่าทางและเดินเท้าให้เข้ากับจังหวะ และทำนองเพลงได้ถูกต้อง	ขั้นที่ 3. ขั้นสรุป ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปผลที่ได้รับจากการเรียนรู้การใช้แม่แบบเพื่อนชายแล้ว ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติมและมอบหมายให้ไปฝึกปฏิบัติต่อที่โรงเรียนและที่บ้าน การประเมินผล 1. สังเกตจากความสนใจและความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรม

โปรแกรมการใช้แม่แบบเพื่อนชาย

ครั้งที่	ชื่อเรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
5	ทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์เพลงคันทนเดือนหงายด้านความรู้	1. นักเรียน มีทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ด้านความรู้ 2. นักเรียน ร้องเพลงคันทนเดือนหงายได้ถูกต้องตามจังหวะและทำนอง 3. นักเรียนอธิบาย ความหมายของเพลงได้	2. สังเกตจากการแสดงความคิดเห็นและการสรุปของนักเรียน
6	ทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์เพลงคันทนเดือนหงายด้านความรู้ลึก	1. นักเรียน มีทัศนคติด้านความรู้ลึกต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ 2. นักเรียนเดินเท้าตามเนื้อเพลงได้ 3. นักเรียนเดินเท้าได้สัมพันธ์กับจังหวะและทำนองเพลง	
7	ทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์เพลงคันทนเดือนหงายด้านการแสดงพฤติกรรม	1. นักเรียน มีทัศนคติด้านการแสดงพฤติกรรมต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ 2. นักเรียนร้องเพลง และปฏิบัติท่ารำได้ถูกต้องตามทำนองและจังหวะเพลง 3. นักเรียนสามารถปฏิบัติท่ารำได้สอดคล้องกับทำนองและจังหวะเพลง	
8	ทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์เพลงชาวไทย ด้านความรู้	1. เพื่อให้ให้นักเรียนมีทัศนคติด้านความรู้ต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ 2. เพื่อให้ให้นักเรียน สามารถร้องเพลงชาวไทยได้อย่างถูกต้อง 3. เพื่อให้ให้นักเรียน อธิบายความหมายของเพลงได้	

โปรแกรมการใช้แม่แบบเพื่อนชาย

ครั้งที่	ชื่อเรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
9	ทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์เพลงชาวไทย ด้านความรู้สึก	1. นักเรียนมีทัศนคติด้านความรู้สึกต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ 2. นักเรียนสามารถปฏิบัติท่ารำได้ถูก 3. นักเรียนเดินมือได้สัมพันธ์กับจังหวะเพลง 4. นักเรียนเดินเท้าได้ตามจังหวะเพลง	
10	ทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์เพลงชาวไทย ด้านการแสดงพฤติกรรม	1. เพื่อให้ นักเรียน มีทัศนคติด้านการแสดงพฤติกรรมต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ 2. เพื่อให้ นักเรียนร้องเพลงและปฏิบัติท่ารำได้ 3. เพื่อให้ นักเรียนปฏิบัติท่ารำได้สอดคล้องกับเนื้อเพลง ทำนอง และจังหวะ	
11	ทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์เพลงขอไทยอยู่เป็นไทยด้านความรู้ ความรู้สึกและการแสดงพฤติกรรม	1. นักเรียนมีทัศนคติด้านความรู้ ความรู้สึก และการแสดงพฤติกรรมต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ 2. นักเรียนสามารถร้อง อธิบายความหมายของเพลงขอไทยอยู่เป็นไทยได้ 3. นักเรียนสามารถปฏิบัติท่ารำ และเดินเท้าได้ถูกต้อง สอดคล้องกับเนื้อเพลง ทำนองและจังหวะ	

โปรแกรมการใช้แม่แบบเพื่อนชาย

ครั้งที่	ชื่อเรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
12	ปัจฉิมนิเทศ	เพื่อให้ นักเรียนพัฒนาทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์โดยใช้แม่แบบเพื่อนชายได้	1. ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปสิ่งที่ได้จากการใช้แม่แบบเพื่อนชายเพื่อพัฒนาทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ 2. ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม และกล่าวขอบคุณนักเรียน และกล่าวปิดการใช้แม่แบบเพื่อนชาย <u>การประเมินผล</u> 1. สังเกตจากความสนใจ 2. สังเกตจากการแสดงความคิดเห็น และการสรุปของนักเรียน

หมายเหตุ การทดลองแต่ละครั้งใช้เวลา 50 นาที

โปรแกรมการใช้แม่แบบเพื่อนชาย

ครั้งที่ 1

เรื่อง ปฐมนิเทศ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสร้างสัมพันธภาพระหว่าง ผู้วิจัยกับนักเรียนที่เข้าร่วมโปรแกรมการใช้แม่แบบเพื่อนชายและระหว่างนักเรียนกับนักเรียน
2. เพื่อให้นักเรียนทราบถึง วัตถุประสงค์ของการใช้แม่แบบเพื่อเปลี่ยนแปลงทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์และขั้นตอนของการทดลอง
3. เพื่อให้ทราบความหมาย และลักษณะของทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์

เวลาที่ใช้ 50 นาที

อุปกรณ์ บัตรคำรูปหัวใจครึ่งซีก มีชื่อพระ - นางในวรรณคดีไทย

วิธีดำเนินการ

1. ผู้วิจัยแนะนำตัวเองให้นักเรียนรู้จัก และให้นักเรียนแนะนำตนเองให้รู้จักซึ่งกันและกัน
2. ให้นักเรียนสร้างความคุ้นเคยโดยให้นักเรียนจับสลากหัวใจครึ่งซีกแล้วหาคู่ต่อกันให้ถูก มีคำที่เขียนไว้เป็นชื่อพระ - นางในวรรณคดีในเรื่องเดียวกัน
3. ให้นักเรียนแต่ละคู่พูดคุยซักถามข้อมูลส่วนตัวของกันและกัน ภายใน 5 นาที เมื่อหมดเวลาให้นักเรียนพาคู่ของตนออกมาแนะนำหน้าชั้นจนครบทุกคู่ ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันสรุปว่า มีวัตถุประสงค์อะไร
4. ผู้วิจัยสรุปวัตถุประสงค์ และชี้แจงจุดมุ่งหมาย และวิธีการจะใช้ในการทดลอง ให้นักเรียนทราบ
5. ผู้วิจัยอธิบายความหมายทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์
6. ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันสรุปความหมายทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ และจุดมุ่งหมายของการเข้าร่วมการทดลองเพื่อเปลี่ยนแปลงทัศนคติการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์
7. ผู้วิจัยนัดหมายวัน เวลา และสถานที่ ที่จะพบกันในการทดลองครั้งต่อไป

การประเมินผล

1. สังเกตจากความสนใจและความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรม
2. สังเกตจากการแสดงความคิดเห็นและการสรุปของนักเรียน

ครั้งที่ 2

เรื่อง ทักษะคิดต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์เพลงขอไทยอยู่เป็นไทยด้านความรู้

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนมีทัศนคติด้านความรู้ต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์
2. เพื่อให้นักเรียนอธิบายความหมายของเพลงได้
3. เพื่อให้นักเรียนสามารถร้องเพลงขอไทยอยู่เป็นไทยได้ถูกต้องตามเนื้อร้อง ทำนอง และจังหวะ

และจังหวะ

เวลาที่ใช้ 50 นาที

แม่แบบที่ใช้ เพื่อนนักเรียนชาย

อุปกรณ์การเรียนการสอน

1. แผนภูมิเพลง

เพลงขอไทยอยู่เป็นไทย

ขอไทยเราอยู่เป็นไทย	ขอไทยเราอยู่คู่ฟ้า
ขอปวงหมู่ประชา	ไทยเป็นสุข
และสมบูรณ์พูลผล	ใครกล้ามาผจญ
ขอให้ศัตรูทุกคน	แพ้ยัยมลายไป

2. เทปเพลง
3. เครื่องบันทึกเสียง

วิธีดำเนินการ ผู้วิจัยดำเนินการใช้แม่แบบเพื่อนชายโดยแบ่งเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ชำนาญ

ผู้วิจัยนำเข้าสู่การเสนอแม่แบบ โดยสนทนาซักถามนักเรียนเกี่ยวกับเพลงขอไทยอยู่เป็นไทย

ขั้นที่ 2 ชำนาญเสนอแม่แบบ

1. แม่แบบเพื่อนชายร้องเพลงขอไทยอยู่เป็นไทยให้เพื่อน ๆ ฟัง หลังจากนั้นให้เพื่อน ๆ ร้องตามที่ละวรรค จนสามารถร้องได้ถูกต้อง ตามทำนอง และจังหวะ แล้วเปิดเทปเพลงให้เพื่อน ๆ ฟัง

2. ผู้วิจัยให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายซักถาม และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับแม่แบบเพื่อนชาย

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปผลที่ได้รับจากการเรียนรู้การใช้แม่แบบเพื่อนชาย แล้ว
ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติมและมอบหมายให้ไปฝึกปฏิบัติต่อที่โรงเรียนและที่บ้าน

การประเมินผล

1. สังเกตจากความสนใจและความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรม
2. สังเกตจากการแสดงความคิดเห็นและการสรุปของนักเรียน

ครั้งที่ 3

เรื่อง ทักษะต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์เพลงขอไทยอยู่เป็นไทยด้านความรู้สึก

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนมีทัศนคติด้านความรู้สึกต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์
2. เพื่อให้นักเรียนปฏิบัติท่าทางได้ถูกต้อง
3. เพื่อให้นักเรียนปฏิบัติท่าทางได้สัมพันธ์กับเนื้อเพลง

เวลาที่ใช้ 50 นาที

แม่แบบที่ใช้ เพื่อนนักเรียนชาย

อุปกรณ์การเรียนการสอน

1. แผนภูมิเพลง

เพลงขอไทยอยู่เป็นไทย

ขอไทยเราอยู่เป็นไทย	ขอไทยเราอยู่คู่ฟ้า
ขอปวงหมู่ประชา	ไทยเป็นสุข
และสมบุญพูลผล	ใครกล้ามาผจญ
ขอให้ศัตรูทุกคน	แพ้ยัยมลายไป

2. เทปเพลง
3. เครื่องบันทึกเสียง

วิธีดำเนินการ ผู้วิจัยดำเนินการใช้แม่แบบเพื่อนชายโดยแบ่งเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นนำ

ผู้วิจัยนำเข้าสู่การเสนอแม่แบบโดยสนทนาซักถาม-ทบทวนในเรื่องการร้องเพลงขอไทยอยู่เป็นไทย

ขั้นที่ 2 ขั้นเสนอแม่แบบ

1. แม่แบบเพื่อนชายปฏิบัติทำรำประกอบ ให้เพื่อน ๆ ดูที่ละวรรค แล้วให้เพื่อน ๆ ปฏิบัติตาม จนสามารถปฏิบัติทำทางได้สัมพันธ์กับเนื้อเพลงจนจบเพลง แล้วเปิดเทปเพลงให้เพื่อน ๆ ปฏิบัติตามจนสามารถปฏิบัติได้

2. ผู้วิจัยให้นักเรียนแสดงความรู้สึกเกี่ยวกับแม่แบบเพื่อนชายและเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถาม

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียน สรุปผลที่ได้รับจากการเรียนรู้การใช้แม่แบบเพื่อนชาย แล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติมและมอบหมายให้ไปฝึกปฏิบัติต่อที่โรงเรียนและที่บ้าน

การประเมินผล

1. สังเกตจากความสนใจและความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรม
2. สังเกตจากการแสดงความคิดเห็นและการสรุปของนักเรียน

ครั้งที่ 4

เรื่อง ทศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์เพลงขอไทยอยู่เป็นไทยด้านการแสดงพฤติกรรม

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนมีทัศนคติด้านความรู้สึกต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์
2. เพื่อให้นักเรียนปฏิบัติทำทางได้ถูกต้อง
3. เพื่อให้นักเรียนปฏิบัติทำทางได้สัมพันธ์กับเนื้อเพลง

เวลาที่ใช้ 50 นาที

แม่แบบที่ใช้ เพื่อนนักเรียนชาย

อุปกรณ์การเรียนการสอน

1. แผนภูมิลักษณะการแก้ตัว

1. ก้าวเท้าซ้าย	} ก้าวหน้า	1. เท้าขวาลงหลัง	} ถอยหลัง
2. ก้าวเท้าขวา		2. เท้าซ้ายลงหลัง	
3. ก้าวเท้าซ้าย		3. เท้าขวาลงหลัง	
4. ก้าวเท้าขวาเตะ		4. เท้าซ้ายเตะ	

หมายเหตุ เท้าใดเตะเท่านั้นจะต้องเริ่มต้นก้าวหรือถอยหลังต่อไป

2. เทปเพลง

3. เครื่องบันทึกเสียง

วิธีดำเนินการ ผู้วิจัยดำเนินการใช้แม่แบบเพื่อนชายโดยแบ่งเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นนำ

ผู้วิจัยนำเข้าสู่การเสนอแม่แบบโดยสนทนาซักถามและร้องเพลงเพลงขอไทย
อยู่เป็นไทย

ขั้นที่ 2 ขั้นเสนอแม่แบบ

1. แม่แบบเพื่อนชายปฏิบัติทำเดินให้เพื่อนๆ ดู แล้วให้เพื่อนๆ ปฏิบัติตามจนสามารถปฏิบัติได้หลังจากนั้นร้องเพลงแล้วเดินเท้าตามจังหวะจนสามารถปฏิบัติได้ แล้วเปิดเทปเพลงให้ปฏิบัติทำรำและเดินเท้าตามจังหวะ

2. ผู้วิจัยให้นักเรียนร่วมกันซักถาม และแสดงความคิดเห็นต่อการแสดงพฤติกรรมเกี่ยวกับแม่แบบเพื่อนชาย

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปผลที่ได้รับจากการเรียนรู้การใช้แม่แบบเพื่อนชาย แล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติมและมอบหมายให้ไปฝึกปฏิบัติต่อที่โรงเรียนและที่บ้าน

การประเมินผล

1. สังเกตจากความสนใจและความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรม
2. สังเกตจากการแสดงความคิดเห็นและการสรุปของนักเรียน

ครั้งที่ 5

เรื่อง ทศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์เพลงคันทอนหงายด้านความรู้

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนมีทัศนคติด้านความรู้ต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์
2. เพื่อให้นักเรียนร้องเพลงและปฏิบัติท่าช้างประสานงานและจันทร์ทรงกลดแปลงได้

ตามจังหวะและทำนอง

3. เพื่อให้นักเรียนอธิบายความหมายของเพลงได้

เวลาที่ใช้ 50 นาที

แม่แบบที่ใช้ เพื่อนนักเรียนชาย

อุปกรณ์การเรียนการสอน

1. แผนภูมิเพลง

เพลงคันทอนหงาย

ยามกลางคืนเดือนหงาย	เย็นพระพายโบกพริ้วปลิวมา
เย็นอะไรก็ไม่เย็นจิต	เท่าเย็นผูกมิตรไม่เปื้อนระอา
เย็นร่มธงไทยปกไทยทั่วหล้า	เย็นย้งนำฟ้ามาประพรมเอย

2. เทปเพลง
3. เครื่องบันทึกเสียง

วิธีดำเนินการ ผู้วิจัยดำเนินการใช้แม่แบบเพื่อนชายโดยแบ่งเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ชำนาญ

ผู้วิจัยนำเข้าสู่การเสนอแม่แบบโดยสนทนาซักถามนักเรียนเกี่ยวกับเพลงคันทอนหงาย

ขั้นที่ 2 ชำนาญเสนอแม่แบบ

1. แม่แบบเพื่อนชายร้องเพลงคันทอนหงาย ให้เพื่อน ๆ ฟังทีละวรรคแล้วให้เพื่อน ๆ ร้องตามจนสามารถร้องได้ แล้วปรบจังหวะได้เข้ากับเพลง หลังจากนั้นเปิดเทปเพลงให้ฟัง แล้วร้องและปรบจังหวะตามเทปเพลงแม่แบบปฏิบัติท่าช้างประสานงาน และพระจันทร์ทรงกลดแปลงให้เพื่อนปฏิบัติตามจนสามารถปฏิบัติได้

2. ผู้วิจัยให้นักเรียนแสดงความคิดพร้อมทั้งอภิปรายซักถาม เกี่ยวกับแม่แบบเพื่อนชาย

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปผล ที่ได้รับจากการเรียนรู้การใช้แม่แบบเพื่อนชาย แล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติมและมอบหมายให้ไปฝึกปฏิบัติต่อที่โรงเรียนและที่บ้าน

การประเมินผล

1. สังเกตจากความสนใจและความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรม
2. สังเกตจากการแสดงความคิดเห็นและการสรุปของนักเรียน

ครั้งที่ 6

เรื่อง ทักษะคิดต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์เพลงคืนเดือนหงายด้านความรู้สึก

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนมีทัศนคติด้านความรู้สึกต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์
2. เพื่อให้นักเรียนเดินเท้าสัมพันธ์กับจังหวะและทำนอง
3. เพื่อให้นักเรียนเดินเท้าทำท่าเพลงคืนเดือนหงาย

เวลาที่ใช้ 50 นาที

แม่แบบที่ใช้ เพื่อนนักเรียนชาย

อุปกรณ์การเรียนการสอน

1. แผนภูมิการแก้เท้า
 1. ก้าวเท้าขวา ก้าวเท้าซ้าย เท้าขวาวางหลัง เปิดส้นเท้า
 2. ก้าวเท้าซ้าย ก้าวเท้าขวา เท้าซ้ายวางหลัง เปิดส้นเท้า
2. เทปเพลง
3. เครื่องบันทึกเสียง

วิธีดำเนินการ ผู้วิจัยดำเนินการใช้แม่แบบเพื่อนชายโดยแบ่งเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้
ขั้นที่ 1 ขั้นนำ

ผู้วิจัยนำเข้าสู่การเสนอแม่แบบโดยการสนทนาเกี่ยวกับเพลงคืนเดือนหงาย

ขั้นที่ 2 ขั้นเสนอแม่แบบ

1. แม่แบบเพื่อนชายปฏิบัติทำเดินเท้าให้เพื่อน ๆ ดู แล้วให้เพื่อน ๆ ทำตามจนสามารถทำได้ แล้วเปิดเทปให้เพื่อน ๆ ปฏิบัติตามทำนอง และจังหวะจนสามารถปฏิบัติได้
2. ผู้วิจัยให้นักเรียนแสดงความรู้สึก พร้อมทั้งอภิปรายซักถามเกี่ยวกับแม่แบบเพื่อนชาย

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปผลที่ได้รับจากการเรียนรู้การใช้แม่แบบเพื่อนชาย แล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติมและมอบหมายให้ไปฝึกปฏิบัติต่อที่โรงเรียนและที่บ้าน

การประเมินผล

1. สังเกตจากความสนใจและความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรม
2. สังเกตจากการแสดงความคิดเห็นและการสรุปของนักเรียน

ครั้งที่ 7

เรื่อง ทักษะคิดต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์เพลงคืนเดือนหงายด้านการแสดงพฤติกรรม

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนมีทัศนคติด้านการแสดงพฤติกรรมต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์
2. เพื่อให้นักเรียนสามารถปฏิบัติทำได้อย่างสอดคล้องกับจังหวะ
3. เพื่อให้นักเรียนสามารถร้องเพลงและปฏิบัติทำได้อย่างถูกต้องตามทำนองและจังหวะ

เวลาที่ใช้ 50 นาที

แม่แบบที่ใช้ เพื่อนนักเรียนชาย

อุปกรณ์การเรียนการสอน

1. แผนภูมิเพลง

เพลงคืนเดือนหงาย

ยามกลางคืนเดือนหงาย	เย็นพระพายโบกพริ้วปลิวมา
เย็นอะไรก็ไม่เย็นจิต	เท่าเย็นผูกมิตรไม่เปื้อนระอา
เย็นร่วมธงไทยปกไทยทั่วหล้า	เย็นย่ำน้ำฟ้ามาประพรมเอย

2. เทปเพลง
3. เครื่องบันทึกเสียง

วิธีดำเนินการ ผู้วิจัยดำเนินการใช้แม่แบบเพื่อนชายโดยแบ่งเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้
ขั้นที่ 1 ขั้นนำ

ผู้วิจัยนำเข้าสู่การเสนอแม่แบบ โดยการสนทนถึงการร้องเพลง และทำรำเพลงคันท่อนหงาย

ขั้นที่ 2 ขั้นเสนอแม่แบบ

1. แม่แบบเพื่อนชายร้องเพลง รำ และเดินเท้าตามเพลงคันท่อนหงาย แล้วให้เพื่อนปฏิบัติตาม จนสามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง แล้วเปิดเทปเพลงให้เพื่อนปฏิบัติตามจนสามารถปฏิบัติได้

2. ผู้วิจัยให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น ต่อการแสดงพฤติกรรมพร้อมทั้งอภิปรายซักถาม เกี่ยวกับแม่แบบเพื่อนชาย

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปผลที่ได้รับจากการเรียนรู้การใช้แม่แบบเพื่อนชาย แล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติมและมอบหมายให้ไปฝึกปฏิบัติต่อที่โรงเรียนและที่บ้าน

การประเมินผล

1. สังเกตจากความสนใจและความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรม
2. สังเกตจากการแสดงความคิดเห็นและการสรุปของนักเรียน

ครั้งที่ 8

เรื่อง ทักษะคิดต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์เพลงชาวไทยด้านความรู้

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนมีทัศนคติด้านความรู้ต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์
2. เพื่อให้นักเรียนสามารถร้องเพลงได้อย่างถูกต้อง
3. เพื่อให้นักเรียนอธิบายความหมายของเพลงได้

เวลาที่ใช้ 50 นาที

แม่แบบที่ใช้ เพื่อนนักเรียนชาย

อุปกรณ์การเรียนการสอน

1. แผนภูมิเพลง

เพลงชาวไทย

ชาวไทยเจ้าเอ๋ย	ขออย่าละเลยในการทำหน้าที่
การที่เราได้เล่นสนุก	เปลื้องทุกข์สบายอย่างนี้
เพราะชาติเราได้เสรี	มีเอกราชสมบูรณ์
เราจึงควรช่วยชาติ	ให้เก่งกาจเจิดจรัญ
เพื่อความสุขเพิ่มพูน	ของชาวไทยเราเอ๋ย

2. เทปเพลง

3. เครื่องบันทึกเสียง

วิธีดำเนินการ ผู้วิจัยดำเนินการใช้แม่แบบเพื่อนชายโดยแบ่งเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นนำ

ผู้วิจัยนำเข้าสู่การเสนอแม่แบบโดยสนทนถึงความหมายของเพลงชาวไทย

ขั้นที่ 2 ขั้นเสนอแม่แบบ

1. แม่แบบเพื่อนชายร้องเพลงชาวไทย ให้เพื่อน ๆ ฟังทีละวรรค แล้วให้เพื่อน ๆ ร้องตามจนสามารถร้องได้ แล้วปรบจังหวะได้เข้ากับเพลง หลังจากนั้นเปิดเทปเพลงให้ฟัง แล้วร้องและปรบจังหวะตามเทปเพลงแม่แบบปฏิบัติทำซ้ำ ทำซ้ำแก้ผิดหน้า ให้เพื่อน ๆ ดู แล้วปฏิบัติตามจนสามารถปฏิบัติได้

2. ผู้วิจัยให้นักเรียนแสดงความคิดพร้อมทั้งอภิปรายซักถาม เกี่ยวกับแม่แบบเพื่อนชาย

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปผล ที่ได้รับจากการเรียนรู้การใช้แม่แบบเพื่อนชาย แล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติมและมอบหมายให้ไปปฏิบัติต่อที่โรงเรียนและที่บ้าน

การประเมินผล

1. สังเกตจากความสนใจและความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรม
2. สังเกตจากการแสดงความคิดเห็นและการสรุปของนักเรียน

ครั้งที่ 9

เรื่อง ทศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์เพลงชาวไทยด้านความรู้สึก

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนมีทัศนคติด้านความรู้สึกต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์
2. เพื่อให้นักเรียนสามารถปฏิบัติท่าซึกแบ่งผัดหน้าได้
3. เพื่อให้นักเรียนเดินมือได้สัมพันธ์กับจังหวะเพลง
4. เพื่อให้นักเรียนเดินเท้าได้ตามจังหวะเพลง

เวลาที่ใช้ 50 นาที

แม่แบบที่ใช้ เพื่อนนักเรียนชาย

อุปกรณ์การเรียนการสอน

1. แผนภูมิเพลง

เพลงชาวไทย

ชาวไทยเจ้าเอ๋ย	ขออย่าละเลยในการทำหน้าที่
การที่เราได้เล่นสนุก	เปลื้องทุกข์สบายอย่างนี้
เพราะชาติเราได้เสรี	มีเอกราชสมบูรณ์
เราจึงควรช่วยชาติ	ให้แก่งกาจเจิดจรัญ
เพื่อความสุขเพิ่มพูน	ของชาวไทยเราเอ๋ย

2. เทปเพลง
3. เครื่องบันทึกเสียง

วิธีดำเนินการ ผู้วิจัยดำเนินการใช้แม่แบบเพื่อนชายโดยแบ่งเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ชำนาญ

ผู้วิจัยนำเข้าสู่การเสนอแม่แบบ โดยสนทนาทบทวนเพลงชาวไทย

ขั้นที่ 2 ชำนาญแม่แบบ

1. แม่แบบเพื่อนชายปฏิบัติท่าเดินมือตามเนื้อเพลงที่ละวรรค ให้เพื่อน ๆ ดูแล้วให้เพื่อน ๆ ปฏิบัติตามจนสามารถปฏิบัติได้
2. ผู้วิจัยให้นักเรียนแสดงความรู้สึก พร้อมทั้งอภิปรายซักถามเกี่ยวกับแม่แบบเพื่อนชาย

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปผลที่ได้รับจากการเรียนรู้การใช้แม่แบบเพื่อนชาย แล้ว
ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติมและมอบหมายให้ไปฝึกปฏิบัติต่อที่โรงเรียนและที่บ้าน

การประเมินผล

1. สังเกตจากความสนใจและความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรม
2. สังเกตจากการแสดงความคิดเห็นและการสรุปของนักเรียน

ครั้งที่ 10

เรื่อง ทักษะคิดต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์เพลงชาวไทยด้านการแสดงพฤติกรรม

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนสามารถร้องเพลงและปฏิบัติท่าทำได้
2. เพื่อให้นักเรียนสามารถปฏิบัติท่าทำได้สอดคล้องกับเนื้อเพลง ทำนองและจังหวะ
3. เพื่อให้นักเรียนมีทัศนคติด้านการแสดงพฤติกรรมต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์

เวลาที่ใช้ 50 นาที

แม่แบบที่ใช้ เพื่อนนักเรียนชาย

อุปกรณ์การเรียนการสอน

1. แผนภูมิเพลง

เพลงชาวไทย

ชาวไทยเจ้าเอ๋ย
การที่เราได้เล่นสนุก
เพราะชาติเราได้เสรี
เราจึงควรช่วยชาติ
เพื่อความสุขเพิ่มพูน

ขออย่าละเลยในการทำหน้าที่
เปลี่ยนทุกข์สบายอย่างนี้
มีเอกราชสมบูรณ์
ให้แก่งกวางเจดจำรูญ
ของชาวไทยเราเอ๋ย

2. เทปเพลง
3. เครื่องบันทึกเสียง

วิธีดำเนินการ ผู้วิจัยดำเนินการใช้แม่แบบเพื่อนชายโดยแบ่งเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นนำ

ผู้วิจัยนำเข้าสู่การเสนอแม่แบบ โดยสนทนถึงความหมายของเพลงชาวไทย

ขั้นที่ 2 ขั้นเสนอแม่แบบ

1. แม่แบบเพื่อนชายร้องเพลง ทำมือเพลงชักแป้งผัดหน้า และเดินเท้าตามจังหวะเพลงให้เพื่อน ๆ ดู แล้วให้เพื่อน ๆ ปฏิบัติตาม จนสามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง แล้วเปิดเทปเพลงให้เพื่อน ๆ รำตามจนสามารถรำได้

2. ผู้วิจัยให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นต่อการแสดงพฤติกรรม พร้อมทั้งอภิปรายซักถามเกี่ยวกับแม่แบบเพื่อนชาย

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปผลที่ได้รับจากการเรียนรู้การใช้แม่แบบเพื่อนชาย แล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติมและมอบหมายให้ไปฝึกปฏิบัติต่อที่โรงเรียนและที่บ้าน

การประเมินผล

1. สังเกตจากความสนใจและความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรม
2. สังเกตจากการแสดงความคิดเห็นและการสรุปของนักเรียน

ครั้งที่ 11

เรื่อง ทักษะการเรียนรู้นาฏศิลป์เพลงขอไทยอยู่เป็นไทยด้านความรู้ ความรู้สึก และการแสดงพฤติกรรม

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนมีทัศนคติด้านความรู้ ความรู้สึก และการแสดงพฤติกรรมต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์
2. เพื่อให้นักเรียนสามารถร้องเพลงขอไทยอยู่เป็นไทย และปฏิบัติท่ารำ และเดินเท้าได้ถูกต้องสอดคล้องกับเนื้อเพลง ทำนอง และจังหวะ

เวลาที่ใช้ 50 นาที

แม่แบบที่ใช้ เพื่อนนักเรียนชาย

อุปกรณ์การเรียนการสอน

1. แผนภูมิเพลง

เพลงขอไทยอยู่เป็นไทย

ขอไทยเราอยู่เป็นไทย	ขอไทยเราอยู่คู่ฟ้า
ขอปวงหมู่ประชา	ไทยเป็นสุข
และสมบูรณ์พูนผล	ใครกล้ามาผจญ
ขอให้ศัตรูทุกคน	แพ้ยับมลายไป

2. เทปเพลง

3. เครื่องบันทึกเสียง

วิธีดำเนินการ ผู้วิจัยดำเนินการใช้แม่แบบเพื่อนชายโดยแบ่งเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นนำ

ผู้วิจัยนำเข้าสู่การเสนอแม่แบบ โดยสนทนาชักถึงเพลงขอไทยอยู่เป็นไทย

ขั้นที่ 2 ขั้นเสนอแม่แบบ

1. แม่แบบเพื่อนชายร้องเพลงขอไทยอยู่เป็นไทย ปฏิบัติท่ารำ และเดินเท้า ประกอบเพลงให้สัมพันธ์กัน แล้วให้เพื่อน ๆ ทำตามจนสามารถทำท่าทางได้อย่างถูกต้อง แล้วเปิดเทปเพลงทำท่าทางประกอบจนสามารถทำได้อย่างถูกต้อง

2. ผู้วิจัยให้นักเรียนแสดงความรู้ ความรู้สึก และการแสดงพฤติกรรมพร้อมทั้งอภิปรายซักถามเกี่ยวกับแม่แบบเพื่อนชาย

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปผล ที่ได้รับการเรียนรู้การใช้แม่แบบเพื่อนชาย แล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติมและมอบหมายให้ไปฝึกปฏิบัติต่อที่โรงเรียนและที่บ้าน

การประเมินผล

- สังเกตจากความสนใจและความร่วมมือในการเลียนแบบการปฏิบัติ การร้อง รำและการเดินเท้า
- สังเกตจากการแสดงความคิดเห็นและการสรุปของนักเรียน

ครั้งที่ 12

เรื่อง ปัจฉิมนิเทศ

วัตถุประสงค์ เพื่อให้นักเรียนพัฒนาทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์โดยใช้แม่แบบเพื่อนชาย

เวลาที่ใช้ 50 นาที

วิธีดำเนินการ

1. ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปสิ่งที่ได้จากการใช้แม่แบบเพื่อนชาย เพื่อพัฒนาทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์
2. ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม และกล่าวขอบใจนักเรียนและกล่าวปิดการใช้แม่แบบเพื่อนชาย

การประเมินผล

1. สังเกตจากความสนใจ
2. สังเกตจากการแสดงความคิดเห็นและการสรุปของนักเรียน

โปรแกรมการใช้แม่แบบเพื่อนหญิง

ครั้งที่	ชื่อเรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
1	ปฐมนิเทศ	1. เพื่อสร้างสัมพันธภาพระหว่างผู้วิจัยกับนักเรียน ที่เข้าร่วมโปรแกรมการใช้แม่แบบเพื่อนหญิงและระหว่างนักเรียนกับนักเรียน 2. เพื่อให้นักเรียนทราบวัตถุประสงค์การใช้แม่แบบเพื่อนหญิง เพื่อเปลี่ยนแปลงทัศนคติ ต่อการเรียนรู้กิจกรรมนาฏศิลป์และขั้นตอนของการทดลอง 3. เพื่อให้นักเรียน ทราบความหมายและลักษณะของทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์	1. ผู้วิจัยแนะนำตัวเองให้นักเรียนรู้จัก และให้นักเรียนแนะนำตนเอง ให้รู้จักซึ่งกันและกัน 2. ให้นักเรียนจับสลากรูปหัวใจครึ่งซีก แล้วหาคู่ต่อให้ถูกเพราะมีคำที่เขียนไว้เป็นชื่อพระ - นางในวรรณคดีไทย ในเรื่องเดียวกัน 3. ให้นักเรียนแต่ละคู่พูดคุยซักถามข้อมูลส่วนตัวของกันและกันภายใน 5 นาที เมื่อหมดเวลา ให้นักเรียนพาคู่ของตนออกมาแนะนำหน้าชั้นจนครบทุกคู่แล้ว ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันสรุปว่า มีวัตถุประสงค์อะไร 4. ผู้วิจัยสรุปวัตถุประสงค์ และชี้แจงจุดมุ่งหมาย และวิธีการที่จะใช้ในการทดลองให้นักเรียนทราบ 5. ผู้วิจัยอธิบายความหมายของทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ 6. ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันสรุปความหมายของทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ และจุดมุ่งหมายของการเข้าร่วมการทดลอง เพื่อเปลี่ยนแปลงทัศนคติการเรียนรู้กิจกรรมนาฏศิลป์ 7. ผู้วิจัยนัดหมาย วัน เวลาและสถานที่ที่จะพบกันในการทดลองครั้งต่อไป

โปรแกรมการใช้แม่แบบเพื่อนหญิง

ครั้งที่	ชื่อเรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
2	ทัศนคติต่อการเรียนนาฏศิลป์เพลงขอไทยอยู่เป็นไทย ด้านความรู้	1. เพื่อให้นักเรียนมีทัศนคติด้านความรู้ต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ 2. เพื่อให้นักเรียนสามารถร้องเพลงขอไทยอยู่เป็นไทยได้ถูกต้อง 3. เพื่อให้นักเรียน อธิบายความหมายของเพลงได้	ตั้งแต่ครั้งที่ 2 - 11 ผู้วิจัยดำเนินการทดลองเป็นขั้นตอนทุกครั้ง ดังนี้ ขั้นที่ 1. ขั้นนำ ผู้วิจัยนำเข้าสู่การเสนอแม่แบบโดยการสนทนาซักถามนักเรียนเกี่ยวกับ เรื่องที่ต้องการให้นักเรียนสังเกตและปฏิบัติในครั้งนั้น ๆ ขั้นที่ 2. ขั้นเสนอแม่แบบ ผู้วิจัยเสนอแม่แบบ ซึ่งเป็นนักเรียนหญิงอยู่ในชั้นเดียวกัน มีความสามารถในการปฏิบัติกิจกรรมนาฏศิลป์ เป็นที่ยอมรับของเพื่อนร่วมห้อง และเป็นนักเรียนหญิงที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2541 เป็นบุคคลที่มีความสามารถในการปฏิบัติกิจกรรมนาฏศิลป์
3	ทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์เพลงขอไทยอยู่เป็นไทยด้านความรู้สึก	1. เพื่อให้นักเรียน มีทัศนคติด้านความรู้สึกต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ 2. เพื่อให้นักเรียนก้าวเท้าได้ตามจังหวะเพลง 3. เพื่อให้นักเรียน ก้าวเท้าได้สัมพันธ์เนื้อเพลง	ซึ่งครูได้สอนร้องเพลง ทำท่าจนสามารถปฏิบัติได้หลังจากชมแม่แบบเพื่อนหญิงแล้ว ผู้วิจัยให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายซักถามเกี่ยวกับสิ่งที่สังเกตและให้เลียนแบบพฤติกรรมจนสามารถเลียนแบบได้
4	ทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์เพลงขอไทยอยู่เป็นไทย ด้านการแสดงพฤติกรรม	1. เพื่อให้นักเรียน มีทัศนคติด้านการแสดงพฤติกรรม ต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ 2. เพื่อให้นักเรียน ร้องเพลงทำท่าทางประกอบและเดินเท้าได้ 3. เพื่อให้นักเรียน ปฏิบัติท่าทางและเดินเท้าให้เข้ากับจังหวะ และทำนองเพลงได้ถูกต้อง	ขั้นที่ 3. ขั้นสรุป ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปผลที่ได้รับจากการเรียนรู้การใช้แม่แบบเพื่อนหญิงแล้ว ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติมและมอบหมายให้ไปฝึกปฏิบัติต่อที่โรงเรียนและที่บ้าน การประเมินผล 1. สังเกตจากความสนใจและความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรม

โปรแกรมการใช้แม่แบบเพื่อนหญิง

ครั้งที่	ชื่อเรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
5	ทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์เพลงคืนเดือนหงายด้านความรู้	1. นักเรียน มีทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ด้านความรู้ 2. นักเรียน ร้องเพลงคืนเดือนหงายได้ถูกต้องตามจังหวะและทำนอง 3. นักเรียนอธิบาย ความหมายของเพลงได้	2. สังเกตจากการแสดงความคิดเห็นและการสรุปของนักเรียน
6	ทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์เพลงคืนเดือนหงายด้านความรู้สึก	1. นักเรียน มีทัศนคติด้านความรู้สึกต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ 2. นักเรียนเดินเท้าตามเนื้อเพลงได้ 3. นักเรียนเดินเท้าได้สัมพันธ์กับจังหวะและทำนองเพลง	
7	ทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์เพลงคืนเดือนหงายด้านการแสดงพฤติกรรม	1. นักเรียน มีทัศนคติด้านการแสดงพฤติกรรมต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ 2. นักเรียนร้องเพลง และปฏิบัติท่ารำได้ถูกต้องตามทำนองและจังหวะเพลง 3. นักเรียนสามารถปฏิบัติท่ารำได้สอดคล้องกับทำนองและจังหวะเพลง	
8	ทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์เพลงชาวไทย ด้านความรู้	1. เพื่อให้นักเรียนมีทัศนคติด้านความรู้ต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ 2. เพื่อให้นักเรียน สามารถร้องเพลงชาวไทยได้อย่างถูกต้อง 3. เพื่อให้นักเรียน อธิบายความหมายของเพลงได้	

โปรแกรมการใช้แม่แบบเพื่อนหญิง

ครั้งที่	ชื่อเรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
9	ทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์เพลงชาวไทย ด้านความรู้สึก	1. นักเรียนมีทัศนคติด้านความรู้สึต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ 2. นักเรียนสามารถปฏิบัติท่าทำได้ถูก 3. นักเรียนเดินมือได้สัมพันธ์กับจังหวะเพลง 4. นักเรียนเดินเท้าได้ตามจังหวะเพลง	
10	ทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์เพลงชาวไทย ด้านการแสดงพฤติกรรม	1. เพื่อให้ให้นักเรียน มีทัศนคติด้านการแสดงพฤติกรรมต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ 2. เพื่อให้ให้นักเรียนร้องเพลงและปฏิบัติท่าทำได้ 3. เพื่อให้ให้นักเรียนปฏิบัติท่าทำได้สอดคล้องกับเนื้อเพลง ทำนอง และจังหวะ	
11	ทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์เพลงขอไทยอยู่เป็นไทยด้านความรู้ความรู้สึกและการแสดงพฤติกรรม	1. นักเรียนมีทัศนคติด้านความรู้ ความรู้สึก และการแสดงพฤติกรรมต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ 2. นักเรียนสามารถร้อง อธิบายความหมายของเพลงขอไทยอยู่เป็นไทยได้ 3. นักเรียนสามารถปฏิบัติท่าทำ และเดินเท้าได้ถูกต้อง สอดคล้องกับเนื้อเพลง ทำนองและจังหวะ	

โปรแกรมการใช้แม่แบบเพื่อนหญิง

ครั้งที่	ชื่อเรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
12	ปัจฉิมนิเทศ	เพื่อให้ นักเรียนพัฒนาทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์โดยใช้แม่แบบเพื่อนหญิงได้	1. ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปสิ่งที่ได้จากการใช้แม่แบบเพื่อนหญิง เพื่อพัฒนาทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ 2. ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม และกล่าวขอบคุณนักเรียน และกล่าวปิดการใช้แม่แบบเพื่อนหญิง <u>การประเมินผล</u> 1. สังเกตจากความสนใจ 2. สังเกตจากการแสดงความคิดเห็น และการสรุปของนักเรียน

หมายเหตุ การทดลองแต่ละครั้งใช้เวลา 50 นาที

โปรแกรมการใช้แม่แบบเพื่อนหญิง ครั้งที่ 1

เรื่อง ปฐมนิเทศ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสร้างสัมพันธภาพระหว่าง ผู้วิจัยกับนักเรียนที่เข้าร่วมโปรแกรมการใช้แม่แบบเพื่อนหญิงและระหว่างนักเรียนกับนักเรียน
2. เพื่อให้นักเรียนทราบถึงวัตถุประสงค์ของการใช้แม่แบบเพื่อเปลี่ยนแปลงทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ และขั้นตอนของการทดลอง
3. เพื่อให้ทราบความหมาย และลักษณะของทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์

เวลาที่ใช้ 50 นาที

อุปกรณ์ บัตรคำรูปหัวใจครึ่งซีก มีชื่อพระ - นางในวรรณคดีไทย

วิธีดำเนินการ

1. ผู้วิจัยแนะนำตัวเองให้นักเรียนรู้จักและให้นักเรียนแนะนำตนเองให้รู้จักซึ่งกันและกัน
2. ให้นักเรียนสร้างความคุ้นเคย โดยให้นักเรียนจับสลากหัวใจครึ่งซีกแล้วหาคู่ต่อกันให้ถูกมีคำที่เขียนไว้เป็นชื่อพระ - นางในวรรณคดีในเรื่องเดียวกัน
3. ให้นักเรียนแต่ละคู่ พูดคุยซักถามข้อมูลส่วนตัวของกันและกัน ภายใน 5 นาที เมื่อหมดเวลา ให้นักเรียนพาคู่ของตนออกมาแนะนำหน้าชั้นจนครบทุกคู่ ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันสรุปว่า มีวัตถุประสงค์อะไร
4. ผู้วิจัยสรุปวัตถุประสงค์และชี้แจงจุดมุ่งหมาย และวิธีการจะใช้ในการทดลอง ให้นักเรียนทราบ
5. ผู้วิจัยอธิบายความหมายทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์
6. ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันสรุปความหมาย ทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ และจุดมุ่งหมายของการเข้าร่วมการทดลอง เพื่อเปลี่ยนแปลงทัศนคติการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์
7. ผู้วิจัยนัดหมายวัน เวลาและสถานที่ ที่จะพบกันในการทดลองครั้งต่อไป

การประเมินผล

1. สังเกตจากความสนใจและความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรม
2. สังเกตจากการแสดงความคิดเห็นและการสรุปของนักเรียน

ครั้งที่ 2

เรื่อง ทศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์เพลงขอไทยอยู่เป็นไทยด้านความรู้

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนมีทัศนคติด้านความรู้ต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์
2. เพื่อให้นักเรียนอธิบายความหมายของเพลงได้
3. เพื่อให้นักเรียนสามารถร้องเพลงขอไทยอยู่เป็นไทยได้ถูกต้องตามเนื้อร้อง ทำนอง และจังหวะ

เวลาที่ใช้ 50 นาที

แม่แบบที่ใช้ เพื่อนนักเรียนหญิง

อุปกรณ์การเรียนการสอน

1. แผนภูมิเพลง

เพลงขอไทยอยู่เป็นไทย

ขอไทยเราอยู่เป็นไทย

ขอไทยเราอยู่คู่ฟ้า

ขอปวงหมู่ประชา

ไทยเป็นสุข

และสมบูรณ์พูนผล

ใครกล้ามาผจญ

ขอให้ศัตรูทุกคน

แพ้ยภัยมลายไป

2. เทปเพลง

3. เครื่องบันทึกเสียง

วิธีดำเนินการ ผู้วิจัยดำเนินการใช้แม่แบบเพื่อนหญิงโดยแบ่งเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้
ขั้นที่ 1 ขั้นนำ

ผู้วิจัยนำเข้าสู่การเสนอแม่แบบ โดยสนทนาซักถามนักเรียนเกี่ยวกับเพลงขอไทยอยู่เป็นไทย

ขั้นที่ 2 ขั้นเสนอแม่แบบ

1. แม่แบบเพื่อนหญิงร้องเพลงขอไทยอยู่เป็นไทยให้เพื่อนๆ ฟัง หลังจากนั้นให้เพื่อนๆ ร้องตามที่ละวรรค จนสามารถร้องได้ถูกต้อง ตามทำนอง และจังหวะ แล้วเปิดเทปเพลงให้เพื่อนๆ ฟัง

2. ผู้วิจัยให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายซักถาม และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับแม่แบบเพื่อนหญิง

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปผลที่ได้รับจากการเรียนรู้การใช้แม่แบบเพื่อนหญิง แล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติมและมอบหมายให้ไปฝึกปฏิบัติต่อที่โรงเรียนและที่บ้าน

การประเมินผล

1. สังเกตจากความสนใจและความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรม
2. สังเกตจากการแสดงความคิดเห็นและการสรุปของนักเรียน

ครั้งที่ 3

เรื่อง ทศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์เพลงขอไทยอยู่เป็นไทยด้านความรู้สึก

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนมีทัศนคติด้านความรู้สึกต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์
2. เพื่อให้นักเรียนปฏิบัติท่าทางได้ถูกต้อง
3. เพื่อให้นักเรียนปฏิบัติท่าทางได้สัมพันธ์กับเนื้อเพลง

เวลาที่ใช้ 50 นาที

แม่แบบที่ใช้ เพื่อนนักเรียนหญิง

อุปกรณ์การเรียนการสอน

1. แผนภูมิเพลง

เพลงขอไทยอยู่เป็นไทย

ขอไทยเราอยู่เป็นไทย	ขอไทยเราอยู่คู่ฟ้า
ขอปวงหมู่ประชา	ไทยเป็นสุข
และสมบูรณ์พูนผล	ใครกล้ำมาผจญ
ขอให้ศัตรูทุกคน	แพ้ย้อมลายไป

2. เทปเพลง
3. เครื่องบันทึกเสียง

วิธีดำเนินการ ผู้วิจัยดำเนินการใช้แม่แบบเพื่อนหญิงโดยแบ่งเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้
ขั้นที่ 1 ขั้นนำ

ผู้วิจัยนำเข้าสู่การเสนอแม่แบบ โดยสนทนาซักถาม-ทบทวนในเรื่องการร้องเพลงขอไทยอยู่เป็นไทย

ขั้นที่ 2 ขั้นเสนอแม่แบบ

1. แม่แบบเพื่อนหญิงปฏิบัติทำรำประกอบ ให้เพื่อน ๆ ดูที่ละครครค แล้วให้เพื่อน ๆ ปฏิบัติตามจนสามารถปฏิบัติทำทางได้สัมพันธ์กับเนื้อเพลงจนจบเพลง แล้วเปิดเทปเพลงให้เพื่อน ๆ ปฏิบัติตามจนสามารถปฏิบัติได้

2. ผู้วิจัยให้นักเรียน แสดงความรู้สึกเกี่ยวกับแม่แบบเพื่อนหญิง และเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถาม

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียน สรุปผลที่ได้รับจากการเรียนรู้การใช้แม่แบบเพื่อนหญิง แล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติมและมอบหมายให้ไปฝึกปฏิบัติต่อที่โรงเรียนและที่บ้าน

การประเมินผล

1. สังเกตจากความสนใจและความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรม
2. สังเกตจากการแสดงความคิดเห็นและการสรุปของนักเรียน

ครั้งที่ 4

เรื่อง ทักษะคิดต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์เพลงขอไทยอยู่เป็นไทยด้านการแสดงพฤติกรรม

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนมีทัศนคติด้านความรู้สึกต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์
2. เพื่อให้นักเรียนปฏิบัติทำทางได้ถูกต้อง
3. เพื่อให้นักเรียนปฏิบัติทำทางได้สัมพันธ์กับเนื้อเพลง

เวลาที่ใช้ 50 นาที

แม่แบบที่ใช้ เพื่อนนักเรียนหญิง

อุปกรณ์การเรียนการสอน

1. แผนภูมิลักษณะการแก้เท้า

1. ก้าวเท้าซ้าย	} ก้าวหน้า	1. เท้าขวาลงหลัง	} ถอยหลัง
2. ก้าวเท้าขวา		2. เท้าซ้ายลงหลัง	
3. ก้าวเท้าซ้าย		3. เท้าขวาลงหลัง	
4. ก้าวเท้าขวาเตะ		4. เท้าซ้ายเตะ	

หมายเหตุ เท้าใดเตะเท่านั้นจะต้องเริ่มต้นก้าวหรือถอยหลังต่อไป

2. เทปเพลง

3. เครื่องบันทึกเสียง

วิธีดำเนินการ ผู้วิจัยดำเนินการใช้แม่แบบเพื่อนหญิงโดยแบ่งเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้
ขั้นที่ 1 ขั้นนำ

ผู้วิจัยนำเข้าสู่การเสนอแม่แบบโดยสนทนาซักถามและร้องเพลงเพลงขอไทย
 อยู่เป็นไทย

ขั้นที่ 2 ขั้นเสนอแม่แบบ

1. แม่แบบเพื่อนหญิงปฏิบัติทำเดินให้เพื่อน ๆ ดู แล้วให้เพื่อน ๆ ปฏิบัติตาม
 จนสามารถปฏิบัติได้หลังจากนั้นร้องเพลง แล้วเดินเท้าตามจังหวะจนสามารถปฏิบัติได้
 แล้วเปิดเทปเพลงให้ปฏิบัติท่ารำและเดินเท้าตามจังหวะ

2. ผู้วิจัยให้นักเรียนร่วมกันซักถาม และแสดงความคิดเห็นต่อการแสดงพฤติกรรม
 เกี่ยวกับแม่แบบเพื่อนหญิง

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปผลที่ได้รับจากการเรียนรู้การใช้แม่แบบเพื่อนหญิง แล้ว
 ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติมและมอบหมายให้ไปฝึกปฏิบัติต่อที่โรงเรียนและที่บ้าน

การประเมินผล

1. สังเกตจากความสนใจและความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรม
2. สังเกตจากการแสดงความคิดเห็นและการสรุปของนักเรียน

ครั้งที่ 5

เรื่อง ทศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์เพลงคันทอนหงายด้านความรู้

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนมีทัศนคติด้านความรู้ต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์
2. เพื่อให้นักเรียนร้องเพลงและปฏิบัติท่าช้างประสานงาและจันทร์ทรงกลดแปลงได้

ตามจังหวะและทำนอง

3. เพื่อให้นักเรียนอธิบายความหมายของเพลงได้

เวลาที่ใช้ 50 นาที

แม่แบบที่ใช้ เพื่อนนักเรียนหญิง

อุปกรณ์การเรียนการสอน

1. แผนภูมิเพลง

เพลงคันทอนหงาย

ยามกลางคันทอนหงาย	เย็นพระพายโบกพริ้วปลิวมา
เย็นอะไรก็ไม่เย็นจิต	เท่าเย็นผูกมิตรไม่เปื้อนระอา
เย็นร่มธงไทยปกไทยทั่วหล้า	เย็นยั่งน้ำฟ้ามาประพรมเอย

2. เทปเพลง

3. เครื่องบันทึกเสียง

วิธีดำเนินการ ผู้วิจัยดำเนินการใช้แม่แบบเพื่อนหญิงโดยแบ่งเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ชื่นนำ

ผู้วิจัยนำเข้าสู่การเสนอแม่แบบโดยสนทนาซักถามนักเรียนเกี่ยวกับเพลงคันทอนหงาย

คันทอนหงาย

ขั้นที่ 2 ชื่นเสนอแม่แบบ

1. แม่แบบเพื่อนหญิงร้องเพลงคันทอนหงาย ให้เพื่อน ๆ ฟังทีละวรรคแล้วให้เพื่อน ๆ ร้องตามจนสามารถร้องได้ แล้วปรบจังหวะได้เข้ากับเพลง หลังจากนั้นเปิดเทปเพลงให้ฟัง แล้วร้องและปรบจังหวะตามเทปเพลง แม่แบบปฏิบัติท่าช้างประสานงา และพระจันทร์ทรงกลดแปลงให้เพื่อนปฏิบัติตามจนสามารถปฏิบัติได้

2. ผู้วิจัยให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นพร้อมทั้งอภิปรายซักถาม เกี่ยวกับแม่แบบเพื่อนหญิง

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปผล ที่ได้รับจากการเรียนรู้การใช้แม่แบบเพื่อนหญิง แล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติมและมอบหมายให้ไปฝึกปฏิบัติต่อที่โรงเรียนและที่บ้าน

การประเมินผล

1. สังเกตจากความสนใจและความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรม
2. สังเกตจากการแสดงความคิดเห็นและการสรุปของนักเรียน

ครั้งที่ 6

เรื่อง ทักษะคิดต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์เพลงคลื่นเดือนหงายด้านความรู้สึก

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนมีทัศนคติด้านความรู้สึกต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์
2. เพื่อให้นักเรียนเดินเท้าสัมพันธ์กับจังหวะและทำนอง
3. เพื่อให้นักเรียนเดินเท้าทำท่าเพลงคลื่นเดือนหงาย

เวลาที่ใช้ 50 นาที

แม่แบบที่ใช้ เพื่อนนักเรียนหญิง

อุปกรณ์การเรียนการสอน

1. แผนภูมิการแก้เท้า
 1. ก้าวเท้าขวา ก้าวเท้าซ้าย เท้าขวาวางหลัง เปิดส้นเท้า
 2. ก้าวเท้าซ้าย ก้าวเท้าขวา เท้าซ้ายวางหลัง เปิดส้นเท้า
2. เทปเพลง
3. เครื่องบันทึกเสียง

วิธีดำเนินการ ผู้วิจัยดำเนินการใช้แม่แบบเพื่อนหญิงโดยแบ่งเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้
ขั้นที่ 1 ขั้นนำ

ผู้วิจัยนำเข้าสู่การเสนอแม่แบบ โดยการสนทนาเกี่ยวกับเพลงคลื่นเดือนหงาย

ขั้นที่ 2 ขั้นเสนอแม่แบบ

1. แม่แบบเพื่อนหญิงปฏิบัติทำเดินเท้าให้เพื่อนๆ ดู แล้วให้เพื่อนๆ ทำตามจนสามารถทำได้ แล้วเปิดเทปให้เพื่อนๆ ปฏิบัติตามทำนอง และจังหวะจนสามารถปฏิบัติได้

2. ผู้วิจัยให้นักเรียนแสดงความรู้สึก พร้อมทั้งอภิปรายซักถามเกี่ยวกับแม่แบบเพื่อนหญิง

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปผลที่ได้รับจากการเรียนรู้การใช้แม่แบบเพื่อนหญิง แล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติมและมอบหมายให้ไปฝึกปฏิบัติต่อที่โรงเรียนและที่บ้าน

การประเมินผล

1. สังเกตจากความสนใจและความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรม
2. สังเกตจากการแสดงความคิดเห็นและการสรุปของนักเรียน

ครั้งที่ 7

เรื่อง ทักษะต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์เพลงคืนเดือนหงายด้านการแสดงพฤติกรรม

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนมีทัศนคติด้านการแสดงพฤติกรรมต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์
2. เพื่อให้นักเรียนสามารถปฏิบัติทำรำได้สอดคล้องกับจังหวะ
3. เพื่อให้นักเรียนสามารถร้องเพลงและปฏิบัติทำรำได้ถูกต้องตามทำนองและจังหวะ

เวลาที่ใช้ 50 นาที

แม่แบบที่ใช้ เพื่อนนักเรียนหญิง

อุปกรณ์การเรียนการสอน

1. แผนภูมิเพลง

เพลงคืนเดือนหงาย

ยามกลางคืนเดือนหงาย	เย็นพระพายโบกพริ้วปลิวมา
เย็นอะไรก็ไม่เย็นจิต	เท่าเย็นผูกมิตรไม่เปื้อนระอา
เย็นร่มธงไทยปกไทยทั่วหล้า	เย็นย่ำน้ำฟ้ามาประพรมเอ๋ย

2. เทปเพลง

3. เครื่องบันทึกเสียง

วิธีดำเนินการ ผู้วิจัยดำเนินการใช้แม่แบบเพื่อนหญิงโดยแบ่งเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ชั้นที่ 1 ชั้นนำ

ผู้วิจัยนำเข้าสู่การเสนอแม่แบบ โดยการสนทนาถึงการร้องเพลง และทำรำ
เพลงคืนเดือนหงาย

ชั้นที่ 2 ชั้นเสนอแม่แบบ

1. แม่แบบเพื่อนหญิงร้องเพลง รำ และเดินเท้าตามเพลงคืนเดือนหงาย แล้วให้เพื่อนปฏิบัติตาม จนสามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง แล้วเปิดเทปเพลงให้เพื่อนปฏิบัติตามจนสามารถปฏิบัติได้

2. ผู้วิจัยให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น ต่อการแสดงพฤติกรรมพร้อมทั้ง
อภิปรายซักถาม เกี่ยวกับแม่แบบเพื่อนหญิง

ชั้นที่ 3 ชั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปผลที่ได้รับจากการเรียนรู้ การใช้แม่แบบเพื่อนหญิง แล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม และมอบหมายให้ไปฝึกปฏิบัติต่อที่โรงเรียนและที่บ้าน

การประเมินผล

1. สังเกตจากความสนใจและความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรม
2. สังเกตจากการแสดงความคิดเห็นและการสรุปของนักเรียน

ครั้งที่ 8

เรื่อง ทักษะคิดต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์เพลงชาวไทยด้านความรู้

วัดภูประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนมีทัศนคติด้านความรู้ต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์
2. เพื่อให้นักเรียนสามารถร้องเพลงได้อย่างถูกต้อง
3. เพื่อให้นักเรียนอธิบายความหมายของเพลงได้

เวลาที่ใช้ 50 นาที

แม่แบบที่ใช้ เพื่อนักเรียนหัด

อุปกรณ์การเรียนการสอน

1. แผนภูมิเพลง

เพลงชาวไทย

ชาวไทยเจ้าเอ๋ย	ขออย่าละเลยในการทำหน้าที่
การที่เราได้เล่นสนุก	เปลื้องทุกข์สบายอย่างนี้
เพราะชาติเราได้เสรี	มีเอกราชสมบูรณ์
เราจึงควรช่วยชาติ	ให้แก่งก้างเจ็ดจัญญ
เพื่อความสุขเพิ่มพูน	ของชาวไทยเราเอย

2. เทปเพลง

3. เครื่องบันทึกเสียง

วิธีดำเนินการ ผู้วิจัยดำเนินการใช้แม่แบบเพื่อนหญิงโดยแบ่งเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นนำ

ผู้วิจัยนำเข้าสู่การเสนอแม่แบบโดยสนทนถึงความหมายของเพลงชาวไทย

ขั้นที่ 2 ขั้นเสนอแม่แบบ

1. แม่แบบเพื่อนหญิงร้องเพลงชาวไทย ให้เพื่อน ๆ ฟังที่ละวรรค แล้วให้เพื่อน ๆ ร้องตามจนสามารถร้องได้ แล้วปรบจังหวะได้เข้ากับเพลง หลังจากนั้นเปิดเทปเพลงให้ฟัง แล้วร้องและปรบจังหวะตามเทปเพลง แม่แบบปฏิบัติทำซ้ำ ทำซ้ำแบ่งฝึกหน้าให้เพื่อน ๆ ดู แล้วปฏิบัติตามจนสามารถปฏิบัติได้

2. ผู้วิจัยให้นักเรียนแสดงความคิดพร้อมทั้งอภิปรายซักถามเกี่ยวกับแม่แบบเพื่อนหญิง

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปผล ที่ได้รับจากการเรียนรู้การใช้แม่แบบเพื่อนหญิงแล้ว ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติมและมอบหมายให้ไปปฏิบัติต่อที่โรงเรียนและที่บ้าน

การประเมินผล

1. สังเกตจากความสนใจและความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรม
2. สังเกตจากการแสดงความคิดเห็นและการสรุปของนักเรียน

ครั้งที่ 9

เรื่อง ทศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์เพลงชาวไทยด้านความรู้สึก

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนมีทัศนคติด้านความรู้สึกต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์
2. เพื่อให้นักเรียนสามารถปฏิบัติท่าซักแบ่งผัดหน้าได้
3. เพื่อให้นักเรียนเดินมือได้สัมพันธ์กับจังหวะเพลง
4. เพื่อให้นักเรียนเดินเท้าได้ตามจังหวะเพลง

เวลาที่ใช้ 50 นาที

แม่แบบที่ใช้ เพื่อนนักเรียนหญิง

อุปกรณ์การเรียนการสอน

1. แผนภูมิเพลง

เพลงชาวไทย

ชาวไทยเจ้าเอ๋ย	ขออย่าละเลยในการทำหน้าที่
การที่เราได้เล่นสนุก	เปลื้องทุกข์สบายอย่างนี้
เพราะชาติเราได้เสรี	มีเอกราชสมบูรณ์
เราจึงควรช่วยชาติ	ให้แก่งก้างเจ็ดจัญญ
เพื่อความสุขเพิ่มพูน	ของชาวไทยเราเอย

2. เทปเพลง
3. เครื่องบันทึกเสียง

วิธีดำเนินการ ผู้วิจัยดำเนินการใช้แม่แบบเพื่อนหญิงโดยแบ่งเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ชำนาญ

ผู้วิจัยนำเข้าสู่การเสนอแม่แบบ โดยสนทนาทบทวนเพลงชาวไทย

ขั้นที่ 2 ชำนาญแม่แบบ

1. แม่แบบเพื่อนหญิงปฏิบัติท่าเดินมือตามเนื้อเพลงที่ละวรรค ให้เพื่อน ๆ ดู แล้วให้เพื่อน ๆ ปฏิบัติตามจนสามารถปฏิบัติได้

2. ผู้วิจัยให้นักเรียนแสดงความรู้สึก พร้อมทั้งอภิปรายซักถาม เกี่ยวกับแม่แบบเพื่อนหญิง

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปผลที่ได้รับจากการเรียนรู้การใช้แม่แบบเพื่อนหญิง แล้ว
ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติมและมอบหมายให้ไปฝึกปฏิบัติต่อที่โรงเรียนและที่บ้าน

การประเมินผล

1. สังเกตจากความสนใจและความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรม
2. สังเกตจากการแสดงความคิดเห็นและการสรุปของนักเรียน

ครั้งที่ 10

เรื่อง ทักษะคิดต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์เพลงชาวไทยด้านการแสดงพฤติกรรม

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนสามารถร้องเพลงและปฏิบัติท่าทำได้
2. เพื่อให้นักเรียนสามารถปฏิบัติท่าทำได้สอดคล้องกับเนื้อเพลง ทำนองและจังหวะ
3. เพื่อให้นักเรียนมีทัศนคติด้านการแสดงพฤติกรรมต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์

เวลาที่ใช้ 50 นาที

แม่แบบที่ใช้ เพื่อนนักเรียนหญิง

อุปกรณ์การเรียนการสอน

1. แผนภูมิเพลง

เพลงชาวไทย

ชาวไทยเจ้าเอ๋ย
การที่เราได้เล่นสนุก
เพราะชาติเราได้เสรี
เราจึงควรช่วยชาติ
เพื่อความสุขเพิ่มพูน

ขออย่าละเลยในการทำหน้าที่
เปลื้องทุกข์สบายอย่างนี้
มีเอกราชสมบูรณ์
ให้แก่งจากเจตจำนง
ของชาวไทยเราเอย

2. เทปเพลง
3. เครื่องบันทึกเสียง

- วิธีดำเนินการ ผู้วิจัยดำเนินการใช้แม่แบบเพื่อนหญิงโดยแบ่งเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้
- ขั้นที่ 1 ขั้นนำ
- ผู้วิจัยนำเข้าสู่การเสนอแม่แบบ โดยสนทนถึงความหมายของเพลงชาวไทย
- ขั้นที่ 2 ขั้นเสนอแม่แบบ
1. แม่แบบเพื่อนหญิงร้องเพลง ทำมือเพลงชักแบ้งผัดหน้าและเดินเท้าตามจังหวะเพลงให้เพื่อน ๆ ดู แล้วให้เพื่อน ๆ ปฏิบัติตามจนสามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้องแล้วเปิดเทปเพลงให้เพื่อน ๆ รำตามจนสามารถรำได้
 2. ผู้วิจัยให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นต่อการแสดงพฤติกรรม พร้อมทั้งอภิปรายซักถามเกี่ยวกับแม่แบบเพื่อนหญิง
- ขั้นที่ 3 ขั้นสรุป
- ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปผลที่ได้รับจากการเรียนรู้การใช้แม่แบบเพื่อนหญิง แล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติมและมอบหมายให้ไปฝึกปฏิบัติต่อที่โรงเรียนและที่บ้าน

การประเมินผล

1. สังเกตจากความสนใจและความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรม
2. สังเกตจากการแสดงความคิดเห็นและการสรุปของนักเรียน

ครั้งที่ 11

เรื่อง ทศนคติการเรียนรู้นาฏศิลป์เพลงขอไทยอยู่เป็นไทยด้านความรู้ ความรู้สึก และการแสดงพฤติกรรม

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนมีทัศนคติด้านความรู้ ความรู้สึก และการแสดงพฤติกรรมต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์
2. เพื่อให้นักเรียนสามารถร้องเพลงขอไทยอยู่เป็นไทย และปฏิบัติท่ารำ และเดินเท้าได้ถูกต้องสอดคล้องกับเนื้อเพลง ทำนอง และจังหวะ

เวลาที่ใช้ 50 นาที

แม่แบบที่ใช้ เพื่อนนักเรียนหญิง

อุปกรณ์การเรียนการสอน

1. แผนภูมิเพลง

เพลงขอไทยอยู่เป็นไทย

ขอไทยเราอยู่เป็นไทย	ขอไทยเราอยู่คู่ฟ้า
ขอปวงหมู่ประชา	ไทยเป็นสุข
และสมบูรณ์พูนผล	ใครกล้ามาผจญ
ขอให้ศัตรูทุกคน	แพ้ภัยมลายไป

2. เทปเพลง

3. เครื่องบันทึกเสียง

วิธีดำเนินการ ผู้วิจัยดำเนินการใช้แม่แบบเพื่อนหญิงโดยแบ่งเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นนำ

ผู้วิจัยนำเข้าสู่การเสนอแม่แบบ โดยสนทนาชักถึงเพลงขอไทยอยู่เป็นไทย

ขั้นที่ 2 ขั้นเสนอแม่แบบ

1. แม่แบบเพื่อนหญิงร้องเพลงขอไทยอยู่เป็นไทย ปฏิบัติท่ารำ และเดินเท้า ประกอบเพลงให้สัมพันธ์กัน แล้วให้เพื่อนๆทำตามจนสามารถทำท่าทางได้อย่างถูกต้อง แล้วเปิดเทปเพลงทำท่าทางประกอบจนสามารถทำได้อย่างถูกต้อง

2. ผู้วิจัยให้นักเรียนแสดงความรู้ ความรู้สึกและการแสดงพฤติกรรมพร้อมทั้งอภิปรายซักถามเกี่ยวกับแม่แบบเพื่อนหญิง

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปผลที่ได้รับจากการเรียนรู้การใช้แม่แบบเพื่อนหญิง แล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติมและมอบหมายให้ไปฝึกปฏิบัติต่อที่โรงเรียนและที่บ้าน

การประเมินผล

- สังเกตจากความสนใจและความร่วมมือในการเลียนแบบการปฏิบัติ การร้อง รำและการเดินเท้า
- สังเกตจากการแสดงความคิดเห็นและการสรุปของนักเรียน

ครั้งที่ 12

เรื่อง ปัจฉิมนิเทศ

วัตถุประสงค์ เพื่อให้ให้นักเรียนพัฒนาทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์โดยใช้แม่แบบเพื่อนชาย

เวลาที่ใช้ 50 นาที

วิธีดำเนินการ

1. ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปสิ่งที่ได้จากการใช้แม่แบบเพื่อนชาย เพื่อพัฒนาทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์
2. ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม และกล่าวขอบคุณนักเรียน และกล่าวปิดการใช้แม่แบบเพื่อนชาย

การประเมินผล

1. สังเกตจากความสนใจ
2. สังเกตจากการแสดงความคิดเห็นและการสรุปของนักเรียน

ภาคผนวก ข.

- [illegible]

ตาราง 5 แสดงคะแนนทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ของนักเรียนชาย กลุ่มทดลองที่ 1 ก่อนและหลังได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนชาย

คนที่	ทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ ของนักเรียนชายกลุ่มทดลองที่ 1			อันดับ	R ⁻	R ⁺
	ก่อนการ ทดลอง	หลังการ ทดลอง	ผลต่าง			
1	65 ✓	133 ✓	68	6	-	6
2	66 ✓	124 ✓	58	3	-	3
3	59 ✓	128 ✓	69	7	-	7
4	48 ✓	131 ✓	83	8	-	8
5	64 ✓	112 ✓	48	2	-	2
6	51 ✓	116 ✓	65	5	-	5
7	65 ✓	112 ✓	47	1	-	1
8	60 ✓	121 ✓	61	4	-	4
Mdn	62.00	122.50	52.00		$\sum R^- = 0$	$\sum R^+ = 36$
Q.D	6.00	8.63	14.63			

$$T = 0^{**}$$

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

65
 66
 59
 48
 64 → 62.00
 51
 65
 60
 133
 124
 128
 131
 112 → 122.50
 116
 112
 121
 68
 58
 69
 83
 48
 65
 47
 61
 6
 3
 7
 8
 2
 5
 1
 4

ตาราง 6 แสดงคะแนนทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ ด้านความรู้ของนักเรียนชาย
กลุ่มทดลองที่ 1 ก่อนและหลังได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนชาย

คนที่	ทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ด้าน ความรู้			อันดับ	R ⁻	R ⁺
	ก่อนการ ทดลอง	หลังการ ทดลอง	ผลต่าง			
1	23	45	22	6	-	6
2	25	44	19	2.5	-	2.5
3	21	41	20	4	-	4
4	19	42	23	8	-	8
5	23	42	19	2.5	-	2.5
6	21	43	22	6	-	6
7	18	40	22	6	-	6
8	24	42	18	1	-	1
Mdn	22.00	42.00	21.00		$\sum R^- = 0$	$\sum R^+ = 36$
Q.D	2.13	1.25	1.50			

$$T = 0^{**}$$

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 7 แสดงคะแนนทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ ด้านความรู้สึกของนักเรียนชาย
กลุ่มทดลองที่ 1 ก่อนและหลังได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนชาย

คนที่	ทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ด้าน ความรู้สึก			อันดับ	R ⁻	R ⁺
	ก่อนการ ทดลอง	หลังการ ทดลอง	ผลต่าง			
1	14	43	29	6	-	6
2	22	40	18	2.5	-	2.5
3	12	42	30	7	-	7
4	11	43	32	8	-	8
5	17	39	22	4.5	-	4.5
6	15	37	22	4.5	-	4.5
7	22	38	16	1	-	1
8	19	37	18	2.5	-	2.5
Mdn	16.00	39.50	22.00		$\Sigma R^- = 0$	$\Sigma R^+ = 36$
Q.D	4.38	2.75	5.87			

$$T = 0^{**}$$

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 8 แสดงคะแนนทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ ด้านการแสดงพฤติกรรมของนักเรียนชาย กลุ่มทดลองที่ 1 ก่อนและหลังได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนชาย

คนที่	ทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ ด้านความตั้งใจที่จะกระทำ			อันดับ	R ⁻	R ⁺
	ก่อนการทดลอง	หลังการทดลอง	ผลต่าง			
1	28	45	17	3	-	3
2	19	40	21	5.5	-	5.5
3	26	45	19	4	-	4
4	18	46	28	8	-	8
5	24	31	7	1	-	1
6	15	36	21	5.5	-	5.5
7	25	34	9	2	-	2
8	17	42	25	7	-	7
Mdn	21.50	41.00	20.00		$\sum R^- = 0$	$\sum R^+ = 36$
Q.D	4.25	5.25	6.50			

$$T = 0^{**}$$

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 9 แสดงคะแนนทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ของนักเรียนชายกลุ่มทดลองที่ 2 ก่อนและหลังได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนหญิง

คนที่	ทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ ของนักเรียนชายกลุ่มทดลองที่ 2			อันดับ	R ⁻	R ⁺
	ก่อนการ ทดลอง	หลังการ ทดลอง	ผลต่าง			
1	49	112	63	8	-	8
2	48	104	56	7	-	7
3	48	88	40	6	-	6
4	57	86	29	2	-	2
5	69	90	21	1	-	1
6	57	96	39	5	-	5
7	53	87	34	4	-	4
8	60	91	31	3	-	3
Mdn	55.00	90.00	36.50		$\Sigma R^- = 0$	$\Sigma R^+ = 36$
Q.D	5.50	7.38	11.25			

$$T = 0^{**}$$

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 10 แสดงคะแนนทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ ด้านความรู้ของนักเรียนชาย
กลุ่มทดลองที่ 2 ก่อนและหลังได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนหญิง

คนที่	ทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ด้าน			อันดับ	R ⁻	R ⁺
	ก่อนการทดลอง	หลังการทดลอง	ผลต่าง			
1	16	36	20	7	-	7
2	17	41	24	8	-	8
3	16	29	13	6	-	6
4	22	27	5	2	-	2
5	26	30	4	1	-	1
6	19	31	12	5	-	5
7	19	29	10	4	-	4
8	20	28	8	3	-	3
Mdn	19.00	29.50	11.00		$\sum R^- = 0$	$\sum R^+ = 36$
Q.D	2.63	3.25	6.25			

$$T = 0^{**}$$

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 11 แสดงคะแนนทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ด้านความรู้สึกของนักเรียนชาย
กลุ่มทดลองที่ 2 ก่อนและหลังได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนหญิง

คนที่	ทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ด้านความรู้สึก			อันดับ	R ⁻	R ⁺
	ก่อนการทดลอง	หลังการทดลอง	ผลต่าง			
1	13	42	29	8	-	8
2	14	33	19	5	-	5
3	11	33	22	7	-	7
4	15	28	13	3	-	3
5	14	31	17	4	-	4
6	16	36	20	6	-	6
7	17	29	12	1.5	-	1.5
8	20	32	12	1.5	-	1.5
Mdn	14.50	32.50	18.00		$\Sigma R^- = 0$	$\Sigma R^+ = 36$
Q.D	1.75	2.88	4.625			

$$T = 0^{**}$$

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 12 แสดงคะแนนทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ ด้านการแสดงพฤติกรรมของนักเรียนชาย กลุ่มทดลองที่ 2 ก่อนและหลังได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนหญิง

คนที่	ทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ ด้านความตั้งใจที่จะกระทำ			อันดับ	R ⁻	R ⁺
	ก่อนการทดลอง	หลังการทดลอง	ผลต่าง			
1	20	34	14	8	-	8
2	17	30	13	7	-	7
3	21	26	5	2	-	2
4	20	31	11	4.5	-	4.5
5	29	29	0	1	-	1
6	22	29	7	3	-	3
7	17	29	12	6	-	6
8	20	31	11	4.5	-	4.5
Mdn	20.00	29.50	11.00		$\sum R^- = 0$	$\sum R^+ = 36$
Q.D	2.00	1.00	3.63			

$$T = 0^{**}$$

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 13 แสดงผลต่างของคะแนนทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ของนักเรียนชาย กลุ่มทดลองที่ 1 ที่ได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนชายกับกลุ่มทดลองที่ 2 ที่ได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนหญิง

คนที่	กลุ่มทดลองที่ 1				กลุ่มทดลองที่ 2			
	ก่อนทดลอง	หลังทดลอง	ผลต่าง	อันดับ	ก่อนทดลอง	หลังทดลอง	ผลต่าง	อันดับ
1	65	133	68	14	49	112	63	12
2	66	124	58	10	48	104	56	9
3	59	128	69	15	48	88	40	6
4	48	131	83	16	57	86	29	2
5	64	112	48	8	69	90	21	1
6	51	116	65	13	57	96	39	5
7	65	112	47	7	53	87	34	4
8	60	121	61	11	60	91	31	3
Mdn	62.00	122.50	52.00	$\sum R_1 =$	55.00	90.00	36.50	$\sum R_2 =$
Q.D	6.00	8.63	14.63	94	5.50	7.38	11.25	42

$$U = 6^*$$

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

$$\begin{aligned}
 U_1 &= \frac{n_1 n_2 + n_1 (n_1 + 1) - \sum R_1}{2} \\
 &= \frac{(8)(8) + 8(8 + 1) - 94}{2} \\
 &= 64 + 36 - 94 \\
 \therefore U_1 &= 6
 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 U_2 &= \frac{n_1 n_2 + n_2 (n_2 + 1) - \sum R_2}{2} \\
 &= \frac{(8)(8) + 8(8 + 1) - 42}{2} \\
 &= 64 + 36 - 42 \\
 \therefore U_2 &= 58
 \end{aligned}$$

ตาราง 14 แสดงผลต่างของคะแนนทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ ด้านความรู้ของนักเรียนชาย กลุ่มทดลองที่ 1 ที่ได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนชายกับกลุ่มทดลองที่ 2 ที่ได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนหญิง

คนที่	กลุ่มทดลองที่ 1				กลุ่มทดลองที่ 2			
	ก่อนทดลอง	หลังทดลอง	ผลต่าง	อันดับ	ก่อนทดลอง	หลังทดลอง	ผลต่าง	อันดับ
1	23	45	22	13	16	36	20	10.5
2	25	44	19	8.5	17	41	24	16
3	21	41	20	10.5	16	29	13	6
4	19	42	23	15	22	27	5	2
5	23	42	19	8.5	26	30	4	1
6	21	43	22	13.5	19	31	12	5
7	18	40	22	13.5	19	29	10	4
8	24	42	18	7.5	20	28	8	3
Mdn	22.00	42.00	21.00	$\sum R_1 =$	19.00	29.50	11.00	$\sum R_2 =$
Q.D	2.13	1.25	1.50	88.5	2.63	3.25	6.25	47.5

$$U = 11.5^*$$

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

$$\begin{aligned}
 U_1 &= \frac{n_1 n_2 + n_1 (n_1 + 1) - \sum R_1}{2} \\
 &= \frac{(8)(8) + 8(8 + 1) - 88.5}{2} \\
 &= 64 + 36 - 88.5 \\
 \therefore U_1 &= 11.5
 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 U_2 &= \frac{n_1 n_2 + n_2 (n_2 + 1) - \sum R_2}{2} \\
 &= \frac{(8)(8) + 8(8 + 1) - 47.5}{2} \\
 &= 64 + 36 - 47.5 \\
 \therefore U_2 &= 52.5
 \end{aligned}$$

ตาราง 15 แสดงผลต่างของคะแนนทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ ด้านความรู้สึกรักของนักเรียนชาย กลุ่มทดลองที่ 1 ที่ได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนชายกับกลุ่มทดลองที่ 2 ที่ได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนหญิง

คนที่	กลุ่มทดลองที่ 1				กลุ่มทดลองที่ 2			
	ก่อนทดลอง	หลังทดลอง	ผลต่าง	อันดับ	ก่อนทดลอง	หลังทดลอง	ผลต่าง	อันดับ
1	14	43	29	13.5	13	42	29	13.5
2	22	40	18	6.5	14	33	19	8
3	12	42	30	15	11	33	22	11
4	11	43	32	16	15	28	13	3
5	17	39	22	11	14	31	17	5
6	15	37	22	11	16	36	20	9
7	22	38	16	4	17	29	12	1.5
8	19	37	18	6.5	20	32	12	1.5
Mdn	16.00	39.50	22.00	$\sum R_1 =$	14.50	32.50	18.00	$\sum R_2 =$
Q.D	4.38	2.75	5.88	83.5	1.75	2.88	4.63	52.5

$$U = 16.5$$

$$\begin{aligned}
 U_1 &= \frac{n_1 n_2 + n_1 (n_1 + 1) - \sum R_1}{2} \\
 &= \frac{(8)(8) + 8(8 + 1) - 83.5}{2} \\
 &= 64 + 36 - 83.5 \\
 \therefore U_1 &= 16.5
 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 U_2 &= \frac{n_1 n_2 + n_2 (n_2 + 1) - \sum R_2}{2} \\
 &= \frac{(8)(8) + 8(8 + 1) - 52.5}{2} \\
 &= 64 + 36 - 52.5 \\
 \therefore U_2 &= 47.5
 \end{aligned}$$

ตาราง 16 แสดงผลต่างของคะแนนทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ ด้านการแสดง
พฤติกรรมของนักเรียนชาย กลุ่มทดลองที่ 1 ที่ได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนชายกับกลุ่มทดลอง
ที่ 2 ที่ได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนหญิง

คนที่	กลุ่มทดลองที่ 1				กลุ่มทดลองที่ 2			
	ก่อน ทดลอง	หลัง ทดลอง	ผลต่าง	อันดับ	ก่อน ทดลอง	หลัง ทดลอง	ผลต่าง	อันดับ
1	28	45	17	17	20	34	14	10
2	19	40	21	21	17	30	13	9
3	26	45	19	19	21	26	5	2
4	18	46	28	28	20	31	11	6.5
5	24	31	7	7	29	29	0	1
6	15	36	21	21	22	29	7	3.5
7	25	34	9	9	17	29	12	8
8	17	42	25	25	20	31	11	6.5
Mdn	21.50	41.00	20.00	$\sum R_1 =$	20.00	29.50	11.00	$\sum R_2 =$
Q.D	4.25	5.25	6.50	89.5	2.00	1.00	3.63	46.5

$$U = 10.5^*$$

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

$$\begin{aligned}
 U_1 &= \frac{n_1 n_2 + n_1 (n_1 + 1) - \sum R_1}{2} \\
 &= \frac{(8)(8) + 8(8+1) - 89.5}{2} \\
 &= 64 + 36 - 89.5 \\
 \therefore U_1 &= 10.5
 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 U_2 &= \frac{n_1 n_2 + n_2 (n_2 + 1) - \sum R_2}{2} \\
 &= \frac{(8)(8) + 8(8+1) - 46.5}{2} \\
 &= 64 + 36 - 46.5 \\
 \therefore U_2 &= 53.5
 \end{aligned}$$

ภาคผนวก ค

1. แบบสอบถามทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์
2. แสดงค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบวัดทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์
3. แสดงค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์

แบบสอบถามทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์

คำชี้แจง : แบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ตอน คือ

- ตอนที่ 1 : ทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ด้านความรู้
 ตอนที่ 2 : ทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ด้านความรู้สึก
 ตอนที่ 3 : ทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ด้านการแสดงพฤติกรรม

ให้ท่านอ่านข้อความในแต่ละข้อ แล้วใส่เครื่องหมาย ลงในช่องท้ายข้อความที่เห็นว่าตรงกับ
 ความรู้ ความรู้สึก และความตั้งใจที่จะกระทำต่อกิจกรรมนาฏศิลป์ของท่านให้มากที่สุดเพียงช่องเดียว

โปรดตอบให้ตรงกับสภาพความเป็นจริงให้มากที่สุด คำตอบนี้จะไม่มีผลกระทบกระเทือน
 ต่อท่านแต่อย่างใด และคำตอบที่ได้จะถือว่าเป็นความลับไม่นำมาเปิดเผย

ตัวอย่างการตอบแบบสอบถาม

ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
0. นาฏศิลป์เป็นวิชาที่ทำให้ ผู้เรียนมีรูปร่างลักษณะงดงาม					✓

จากตัวอย่าง ถ้าท่าน "ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง" กับข้อความด้านซ้ายมือ ท่านก็ทำเครื่องหมาย
 ลงในช่อง "ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง" ทางขวามือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ด้านความรู้

ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
1. นาฏศิลป์เป็นกิจกรรม ที่ควรค่าแก่การศึกษา					
2. กิจกรรมนาฏศิลป์มีส่วนเสริม สร้างบุคลิกภาพของนักเรียน					
3. การเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ เป็นการเสียเวลาโดยเปล่า ประโยชน์					
4. ผู้ที่ร่าเริงจำเป็นต้องเรียน ด้านนาฏศิลป์โดยตรง					
5. นาฏศิลป์เป็นกิจกรรมที่ช่วย สร้างความเชื่อมั่นในตนเอง ให้นักเรียน					
6. การเรียนนาฏศิลป์ทำให้ นักเรียนเป็นคนก้าวร้าว					
7. การเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ จะประสบผลสำเร็จไม่ได้หาก ขาดความร่วมมือจากนักเรียน					
8. นาฏศิลป์เป็นวิชาที่ล้าสมัยจึง ไม่ควรจัดสอนในห้องเรียนอีก ต่อไป					
9. วิชานาฏศิลป์มีเนื้อหา เข้าใจยาก					
10. กิจกรรมนาฏศิลป์เป็น กิจกรรมที่เรียนและปฏิบัติยาก					

ตอนที่ 2 แบบสอบถามทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ด้านความรู้สึก

ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ข้าพเจ้าเบื่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์					
2. ข้าพเจ้าอดอดใจที่เข้าร่วมกิจกรรมนาฏศิลป์					
3. ข้าพเจ้าภาคภูมิใจที่ได้เรียนกิจกรรมนาฏศิลป์					
4. ข้าพเจ้าพอใจที่มีบุคคลมาแนะนำให้ข้าพเจ้าเข้าร่วมกิจกรรมนาฏศิลป์					
5. ข้าพเจ้าไม่ชอบที่เพื่อนไม่สนใจขณะเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์					
6. ข้าพเจ้าเห็นใจผู้ที่ไม่มีโอกาสได้เรียนรู้ถึงคุณประโยชน์ของกิจกรรมนาฏศิลป์					
7. ข้าพเจ้าตั้งใจเมื่อเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์แล้วได้รับคำชมว่ามีบุคลิกภาพดี					
8. ข้าพเจ้าชอบกิจกรรมการเรียนนาฏศิลป์					
9. ข้าพเจ้ากังวลต่อการเข้าเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์เพราะต้องเสียค่าใช้จ่ายเพิ่ม					
10. ข้าพเจ้าไม่ชอบวิธีการสอนของครูนาฏศิลป์					

ตอนที่ 3 แบบสอบถามทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ด้านการแสดงพฤติกรรม

ข้อความ	เป็นประจำ	บ่อยครั้ง	บางครั้ง	นาน ๆ ครั้ง	น้อยครั้งที่สุด
1. ถ้าเลือกได้ข้าพเจ้าจะเลือกเรียนนาฏศิลป์เป็นลำดับสุดท้าย 					
2. ข้าพเจ้ายินดีให้คำแนะนำแก่บุคคลอื่นเกี่ยวกับผลดีของการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์					
3. ถ้าเพื่อนสนิทของข้าพเจ้าชวนเข้าร่วมกิจกรรมนาฏศิลป์ ข้าพเจ้ามักจะหาทางปฏิเสธอย่างนุ่มนวล					
4. หากที่ได้มีการจัดกิจกรรมนาฏศิลป์ ข้าพเจ้ามักจะหลีกเลี่ยงการเข้าร่วมกิจกรรม					
5. ถ้ามีโอกาสข้าพเจ้ามักคุยเกี่ยวกับการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์กับเพื่อน					
6. ข้าพเจ้าไม่ชอบอ่านเอกสารที่เกี่ยวข้องกับนาฏศิลป์					
7. เมื่อมีการจัดกิจกรรมนาฏศิลป์ข้าพเจ้าสละเวลาในการช่วยจัดกิจกรรมอย่างเต็มที่					
8. ข้าพเจ้าไม่เข้าร่วมชุมนุมนาฏศิลป์					
9. ข้าพเจ้าหาโอกาสเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์					
10. ข้าพเจ้าชอบอ่านหนังสือเกี่ยวกับการละครต่าง ๆ					

ตาราง 17 แสดงค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบวัดทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (t)	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (t)
1	9.21	16	6.05
2	10.65	17	6.05
3	9.53	18	7.15
4	5.29	19	10.49
5	7.18	20	6.57
6	3.16	21	8.25
7	4.64	22	2.76
8	11.22	23	5.87
9	5.27	24	7.40
10	6.70	25	4.98
11	3.65	26	4.67
12	2.35	27	2.98
13	5.39	28	4.37
14	1.80	29	4.98
15	2.52	30	5.89

ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ = .8832

ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบด้านความรู้ = .8047

ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบด้านความรู้สึก = .6448

ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบด้านความตั้งใจที่จะกระทำ = .7066

ภาคผนวก ง

อธิบายทำร่ำ

1. เพลงขอไทยอยู่เป็นไทย
2. เพลงชาวไทย
3. เพลงดวงจันทร์ขวัญฟ้า

เพลง ขอไทยอยู่เป็นไทย

คำร้อง พลตรีหลวงวิจิตรวาทการ

ทำนอง มหาชัย

ขอไทยเราอยู่เป็นไทย

ขอไทยเราอยู่คู่ฟ้า

ขอปวงหมู่ประชา

ไทยเป็นสุข

และสมบูรณ์พูนผล

ใครกล้ำมาผจญ

ขอให้ศัตรูทุกคน

แพ้ยับมลายไป

ประวัติที่มา

เพลงขอไทยอยู่เป็นไทย เป็นเพลงปลุกใจอยู่ในละครอิงประวัติศาสตร์ เรื่องอนุภาพพ่อขุนรามคำแหง บทประพันธ์ของ พลตรีหลวงวิจิตรวาทการ ทำนองเพลงมหาชัย

อธิบายทำนอง

เพลงปลุกใจ “ขอไทยอยู่เป็นไทย”

ทำนอง เพลงมหาชัย

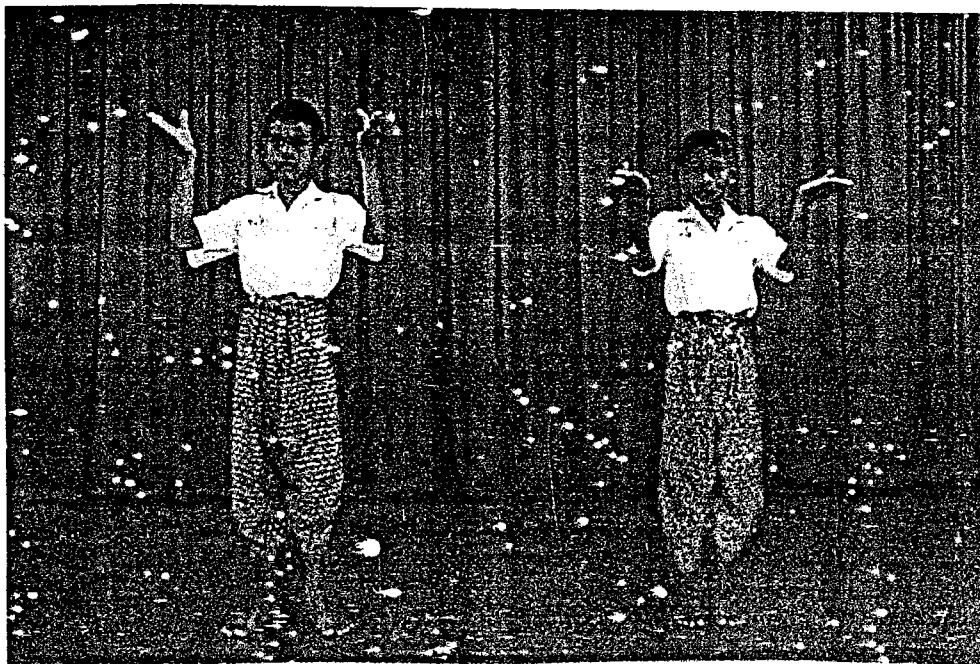
ลักษณะการก้าวเท้า

1. ก้าวเท้าซ้าย	}	ก้าวหน้า
2. ก้าวเท้าขวา		
3. ก้าวเท้าซ้าย		
4. ก้าวเท้าขวาแตะ		

1. เท้าขวาลงหลัง	}	ถอยหลัง
2. เท้าซ้ายลงหลัง		
3. เท้าขวาลงหลัง		
4. เท้าซ้ายแตะ		

เท้าใดแตะเท้านั้นจะต้องเริ่มต้นก้าวหรือถอยต่อไป

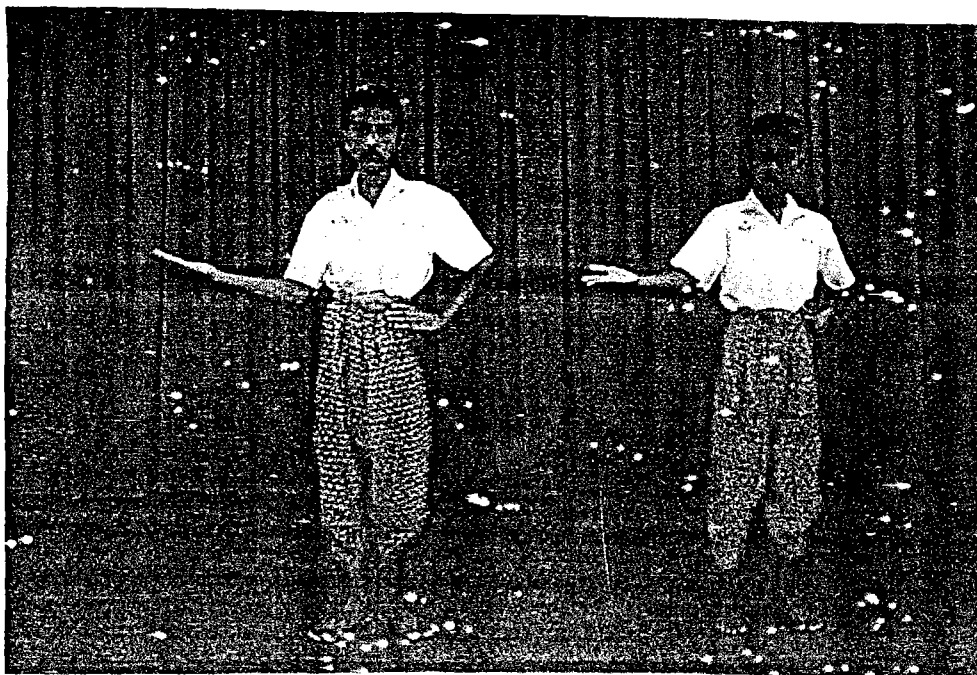
ลักษณะการทำท่าประกอบเนื้อเพลง

ขอไทยเราอยู่เป็นไทย - ยกมือทำขอ มือขวาสูง มือซ้ายต่ำ ระดับหน้า

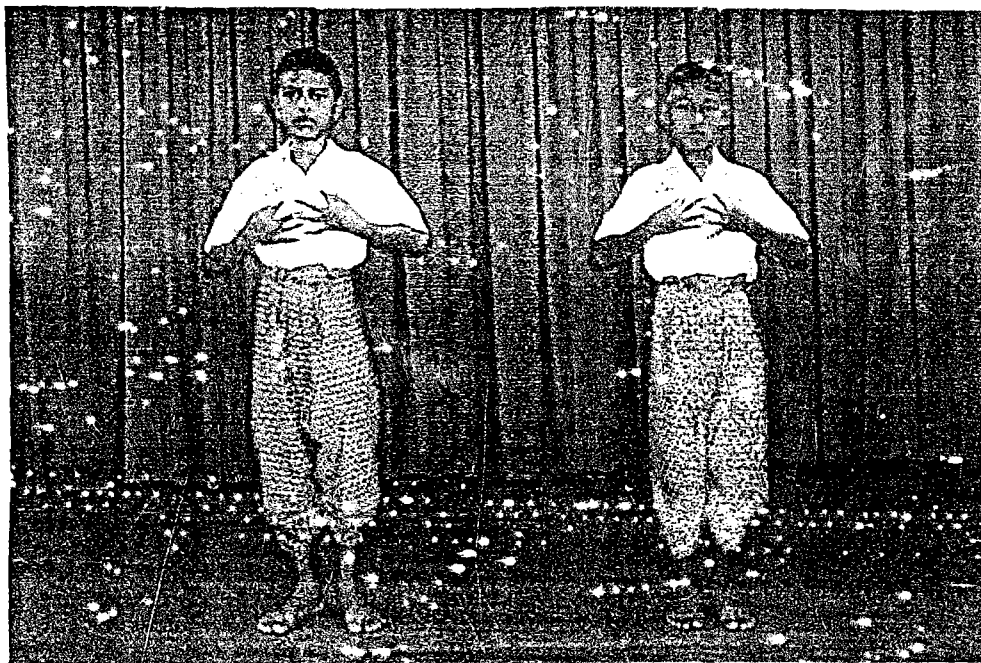

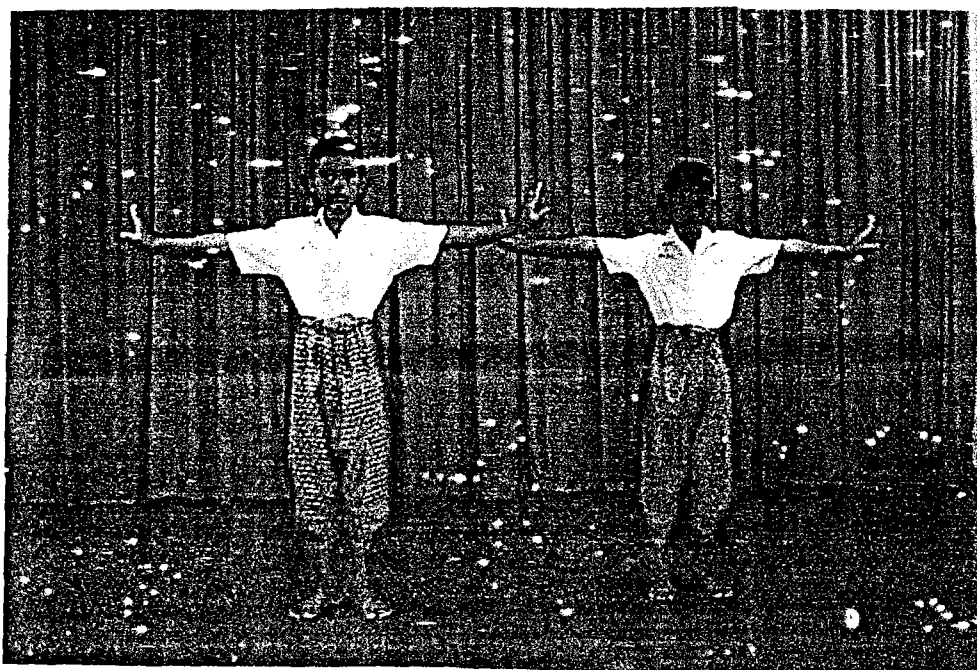
ขอไทยเราอยู่คู่ฟ้า - มือซ้ายชี้สูงขึ้นด้านหน้า มือขวาเท้าสะเอว

ขอปวงหมู่ประชา

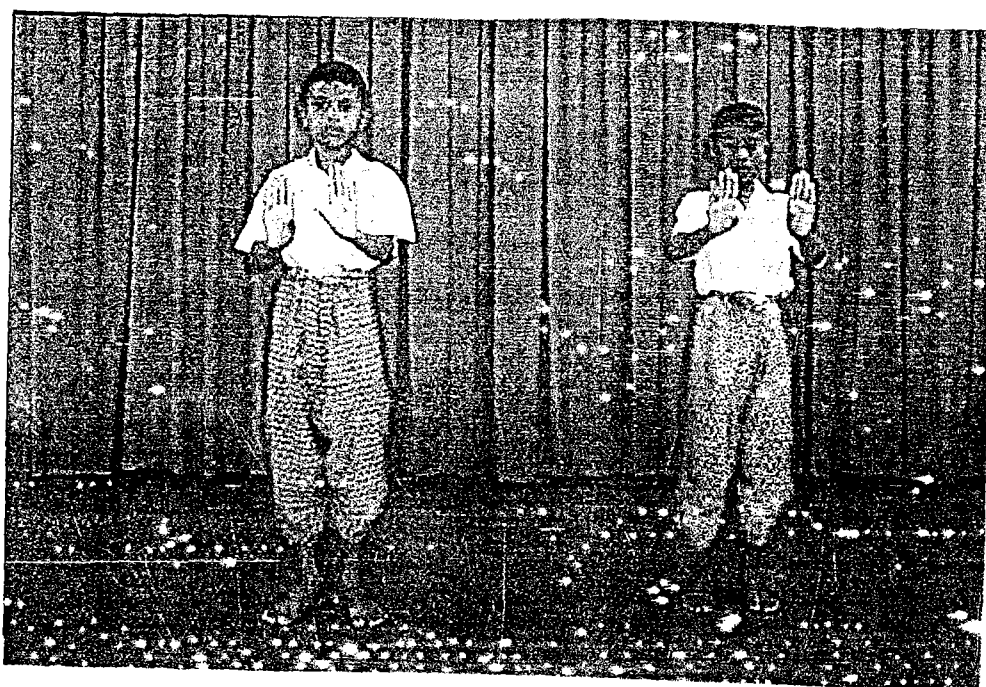
- มือขวาแบมือระดับอก ผายมือออกไปทางข้างตัวด้านขวา มือซ้าย
เท้าสะเอว

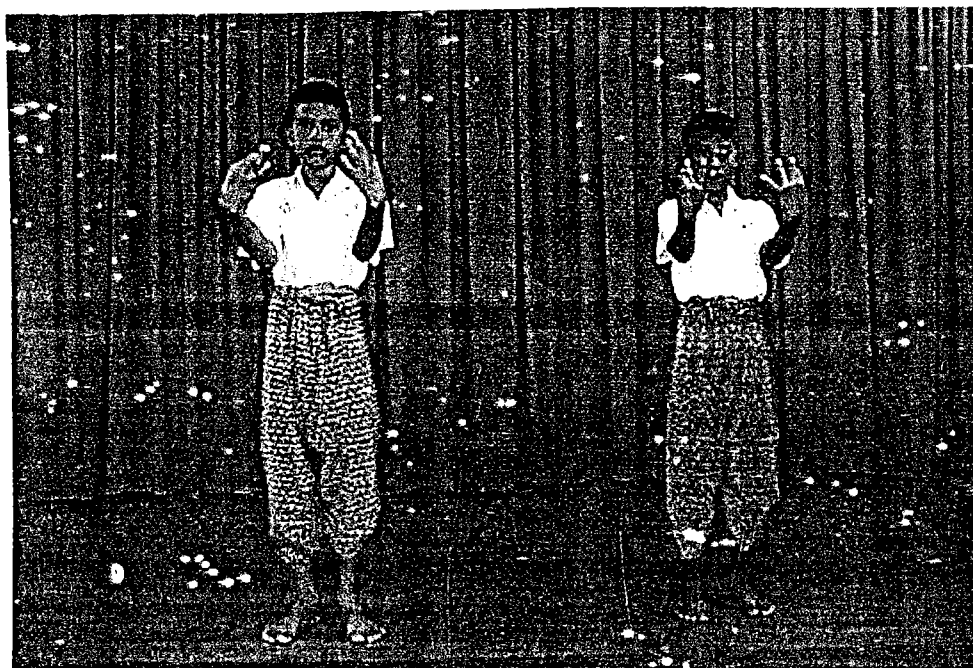

ไทยเป็นสุข

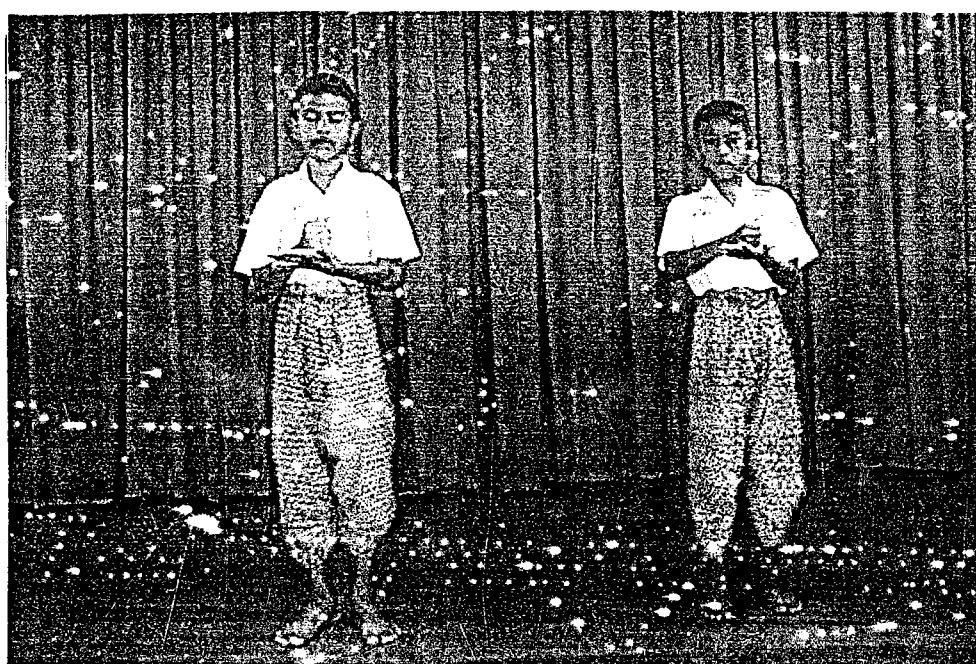
- จีบหงายสองมือระดับอก งอแขน แล้วคลายจีบออกไปข้างตัวเป็น
ตั้งสองแขนมือตั้งวาง แปรปลายนิ้วขึ้น หันฝ่ามือออกข้างนอก

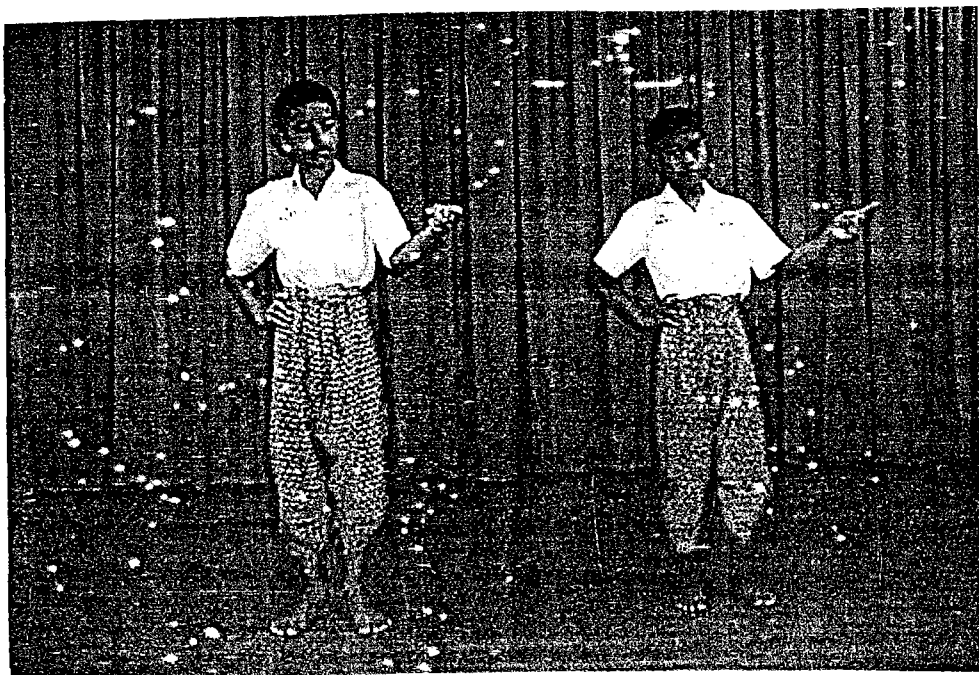
และสมบูรณ์พูนผล

— มือทั้งสองตั้งวงระดับอก ช้อนข้อมือหงายฝ่ามือขึ้นจีบหางย หัน
ปลายนิ้วที่จีบอยู่ตรงข้ามกับหน้า งอแขนทั้งสอง

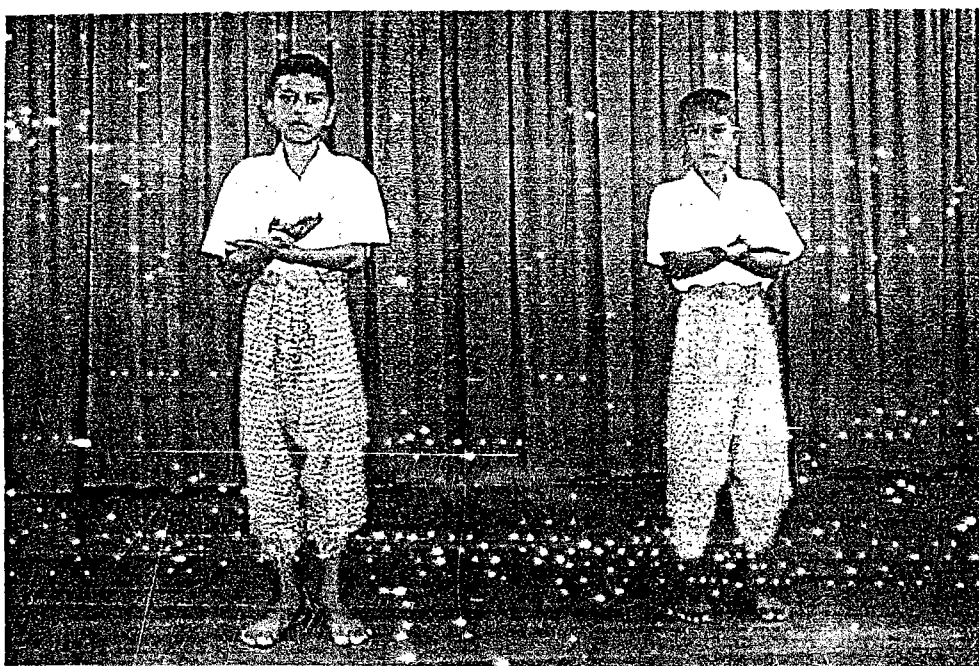
ไครกล้ามาผจญ

— มือซ้ายหงายฝ่ามือแบระดับเอว (หัวเขมขัด) มือขวากำมือทำท่า
ทุบลงไปบนฝ่ามือซ้าย

ขอให้ศัตรูทุกคน

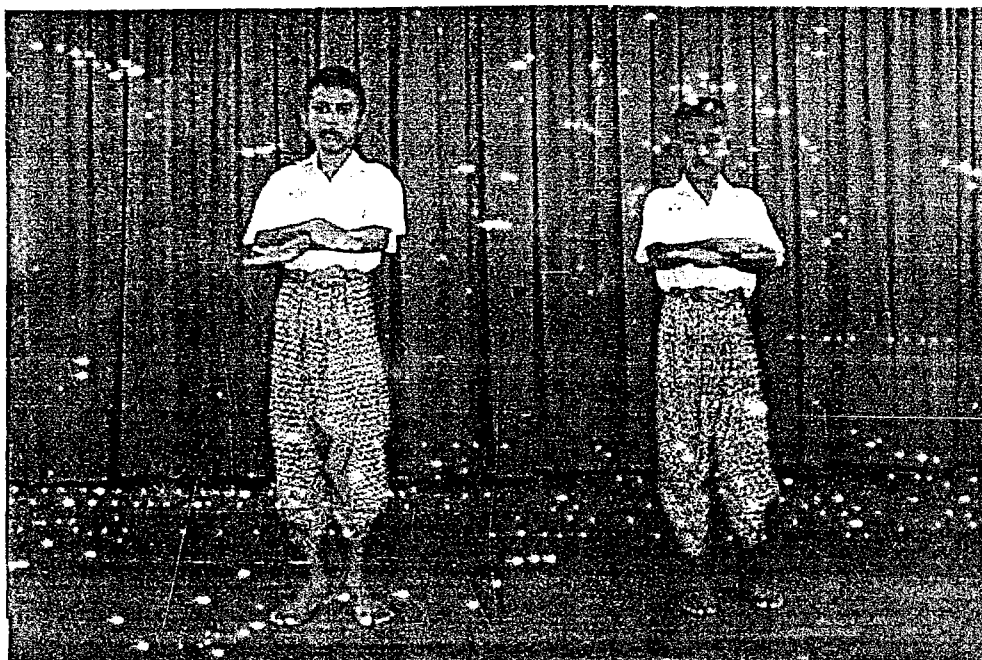
– มือซ้ายเดาะนิ้วชี้ไปด้านข้างตามจังหวะเพลง มือขวาเท้าสะเอว

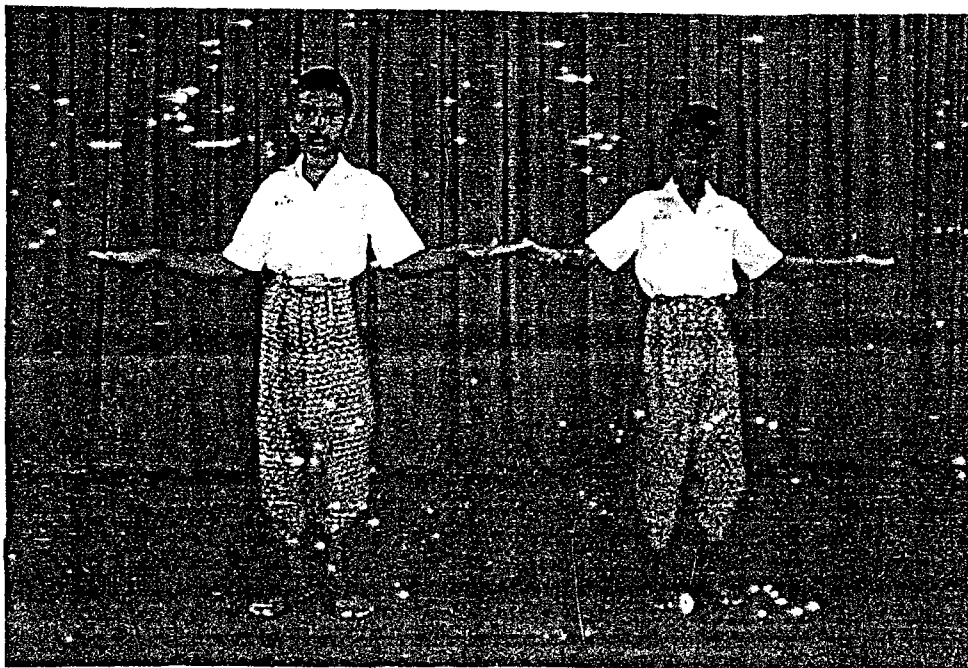

แพ้ว

- หงายฝ่ามือประสานข้างหน้าลักษณะไขว้มือ มือขวาทับมือซ้ายแล้ว
ยกแขนทั้งสองออกไปข้างตัว

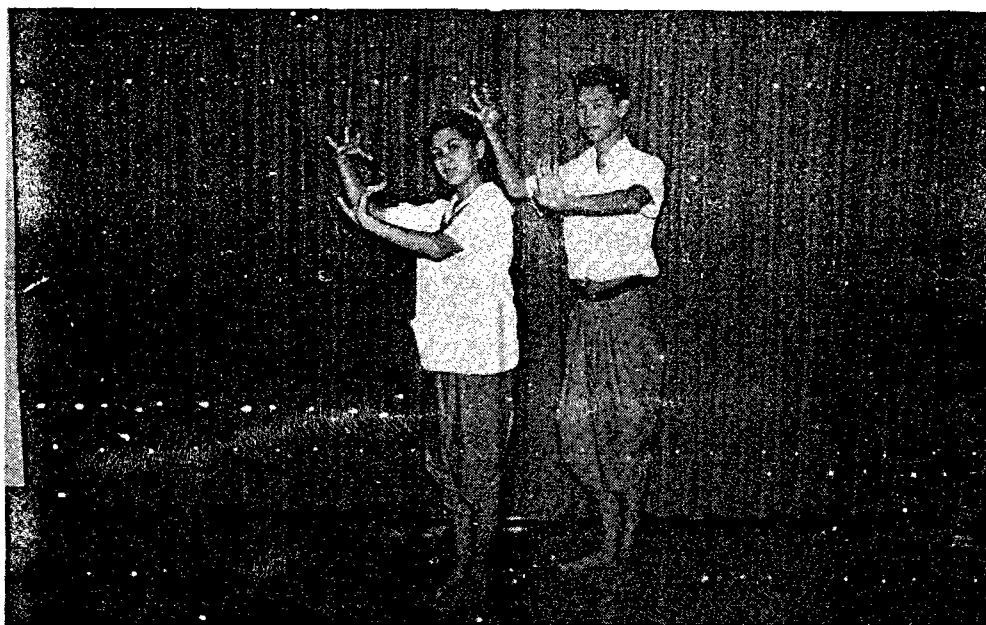

มลายไป

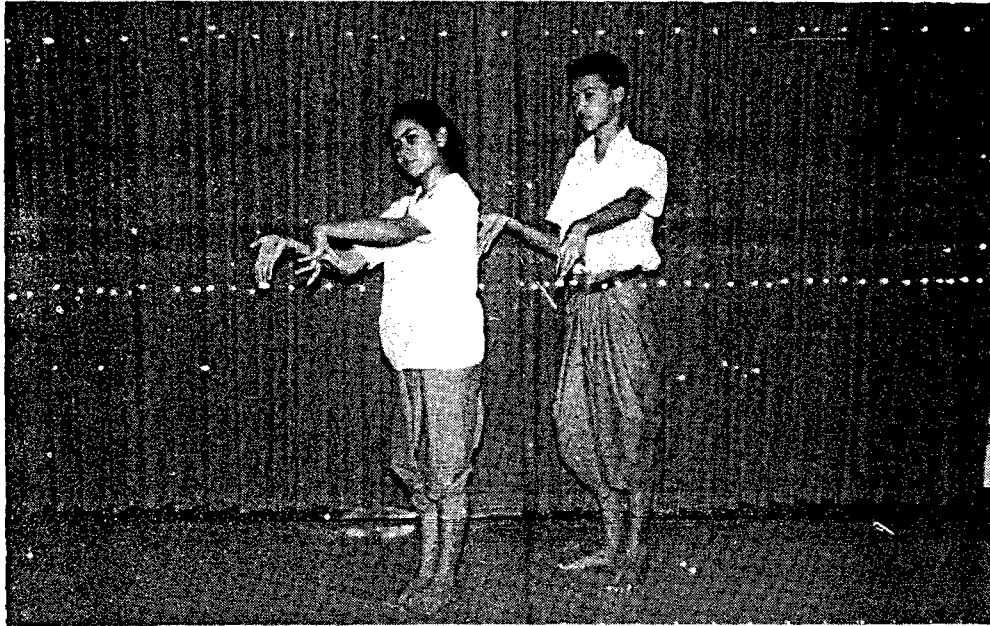
— คว่ำมือประสานข้างหน้า ลักษณะไขว้มือ มือขวาทับมือซ้าย
แล้วแยกแขนทั้งสองออกไปข้างตัว

อธิบายท่ารำ
 รำมาตรฐาน
 เพลงชาวไทย
 (ท่ารำชักแป้งผัดหน้า)

- ท่ารำ – ก้าวเท้าขวา ก้าวเท้าซ้าย เดินพร้อมกับย่อเข้าตามจังหวะเพลง
- มือขวาจับให้ข้อมือเข้าหาแก้มศีรษะ มือซ้ายตั้งวงหน้าตรงกันข้ามกับปาก
 - ค่อย ๆ ลดลำแขนทั้งสองข้างลงมาด้านหน้าประมาณระดับกึ่งกลางตัวแล้วคลายจับหงายข้อมือลงพร้อมกับมือซ้ายลดลงมาจับคว้า ยกมือจับขึ้นมาให้มือจับเข้าหาแก้มศีรษะพร้อมกับมือขวาเปลี่ยนเป็นตั้งวงตรงกันข้ามกับปาก (เอียงศีรษะข้างมือจับทุกครั้ง)
- ปฏิบัติสลับกันไปให้สัมพันธ์กันทั้งมือขวาและมือซ้ายในลักษณะที่เรียกว่า เดินมือตามเนื้อเพลง และรูปภาพดังต่อไปนี้

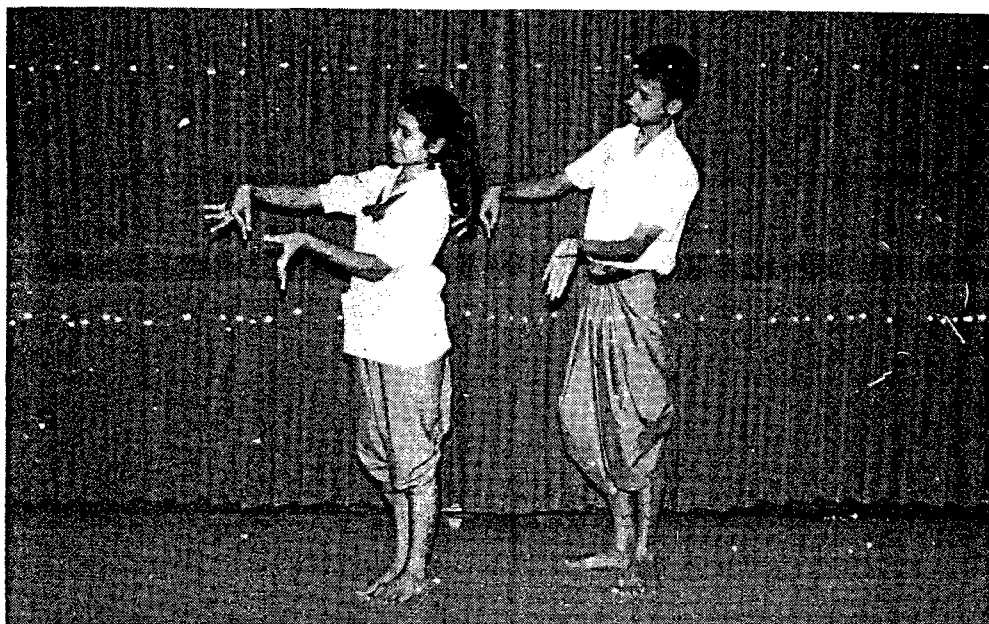
ชาวไทยเจ้าเอ๋ย

ขออย่าละเลย

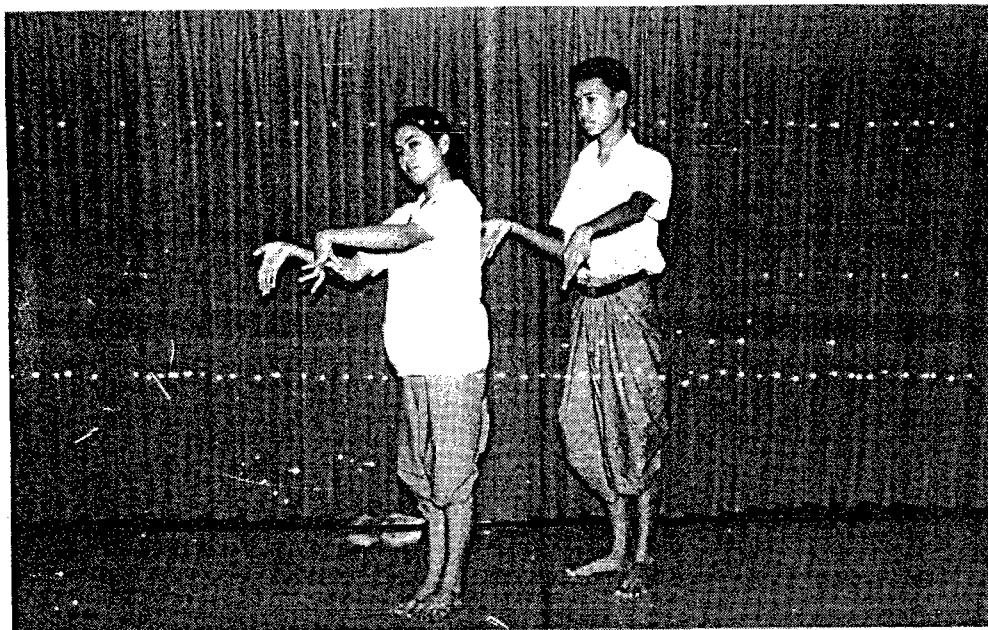
ในการทำหน้าที่

การที่เราได้เล่นสนุก

เปลื้องทุกข์สบายอย่างนี้

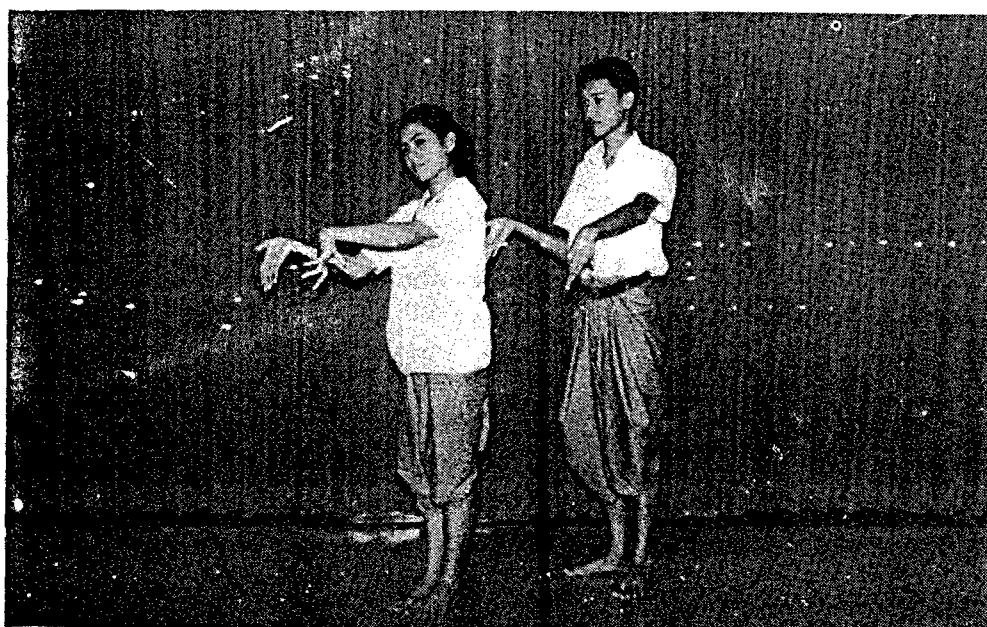
เพราะชาติเราได้เสรี

มีเอกราชสมบูรณ์

เราจึงควรช่วยชาติให้ เก่งกาจเจิดจรัญญ

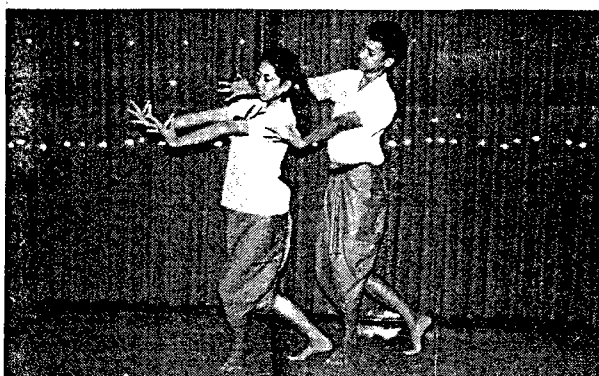

เพื่อความสุขเพิ่มพูน

ของชาวไทยเราเอย

อธิบายท่ารำ
เพลงดวงจันทร์ขวัญฟ้า
(ท่ารำ ช้างประสานงา และ จันทร์ทรงกลด (แปลง))

ท่ารำ

1. เท้า ก้าวเท้าขวา ก้าวเท้าซ้ายไปข้างหน้า เท้าขวาวางหลังด้วยจมูกเท้าเปิดส้นเท้า (ด้านขวา)
มือ มือทั้งสองจับหงายตึงไปข้างหน้า ให้ลำแขนขนานกัน จับเข้าหาลำแขน เอียงศีรษะข้างซ้าย (ข้างประสานงา)

2. เท้า เท้าขวาวางเต็มเท้า ยกเท้าซ้ายขึ้น วางเท้าซ้ายลง ก้าวเท้าขวาและหมุนตัวมาทางด้านซ้าย เท้าซ้ายวางหลัง เปิดส้นเท้า เปลี่ยนมือจับซึ่งอยู่ในท่าข้างประสานงา โดยม้วนจับมือทั้งสองออกเป็นตั้งวงหน้า เรียกว่า ท่าจันทร์ทรงกลด (แปลง) เอียงศีรษะข้างขวา

ลักษณะการวางเท้า

1. ก้าวเท้าขวา ก้าวเท้าซ้าย เท้าขวาวางหลัง เปิดส้นเท้า
2. ก้าวเท้าซ้าย ก้าวเท้าขวา เท้าซ้ายวางหลัง เปิดส้นเท้า

หมายเหตุ

- ก่อนจะก้าวเท้าไปเปลี่ยนท่า ต้องยกเท้าที่วางอยู่ข้างหน้าขึ้น แล้ววางข้างลงไปเพื่อหมุนตัวเปลี่ยนท่า
- ปฏิบัติสลับกันไปทั้งมือและเท้าจนจบเนื้อเพลง โดยฝ่ายชายจะต้องทำท่ารำในลักษณะโอนอยู่หลังผู้หญิง (หรือ ถ้ารำเป็นวงด้านขวาหญิงอยู่วงนอก ด้านซ้ายหญิงอยู่วงใน)

ดวงจันทร์ขวัญฟ้า	- ช้างประสาธนา
ชื่นชีวาขวัญพี่	- จันทรทรวงกลด (แปลง)
จันทร์ประจักษ์ราตรี	- ช้างประสาธนา
แต่ขวัญพี่ประจักษ์	- จันทรทรวงกลด (แปลง)
ที่เค็ดทูนคือชาติ	- ช้างประสาธนา
เอกราชอธิปไตย	- จันทรทรวงกลด (แปลง)
ถนอมแนบสนิทีน	- ช้างประสาธนา
คือขวัญใจพี่เอย	- จันทรทรวงกลด (แปลง)

หมายเหตุ

ท่ารำทั้ง 2 เพลงนี้ ครูผู้สอนอาจจะสอนได้ไม่หมดทั้ง 3 ท่า แต่ท่าที่สำคัญที่ครู หรือ วิทยากร ควรจะเน้นให้นักเรียนรำให้ได้เพื่อใช้ชีวิตประจำวันในโอกาสที่จะต้องรำให้ชาวต่างประเทศชม หรือการออกแสดงเพื่อให้สมกับเป็นเด็กไทย คือสามารถรำไทยได้ ควรหัดให้ได้ 2 ท่า คือ “ท่าสอดสร้อยมาลา” และท่า “ชักแป้งผัดหน้า” สำหรับการสอนตามแผนการสอนนี้มุ่งให้เด็กเรียนรู้วัฒนธรรมของชาติ และสามารถรำรำได้บ้างพอสมควร มิได้เน้นว่าต้องทำให้ถูกต้องทั้งมือและเท้าอย่างคล่องแคล่วเหมือนนาฏศิลป์จริงๆ

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

- 1 อาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา
ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- 2 อาจารย์ไพศาล อันประเสริฐ
ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- 3 อาจารย์อัปสร พุกุลานนท์
ศึกษานิเทศก์ สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ - สกุล	นางปิยะธิดา เกษสุวรรณ
วัน เดือน ปี เกิด	13 สิงหาคม 2506
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	41/15 หมู่ 2 ซอยวิภาวดีรังสิต 60 ถนนวิภาวดีรังสิต แขวงตลาดบางเขน เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร 10210
ตำแหน่งปัจจุบัน	ศึกษานิเทศก์ สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร
ที่ทำงานปัจจุบัน	หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2523	จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนราชโบริกานุเคราะห์ อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี
พ.ศ. 2526	ประโยคประถมศึกษาวิชาชีพ วิทยาลัยนาฏศิลป์อ่างทอง จังหวัดอ่างทอง
พ.ศ. 2531	ครุศาสตรบัณฑิต (นาฏศิลป์) วิทยาลัยครูนครปฐม จังหวัดนครปฐม
พ.ศ. 2542	การศึกษามหาบัณฑิต (จิตวิทยาการศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กรุงเทพมหานคร
ประวัติการทำงาน	
พ.ศ. 2531	อาจารย์ 1 ระดับ 3 โรงเรียนวัดเกาะสุวรรณาราม เขตสายไหม กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2540	ศึกษานิเทศก์ สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร

การเปรียบเทียบผลของการใช้แม่แบบเพื่อนชาย และแม่แบบเพื่อนหญิง
เพื่อเปลี่ยนแปลงทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ของนักเรียนชาย
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดเกาะสุวรรณาราม
เขตสายไหม กรุงเทพมหานคร

บทคัดย่อ
ของ
ปิยะธิดา เกษสุวรรณ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา
พฤษภาคม 2542

ในการวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ เปรียบเทียบผลของการใช้แม่แบบเพื่อนชายและการใช้แม่แบบเพื่อนหญิงเพื่อเปลี่ยนแปลงทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ของนักเรียนชาย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดเกาะสุพรรณาราม เขตสายไหม กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชายชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2541 ที่มีทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ที่ 25 ลงมา จำนวน 16 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จากประชากร แล้วสุ่มอย่างง่ายอีกครั้งหนึ่งเป็นกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 กลุ่มละ 8 คน กลุ่มทดลองที่ 1 ได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนชาย กลุ่มทดลองที่ 2 ได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนหญิง แบบแผนการทดลอง คือ Randomized Two Group Pretest - Posttest Design สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การทดสอบของ วิลคอกซัน (The Wilcoxon's Matched Pairs Signed - Ranks test) และการทดสอบของ แมน - วิทนี (The Mann - Whitney U test)

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. นักเรียนชายมีทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ โดยส่วนรวมและแต่ละด้านดีขึ้นหลังจากได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนชาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังรายละเอียดต่อไปนี้
 - 1.1 นักเรียนชายมีทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ โดยส่วนรวมดีขึ้นหลังจากได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนชาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
 - 1.2 นักเรียนชายมีทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ ด้านความรู้ดีขึ้นหลังจากได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนชาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
 - 1.3 นักเรียนชายมีทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ด้านความรู้สึกดีขึ้นหลังจากได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนชาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
 - 1.4 นักเรียนชายมีทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ ด้านการแสดงพฤติกรรมดีขึ้น หลังจากได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนชาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. นักเรียนชายมีทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ โดยส่วนรวมและแต่ละด้านดีขึ้น หลังจากได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนหญิง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังรายละเอียดต่อไปนี้
 - 2.1 นักเรียนชายมีทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ โดยส่วนรวมดีขึ้นหลังจากได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนหญิง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
 - 2.2 นักเรียนชายมีทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ ด้านความรู้ดีขึ้นหลังจากได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนหญิง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.3 นักเรียนชายมีทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ด้านความรู้สึกดีขึ้น หลังจากได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนหญิง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.4 นักเรียนชายมีทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ ด้านการแสดง พฤติกรรมดีขึ้นหลังจากได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนหญิง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. นักเรียนชายที่ได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนชาย และนักเรียนชายที่ได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนหญิงมีทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ โดยส่วนรวมและแต่ละด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านความรู้สึก ดังรายละเอียดต่อไปนี้

3.1 นักเรียนชายที่ได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนชาย และนักเรียนชายที่ได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนหญิงมีทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ โดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.2 นักเรียนชายที่ได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนชาย และนักเรียนชายที่ได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนหญิงมีทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ ด้านความรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.3 นักเรียนชายที่ได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนชาย และนักเรียนชายที่ได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนหญิงมีทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ ด้านความรู้สึกแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.4 นักเรียนชายที่ได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนชาย และนักเรียนชายที่ได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนหญิงมีทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ ด้านการแสดงพฤติกรรมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

**A COMPARISON OF THE EFFECTS OF MALE AND FEMALE
PEER MODEL FOR CHANGING ATTITUDE TOWARDS DRAMATICS
LEARNING OF PRATHOM SUKSA VI MALE STUDENTS
OF WATKAW SUWANNARAM SCHOOL
IN KHET SAIMHAI , BANGKOK**

AN ABSTRACT

BY

PEEYATEEDA KESSUWAN

**Presented in partial fulfillment of the requirements for the Master
of Education degree in Education Psychology
at Srinakharinwirot University**

May 1999

The purpose of this research was to compare the effects of male and female peer model for changing attitude towards dramatics learning of Prathom suksa VI male students of Watkaw Suwannaram School in Khet Saimhai , Bangkok in the academic year 1998. The subjects of sixteen students were randomly selected from students whose attitudes towards dramatics learning was lower than the percentile rank of 25. Then they were randomly divided into two groups, an experimental group I and experimental group II. Each group consisted of eight students. The experimental group I was exposed to male peer model and the experimental group II was given to the female peer model. A Randomized Pretest–Posttest Design was experimental design employed in the study. The Wilcoxon' s Matched Pairs Signed– Ranks Test and The Mann – Whitney U Test were used to analyze the data.

The results were as follows :

1. The attitude towards dramatics learning as a whole and in aspect of 3 dimensions of male students exposed to the male peer model was significantly better than before and the experiment at .01 level.

1.1 The attitude towards dramatics learning as a whole of the male students exposed to the male peer model was significantly better than before the experiment at .01 level.

1.2 The attitude towards the cognition of dramatics learning of male students exposed to the male peer model was significantly better than before and the experiment at .01 level.

1.3 The attitude towards the effectiveness of dramatics learning of male exposed to the male peer model was significantly better than before and the experiment at .01 level.

1.4 The attitude towards the behavior of dramatics learning of male students exposed to the male peer models was significantly better than before and the experiment at .05 level.

2. The attitude towards dramatics learning as a whole and in aspect of 3 dimensions of male students exposed to the female peer model was significantly better than before the experiment at .01 level.

2.1 The attitude towards dramatics learning as a whole of male students exposed to the female peer model was significantly better than before the experiment at .01 level.

2.2 The attitude towards the cognition of dramatics learning of male students exposed to the female peer model was significantly better than before the experiment at .01 level.

2.3 The attitude towards the effectiveness of dramatics learning of male students exposed to the female peer model was significantly better than before the experiment at .01 level.

2.4 The attitude towards behavior of dramatics learning of male students exposed to the female peer model was significantly better than before the experiment at .01 level.

3. There were significantly different attitude towards dramatics learning of male students exposed to the male peer model and the others students exposed to the female peer model at .05 level.

3.1 There were significantly different attitude towards dramatics learning as a whole of male students exposed to the male peer model and the others students exposed to the female peer model at .05 level.

3.2 There were significantly different attitude towards cognition of the dramatics learning of male students exposed to the male peer model and the others students exposed to the female peer model at .05 level.

3.3 There were no significantly different attitude towards effectiveness of the dramatics learning of male students exposed to the male peer model and the others students exposed to the female peer model .

3.4 There were significantly different attitude towards behavior of the dramatics learning of male students exposed to the male peer model and the others students exposed to the female peer model at .05 level.